

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő:
VESZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Három millió és egy küldöttség.

Budapest, május 9.

A nagy obstrukcióban vesztes csak a szegény magyar állami tisztviselő! Most már meg lehet állapítani, hogy a folyamatban levő parlamenti multság neki teljes három millió koronájába fog kerülni. Lesznek, akik azt mondják, hogy ez a pénz nem is sok ennyi dicső elokvenésért. Hát magunk is méltányoljuk a méltánylandókat, de még inkább méltányoljuk a szegény tisztviselők helyzetét és sajnáljuk lelkünkben, hogy éppen nekik kell a hadisarcot megfizetniük. Minthogy pedig a szándékunk egyszerűen nem az, hogy vadaskodjunk, egyszerűen elmondjuk a való tényeket, amelyeken aztán mindenki okulhat.

Hogy előadásunk teljes legyen, vissza kell nyulnunk az 1902. évi költségvetésig, amelyet 1901. évi szeptemberben állapítottak meg végleg. A Széll-kabinet már akkor el volt határozva, hogy a tisztviselői fizetések rendezését keresztülviszi. Minthogy azonban a törvényjavaslat még el nem készült, a kormány, abban a hiedelemben, hogy a törvényt 1902-ben az őszi hónapok alatt letárgyalják, felvett a költségvetésbe az átmeneti kiadások közé 3 millió koronát, úgy gondolván, hogy ennyi elegendő lesz a tavalyi évben felmerülő nagyobb szükségletnek fedezésére. Az összeg tehát meg lett szavazva, a kioztása iránt azonban a kormány nem intézkedett, mivel a felosztás kulcsát csak a törvény állapíthatta meg. Am a tavalyi évnek politikai igazalmi annyira lefoglalták a kormányt minden idejét és erejét, hogy a tisztviselői fizetések rendezéséről szóló javaslatot be nem terjeszthette. A késedelmes betérjesztés dacára azonban a 3 millió még el nem vészett,

mivel a pótkelzési negyedre számították. A számviteli törvény értelmében ugyanis a kormány megvan az a joga, hogy bizonyos esetekben (melyek sorába, ha szigorúan vesszük, a tisztviselői fizetések voltaképpen nem tartoznának) a költségvetési év lejártá után még további három hónapra, tehát március végéig kiterjesztheti az utalványozást és teljesíthet fizetéseket. Erre való tekintettel vettek fel a tisztviselői fizetésekről szóló törvényjavaslat eredeti szövegébe egy szakaszt, amely szerint a tisztviselőknél a kérdéses 3 millió még kijárna az esetre, ha a törvény 1903. március végéig szentesítették. Ez a javasolt intézkedés többféle felszólásra adott alkalmat, mivel sokan, akik a számviteli törvényben nem egészen járatosak — pedig az emberiségnek legnagyobb része nem járatos benne! — ezt a kikötést az egész javaslatra vonatkoztatták.

Valójában a március 31-ike csakis erre a 3 millióra nézve volt kritikus napnak mondható. De ez a 3 millió március hó végével a tisztviselőkre nézve csakugyan elvesztett volna, ha Lukács László pénzügyminiszter nem talál egy jóindulatu, bár kissé erőszakolt formulázást, amelylyel a tisztviselők igényét egyelőre megmentette. A pénzügyi bizottság ugyanis a miniszter indítványára a tisztviselői fizetésekről szóló törvényjavaslatnak utolsó szakaszát megtoldotta még a következő új bekezdéssel:

Az 1902. évi állami költségvetésben a pénzügyi tárca átmeneti kiadásainál a X. lejezet 1. címének 3. rovatán engedélyezett 3 000 000 K. hitel felhasználására nézve a számadási év, eitérőleg az 1897. évi XX. törvények 25. §-ában megállapított tartamtól, kivételképp 1903. évi május hó végéig hosszabbították meg.

Kissé erőszakoltnak mondjuk ezt a formulázást, mert még nem volt rá eset, hogy

az országgyűlés a költségvetés számadási évét önkényesen kiterjesztette volna. Kissé emlékeztet a dolog az angol közmondásra, hogy a parlament mindent csinálhat, csak leányból nem csinálhat fiut. Temérdek jóakarattal a törvényhozás az ilyen skrupuluson túlteheti magát. De elérkezik aztán egy pont, amelyen a törvényhozás magát már semmiféle jóakarattal tul nem teheti. Ehhez a ponthoz elérkezünk majd május 31-én. Ekkor kell a törvény értelmében a múlt évnek zárószámadásait készíteni.

Ez alól nincs kivételnek helye, de lehetősége sincs a kivételnek. Ezt az 1897. évi XX. törvények világosan így rendeli és olyan ex-lex nincs a világon, amelynél fogva egy miniszter megengedhetné magának azt a tréfát, hogy 3 milliót, amelyet tényleg ki nem adott, május utolsó napján a zárószámadásba mégis mint kiadást beállítson. Ez a 3 millió tehát mint 1902-iki megtakarítás fog szerepelni, amely június 1-én tul a pénztári készleteket gyarapítja. A gyarapodás rá is fér a pénztári készletekre, mindamellett vagyunk meglehetősen sokan, akik szerettük volna, hogy ne annyi szegény embernek csalódása és füstbement reményesége fűződjék hozzá.

Ezt pedig nem szabad valami hivatalos pedantériának nézni, mert az 1903. évnek terhére ezt a 3 milliót már azért sem lehetne többé utalványozni, mivel ha ezt tennék, az ideí zárszámadás deficitessé válnék. Ezt az állambitel érdekében sem szabad megkockáztatni, mert minden magyarfaló osztrák és külföldi újságban külön-külön mégsem magyarázhatjuk meg a közönségnek, hogy ennek a 3 milliónak mi az eredete, mi a rendelkezése és mely megpróbáltatásokon ment keresztül. Szemébe kell tehát néznünk a do-

TÁRCA

In memoriam.

Mindegy, hogy egymást sohsem látjuk
És élünk ösmeretlenül,
A mult idők emléke, árnya
Mégis lelkünkbe nehezül.

És mintha temetőben állnánk
Egy régi, süppedt sír felett,
Úgy találgatjuk, úgy keressük
Azt az elmúltot életet:

Mi egykor lángolt, lázban éggett,
Eszméket forralt, tervezett...
Eleven része a világnak,
Mivé omlott most, hova lett?

Mindegy, hogy egymást sohsem látjuk,
Találkozol mégis velem,
Az emlékek sirhalma mellett,
Akaratlan, önkéntelen...

Pásztor Árpád.

A harmadik.

— A Budapesti Napló eredeti tárcója. —

Írta: Thury Zoltán.

A Bakonyi és König-féle szállítócégnek van egy Dorgó nevezetű hivatalnok. Irnokféle meg pénzbeszedő is, ha nagyobb summákról van szó, amikért nem lehet a szolgát elküldeni. Intelligens ember különben, aki csak úgy szegődött be a

céghez, hogy: amíg jobb kínálkozik. Azóta azonban nem kínálkozott jobb. A felesége kis szőke, kővérkés asszony, a sorssal nagyon elégedetlen, van azonban annyi intelligenciája, hogy ezt a férjével nem érezteti. Ő is várakozó állápontra helyezkedik, igényeiben szerény s csak akkor békétlenkedik, ha még azt a csekélységet se tudja megkapni a háztartása számára, amire okvetlenül szüksége van. Ilyenkor megfordul a fejében az a gondolat is, hogy miért lett éppen ennek az életetlen Dorgónak a felesége, holott — amint most már, de különösen ilyenkor emlékezni vél erre — olyan fiatal emberek is udvaroltak neki, akik között már ügyvéd is akad. — Dorgóné, a bizonyos kis Dorgóné a multkoriban estefelé sétálni indult. Ugy hat óra tájban ment el hazulról, mint ahogy azonban ez már megszokott törénni az ő sorában élő asszonyokkal, egyébre se tudott gondolni, mint holnap reggelre, amikor párnapi halogatás után végre is számolni kell a cseléddel. A pék is jön a számlával, meg a szenes-ember is s megint elküldeni őket nagyon kinos. Az ilyen bolti alkalmazottak dunnognak minden utért, amit hiába tesznek meg, s ettől válik aztán szemtelenné a cseléd. Az ilyen, az asszonya zsebeibe való bepillantástól. — Azt gondolta tehát az asszony, hogy beszél az urához az irodába, s egy ismerős trafikba ment telefonozni.

Az asszony: Halló, kisasszony! Bakonyi és König-iroda.

A központ: Igen, Bakonyi és König.

Az asszony: Halló!

Onnan tulról, a drót másik végéről: Halló! Bakonyi és König, magazin.

Az asszony: Az irodát kértém.

Tulról: Tessék lecsengetni.

Az asszony: (Lecseng.)

A központ: Beszélnek?

Az asszony: Nem, kisasszony. Az irodát kértém, Bakonyi és König-iroda.

A központ: Ugy? Tessék értelmesebben mondani. Megvan.

Az asszony: Dorgó urat kérem a telefonhoz.

— Ki kéri?

— A felesége.

— Azonnal, kérem.

A férfi: Szervusz, fiam. No mi az?

Az asszony: Öregem, csak azt akarom mondani, hogy váriak. Korán jössz?

A férfi: (a telefon szekrényének oldalához csapkodja a kagylót) No és?

Az asszony: Es hogy ne felejtst el azt, amit mondtam. Tudod már, mit, ugy-e...

A férfi: Tudom, tudom.

Az asszony: (Kissé félénken, mintha a trafikban félne attól, hogy az irodában rákiabál az ura.) Je n' ai pas d' argent...

A férfi: (a telefonszekrény oldalát dörgetve): Tudom, tudom. Ne figyelmeztess engem efféle. Ki tudná, ha én nem... Végre is hát sejttem, hogy ninesenek külön tőkéd, hát ami emberileg lehetséges, azt megteszem, de hát ha nem megy, azért én nem vagyok hibás...

Az asszony: Nem is mondom, csak arra akarlak figyelmeztetni, hogy egész csomó számadással hátralékban vagyok.

A férfi: Hát én!

Az asszony: Te nem vagy egész nap otthon, nem találunk elő olyan könnyen... Hát csinálj valamit, akármit. Ne haragudjál, hanem nekem nagyon kell. Holnap még ki se nyitom a szemem, már ott a lány, a pék, a szenes, valószínűleg elhozzák a fehéreneműt is...

A férfi: Hiszom, hiszem, hát amit csak lehet, lehetlent ne kívánj. Ha benn volna König ur, talán itt is kaphatnék valamit, hanem csak a Bakonyi van itt. Az szóba se áll az emberrel. Az előbb dobta ki a gyakornokot, aki pedig szemmel láthatólag beteg s a tanárhoz akar menni. Hát elküldök erre-arra...

A központ: Beszélnek?

lognak és úgy venni a helyzetet, amint van: ez a 3 millió a tisztviselőkre nézve elveszett, ha május hó végéig a fizetési javaslatból törvény nem lesz.

Hiába számítja ki valaki, hogy abból a sokezer tisztviselői családból egy-egy családra mennyi esnek a sokat emlegetett 3 millióból. Hát bizonyára nem valami nagy pénz ez így abszolút véve. De aki ismeri azt az emésztő gondot, amely száz meg száz kisebb tisztviselő-családnak állandó lakótársa, az nem fogja kicsinyíteni az ilyen kis összeget sem. Sok nélkülözéstől, megaláztatástól és keserűségtől ment meg némelykor a kis pénz is, hogyha bizony számítottak a jövetelekre és pontosan be is folyt. Ezuttal azonban akárhogy vesszük is, ez az összeg aligha fog befolyjni.

Ha azoknak a szegény tisztviselőknak feleségei, akiket a politika illetéktelen megkárosít, a legújabb divat szerint küldöttséget menesztenének a tisztelt Házhoz, hát az nem vonulna fel zeneszóval és zászlóval. De azért rangra nézve ez nem volna utolsó küldöttség és megérdemelné, hogy a Ház elnöke legalább pár jó szóval megvigasztalja.

Az obstrukció.

Budapest, május 9.

Ami azt illeti, következetességet kár volna az obstrukció szóáradatában keresni. Hiszen annyit beszélnek, hogy nem is emlékezhetnek mindegyikre, amivel az időt elherdálták. De egy-két napot visszafelé mégis emlékeztetőben tarthatna az obstrukció s ha a minap valóságos hadjáratot indított a kormány ellen, mert ez az ex-lex küszöbön jelentést tett az országgyűlésnek s a kötelező jelentés kinyomtatását kérte: akkor csakugyan komikus, hogy ma meg Nesi Pál napirend előtt azért tett szemrehányást Széll Kálmánnak, mert nem minden intézkedéséről tesz jelentést a törvényhozásnak. Felpanaszolta Nesi, hogy a pénzügyminiszter adóközegei megidézék a polgárokat adókövetés okáért s ezekben az idéésekben bizonyos fenyegetések is vannak. Ez törvénytelen. Terjesztés tehát a kormány minden ilyes intézkedéséről jelentést a Ház elé.

Igy a szövegi szónok. Széll Kálmán miniszterelnök azonban röviden végzett az erőszakolt gravámmal. Egyszerűen konstatació, hogy csak *budget nélkül vagyunk, de a törvények nem szünetel-*

nek. Adót kivetni szabad, csak behajtani nem lehet. Törvénytelen intézkedésről tehát szó sincs. Máskülönb pedig rámutatott a miniszterelnök arra a komikus következetlenségre, hogy egyszer még a jelentés kinyomtatása ellen is obstrukciónak, máskor meg minden egyes intézkedésről külön jelentést követelnek.

A szélsőbal maga is röstelkedett s többen szóltak közbe:

— Nossi ezt az indítványt a maga iniciatívájából tette.

Hát jó. Hiszen nem nagy szerencsétlenség ez és nagyobb következetlenség is megесnek az obstrukción. De mindenesetre jellemző adat az obstrukció szeszélyes voltára nézve.

A kvóta-küldöttség megválasztása iránt benyújtott határozati javaslatához ma csak Molnár Jenő beszélt. Sok szót nem kell beszédre vesztegetni. De kedves két jelenet volt, mikor a szónok a hangulatos befejezéshez közeledvén, kezébe vette a lexikont s abból felolvasta Strafford angol miniszter életrajzát, aki a királyi parlament nélkül való kormányzásra ösztökélte s akit királya végül mégis — *lefejeztetett*.

— Jegyezze meg magának Széll Kálmán, hogy ilyen a királyok hálája! — szavalt Molnár Jenő nagy pátoszzsal.

Nevetett a többség, nevetett az egész Ház, nevetett — talán legjobban — a miniszterelnök. Jobbról nevetve jegyezték meg, hogy kicsoda találó esetet sikerült Molnárnak kiböngésznie a lexikomból. Mennyire illik a szituációhoz! És Széll Kálmán nevetve tapogatta a nyakát.

— Már inog is a fejem!

Ezzel a kvóta-vita mára megakadt. Ellenben ismét kaptunk egy evőkanálnyi hatékony óta húzódozó határidőzítélet-vitából. Minden szombat csak egy szónok beszél a kérvényhez. Ma *Simonfi-Semadam* Sándor volt ez a szónok, de meg kell adni, hogy érdekes is volt, higgadt is volt, föltétlenül nagyobb hallgatóságot érdemelt volna. Rakovszky nem minden keserűség nélkül jegyezte meg:

— Persze, az agrárius urak ilyenkor távollétükkel tündökölnék!

— Mondjátok fel nekik a barátságot! — biztatta a néppártot a szélsőbal és Rakovszky azt felelte:

— No, sok köszönet úgy sincs benne!

Közben egy óra lett s akkor az interpellációkra kellett áttérni. Hét volt bejelentve, de csak háromhoz volt szerencsénk. Kettő baj nélkül mult

el. *Lovász Márton* a szalonkii flotta-demonstráció ügyét hozta szóba s mikor *Széll Kálmán* miniszterelnök konstatació, hogy terjeszkedő szándék-ról nincsen szó, hogy alattvalóink védelmére a mi flottánk is befutott a szalonkii kikötőbe, mint a többi nagyhatalom flottája, de messzebbmenő tervekkel ezt a demonstrációt kapcsolatba hozni teljesen hiábavaló: — ezt a választ különösebb akadály nélkül tudomásul vették. Nem volt zavosabb, de már közvetlenül érdekesebb a második interpelláció, melyben *Krasznay Ferenc* az osztrák képviselőház vámügyi bizottságának a megállapított vámtarifán tett módosításait feszegette. *Széll Kálmán* miniszterelnök erre az interpellációra is nyomban válaszolt, hangsúlyozván, hogy a vámügyi bizottság hiába módosít a vámtarifán, mert az osztrák kormány köve van a megállapodásokhoz s ha azokat nem tudná elfogadtatni, az ostar a mi kezünkben van s akkor mi az így módosított kiegyezést elfogadni nem fogjuk. Az osztrák bizottsághoz semmi közünk, az osztrák kormányt pedig a megállapodások kötik. Ezt jelentette ki Széll Kálmán s választát a Ház megnyugvással vette tudomásul. A harmadik interpellációra adott válaszában azonban már megint olyan sorsa volt, mint az utóbbi időben minden válasznak: névszerint való szavazást kértek rá s a szavazás elhalasztását. Ez a harmadik interpelláció a horvátországi zavargásokkal foglalkozott. *Rákosi Viktor* terjesztette elő s talán valamivel vidámabb hangon, mint amind a tárgyhoz illett. *Széll Kálmán* miniszterelnök meg is jegyezte, hogy az interpelláció megokolása *Kakas Márton*-nak képzeltette magát, mert viceekkel rakták tele. De a miniszterelnök a vidám interpellációra komolyan válaszolt s erősen hangsúlyozta, hogy a horvát kormány gondoskodni fog a magyarok élet- és vagyonbiztonságáról, amint az kötelessége.

Ennek a harmadik válasznak tudomásul vétele hétfőre maradt. Akkor fognak fölőtte névszerint szavazni...

A képviselőház ülése május 9-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Tallán Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác.

Elnök megnyitja az ülést. Főolvasók és hitelesítik a mut ülés jegyzőkönyvét. Előterjesztik az irományokat.

Deáovich György jegyző: Jelenti, hogy az interpellációs-könyvben *Vertán* Endre, *Lovász Márton*,

A férfi: Beszélünk, hát persze, nem is uगतunk... Hát csinálók valamit, de fel nem akasztatom magam, azt beláthatod...

Egy hang: Azt ne tegye.

A férfi: Ki az?

Az asszony (elbocsátja a kagylót, amí a zsinór végén lobozva, hozzá koppan a trahik falához.)

A férfi (dühösen csendet): Halló, halló... Ki az? Micsoda szemtelenség kihallgatni egy beszélgetést? Ha van egy csepp tisztessége, nevezze meg magát.

A hang: Van eszembe!

A férfi: Fiam! Hát rendben vagyunk, halló! Hallod?

Az asszony: Igen.

A férfi: Hát elkövetek mindent, amit csak lehet. Eredj szépen haza...

A hang: Nem úgy van az, cimborá... Így akarja kifizetni ezt a szegény becületes asszonyt? Nem sül ki a szemé... Hova küldte tegnap a huszonöt forintot? — A hordárral...

Az asszony: Melyiket?

A hang: Azt majd kérdezze meg tőle.

A férfi: Ugyan kérem, ne izetlenkedjék.

Az asszony: Hát hova?

A hang: Csak annyit mondjon neki, hogy-ha hazamegy: Dengelegi-utca.

A férfi (ordítva): Fogja be a száját!

A hang: Ahá! Ahá!

A férfi (kiabálva): Fiam, Budapesten nincs is Dengelegi-utca.

Az asszony (hangja remeg, egy-egy szótag ki-marad a beszédéből, amikor nagyot nyel, hogy legyűrje a sírást): De van más.

A férfi: Hát csak menj haza.

Az asszony: Érted jövök, jó?

A férfi (ingerülten): Tudod, hogy nem szeretem, hát minek zaklatsz vele?

A hang: Most már azt is tudhatja, hogy miért.

A központ: Beszélnek?

A hang: De mennyire! Halló! Nagysád, nagysád, hallja?...

Az asszony (csendesén): Igen.

A férfi: Csak nem hallgatsz erre a számúrra!

A hang: Számár! Hát csak annyit mondjon neki: Zsófi.

A férfi (belekiált a tölcserbe): Schluss! (Le-csapja a kagylót, aztán óvatosan ujra leakasztja a kampórol s most már hallgatózik.)

Az asszony: Zsófi? Ennyit mondjak?

A hang: Dehogy, ne mondjon semmit. Tud is a maga ura szeretőt tartani. Nagy mamlasz az, kérem. Az ilyen ügyefogyott fráter csakugyan jól teszi, ha megelégszik a maga esendes otthonával és egy olyan anygallal, amilyen nagysád. Hanem az ilyen gyönyörű kicsi asszonyt nem szabad ám aztán olyan szűkösen tartani, mint ahogy ő cselekszi. A szerelmes ember gyilkol, ha kell, de az asszonykának tetőtől-talpig selyemben kell járnia. Suhogó selyemben alul-felül, abban a selyemben, ami zizeg, mint a sugdosás, tudja, ahogy az ember a szép asszony fülébe sug és egy picit megérinti ajkaival a füle cimpáját is, ott, ahol kővérkés, husos, rózsaszínű... Hát úgy kell tenni, mint én. Én éppen csakhogy nagyon szerényen tudtam eltartani az asszonyt, aki mellesleg olyanforma kis teremtes, mint én... De sehoggy se illett rá a karton meg a kék mosó-szövet meg oleos bluz, a lábaira pedig a kesken vásárolt oleos cipő, amit bizony ki kellett volna taposnia szegénynek tóra, ha a Lódunknál maradunk. Hát én inkább ráhatároz-tam magamant arra, hogy megölök valakit. Elvo-szem a pénzét...

A központ: Beszélnek?

Az asszony: Igen.

A hang: Megöltém egy öreg zsidót!

Az asszony: Jézus!

A hang: Mindegy már annak. Szíven szurtam. Elvettem az aprópénzt, aztán meg egy csek-ket, ami a lyoni bankra volt kiállítva. Odautaz-tam, kiváltottam, mindjárt ott helyben vettem rajta selymet... (ordítva.) S azóta, mindig nézem a kezem: vér, vér — de az asszony módfelett szép...

Az asszony (tápot szájjal, inkább csak belesó-hajtvá a kagylóba): És aztán...

A hang: Hát ennyi.

Az asszony: S ha megfogják...
A hang: Az akasztófa alatt is boldog leszék, asszonyom. Selyem, selyem...

Az asszony (áhitatosan): Ah uram... (Eltán-torodik a telefon mellől s lázban és egy kicsit mámo-rosan indul haza.)

Este valamikéket még a rendesnél is később-ben hazajött az ura. Kérdezni se kellett, látszott az arcán, hogy nincs pénze. Az asszony szótlánul bámult rá egy ideig, aztán meg az asztalra. Idegenül érezte magát s ideges remegéssel félt attól, hogy beszélni kell. Minek beszélni...

De kellett. A férfi előbb egy kis estilapban böngészett, de minden érdeklődés nélkül, aztán kelletlenül szöglött az asszonynak.

— Fiam, hát hiszed, hogy Budapesten nincs is Dengelegi-utca?

— Igen.

— Meg: Zsófi... Gondolod, hogy nekem van valami Zsófiom?

— Nem.

— Hát akkor...?

Az asszony ránézett s nem annyira szemre-hányással, mint inkább szomorúan szöglött:

— Hát akkor? Mi az a: hát akkor? Hát tudod-e, hogy ki az az ember, aki belebeszél a szavunkba? Tudod?

— Szeretném tudni.

— Karakter. Megölt egy öreg zsidót.

— Na?

— Bizony. Hogy a felesége selyemben jár-jon. Hogy ne szenvedjen szükségét. Az tudja, hogy mi az asszony. És aztán, amikor a kezére nézett, hát mindig azt kiabálta: — vér, vér...

A férfi elképedve bámult az asszonyra.

— Es te hiszel ennek a... Hiszed, hogy ez igaz?

Az asszony gondolkozott, behuzta a fejét vállai közé s egy kicsit elkényyszeredve felelt.

— Nem, de ez így szépen van gondolva.

Malatinszky György, Rákossy László, Rakosi Viktor és Krasznay Ferenc jegyezték be interpellációt.

Elnök: Javasolja, hogy a kérvények tárgyalására 12 órakor, az interpellációkra pedig 1 órakor térjenek át. (Helyeslés)

(Napirend előtt.)

Nessi Pál: Tegnap a pénzügyminiszter rendelete folytán a fővárosi IV-ik kerületi adókövető-bizottság adóbevallására maga elé idézte a kerület kereskedőit. A zombori polgármester felhívásban hívta fel a polgárokat, hogy adózási kötelezettségüknek tegyenek eleget, mert különben késedelmi kamatot fizetnek. Nemcsak a késedelmi kamat későbbi beszédére, hanem az adó elfogadására sincs a kormányknak joga. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Kéri a pénzügyminisztert és a miniszterelnököt, hogy az ex-lex adórendeleteiket tegyék le a Ház asztalára, hogy az ellenük tudja azokat ellenőrizni. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán: Helytelen dolgokat tartom, ha közérdekű kérdésekben nem interpelláció alakjában szólalok fel, hanem napirend előtt.

Nessi Pál: De ha nem válaszolnak!

Széll Kálmán: Nem tartozom válaszolni a napirend előtti felszólalásra. Csak előzetesnyelből felelek. Ami a dolog érdemére tartozik, a t. pénzügyminiszter távollétében is kijelentem, hogy a t. képviselő ur téved, ha azt hiszi, hogy az a rendelet, amelynek kibocsátásáról szól, adóbeszedés, vagy adóbehajtás természetéről bír. Igenis adó végrehajtás után nem szedünk, de sehol a világon nincs az megírva, hogy az adókövetési előmunkálatokat ne lenessen folytatni. Hiszen a törvények azért, hogy nincs büdög, nem vesztik el érvényüket. Itt van a külföldi és a t. képviselő ur feloldása és az én feloldásom között. Semmielőtt törvény sem született, nem született a büntetőtörvénykönyv sem, az adó-törvények sem születelnek, csak a meg nem szavazott adó, a ki nem vetett adó nem lehet végrehajtás után beszélni. De az adókövetési munkálatokat lehet teljesíteni. (Helyeslés a jobboldalon.) A rendelet tehát egészen törvényes és a jelentésben is megmondtam, hogy az adótörvények fennmaradnak, de végrehajtás után nem fogunk adót szedni, de ha valaki önként akar adót fizetni, hogy azt ne lehessen elfogadni, az olyan állapot melyben egy személyné igazság nincs. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Azt mondja a képviselő ur, hogy Kossuth Ferenc tegnap kijelentette, hogy az ő álláspontunk az egyedüli legális. Kossuth Ferenc képviselő ur nem azt mondta, hogy az ő álláspontunk egyedül legális, hanem csak azt mondta, hogy feloldásuk a törvényekben gyökerezik. De a képviselő tovább megy és azt mondja, hogy az ő álláspontunk az egyedüli legális. Hogyan lehet ezt állítani, mikor a kisebbség erőszakkal nem enged, hogy a képviselőház határozon, vagyis hogy az országgyűlés törvényesen döntsen az indemntás felett, ami nemcsak joga, de kötelessége. Tehát éppen megfordítva áll: a kisebbség álláspontja nem legális. A képviselő ur feloldását nem irigylem. (Helyeslés a jobboldalon.)

A képviselő ur az követeli a kormánytól, hogy minden ex-lexnek nevezett állapotban kibocsátott rendeletet tegyen le a Ház asztalára. Arról vitatkozik a képviselőház most már napok óta, hogy az általam tett jelentést még kinyomtatni sem akarja, most pedig azt követeli a képviselő ur, hogy minden rendeletet ide terjeszsek be. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Melyik feloldásnak van igazga? Melyik gusztagos az igaz? Melyik kivánság az igaz? (Tetszés a jobboldalon.) A képviselő ur, vagy Polónyi képviselő ur? En azt is kijelentetem, hogy a kinyomtatás felett tessék később határozni. Most meg azt akarja, hogy a rendeleteket terjeszsek a Ház elé. Ugy látszik, ha akarom, vehes, ha akarom, nem vehes. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) En tartom magamat ahhoz a mit tennem kötelesség; az hiszem, ez az igaz és egyedül helyes feloldás. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

(Kvóta-bizottság.)

Molnár Jenő: A kvóta-deputáció kiküldése az uralkodó törvénytelen állapotban teljesíthetetlen. A deputáció eddig nem teljesítette kötelességét s különben is törvénytelen. Céltalan is, mert mindig a királynak kell döntenie a kvóta kérdésben.

Beöthy Ákos: Ezt a felségjogot nem ismerte Werbőczy.

Molnár Jenő: Maga a döntés kedvezőtlen Magyarországára nézve. Ezt a bizottság is elismeri. A királyi döntés most már szokás pedig ilyen felségjog nincs. A hatványtörvények alkotmányosságát követeinek. Megvan-e ez az alkotmányosság?

Fehérváry Géza: Ott van önkény.

Molnár Jenő: Itt. Nem is a miniszteri székben.

Beöthy Ákos: Ott csak szubordináció van.

Fehérváry Géza: Az kellene ott is.

Molnár Jenő: Nem teszi föl a tulajdáról, hogy a miniszterelnökhöz jobban ragaszkodnak, mint az alkotmányhoz.

Gabányi Miklós: Pedig nem maradhat tovább, csak holnap reggelig. En tudom! (Derűtlenség.)

Molnár Jenő: Meg kellene már próbálnia a miniszterelnöknek, hogy leszám a nép közé. Meg kellene ismernie a magyar népet, mert a szent-gothárdi kerületben nincs magyar nép.

Széll Kálmán miniszterelnök: Éppen olyan derék, becstelens magyarok, mint a többiek.

Beöthy Ákos: Felesleges kirohanás.

Széll Kálmán miniszterelnök: Miért támadják? **Beöthy Ákos:** Nem támadta senki!

Széll Kálmán miniszterelnök: Már hiába védi Beöthy Ákos ur! En nem kutatom, mit csinálnak a kassaik.

Molnár Jenő: Idézi egy angol államférfi példáját, aki a királyt a nemzet alaptörvényeinek megszegésére izzalta. A parlament azt az államférfiut vád alá helyezte és a király ellenkezése dacára is lefejeztette.

Véssé József: Talál párhuzam! (Derűtlenség a jobboldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Helyezzen engem is vád alá és fejeztessen le. (Derűtlenség a jobboldalon.)

Molnár Jenő: A kormány szintén megselejszi most ezt, megszegi az ország alaptörvényeit. Nem fogadja el a javaslatot. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon. Szónokot többen üdvözik.)

(A kérvények.)

Ezután folytatták a kérvények ötödik sorjegy-zékének keretében a gabona határidő-üzlet eltérőse telet megindult vitát.

Simonyi-Semadam Sándor: Az ország termelő-közönsége ki van szolgáltatva a tőzsdén jutékot üző tőzséreknek, akik betoajósolják az árképződést, felső szerint idézik elő az árosökkenést.

Rakovszky István: Az agrárius urak tündöklöknek távollétükkel.

Molnár Jenő: Azért mond fel a barátságot nekik! (Általános, élénk derűtlenség.)

Simonyi-Semadam Sándor: A határidő-üzlet csökkentése végett sűrűlt a warransok rendszerét. A közraktrák decentralizációját és a regisztráló hivatal felállítását tartja szükségesnek. hogy a közraktrák árnygein alapuló kötések váljanak általánosakká. Ekkor aztán eltérölhetjük a tőzsei határidő-üzletet, amely mélyen nyomja a népet.

Véssé József: Éppen úgy, mint a totalizátor.

Bartha Miklós: Igaza van Véssének. Mind a kettő "alódságos bünbarlang."

Hock János: Minden szerencséséjétek bün!

Simonyi-Semadam Sándor: Kéri, hogy a kereskedelmi törvény revíziójánál hagyják ki a 881. §-t Csatlakozik Wilczek indítványához. (Élénk helyeslés a néppártok.)

Elnök: Megállapítja a hétfői ülés napirendjét s az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után.

(Interpellációk.)

Lovassy Márton: Interpellációt intéz a miniszterelnökhöz a szaloniki flottatüntetés tárgyában. Interpellációban azt kérdezi, hogy igazak-e azok a hírek, melyek szerint a Szalonikiben kiölt zavarogások folytán az osztrák és magyar haditengerészetnek négy hadihajója, u. m. a „Habsburg”, „Wien”, „Budapest” és „Magnet” már megjelentek a szaloniki kikötőben és hogy ezeken kívül még több hadihajó küldött oda? Ha igazak ezek a hírek, mi oéja ennek a nagyarányu flotta-demonstrációnak? Birja-e a külügyi hivatal a török kormány beelegetését az iránt, hogy a hadihajók legénysége a török birodalom területén partra szálljon? Abban a helyzetben van-e a miniszterelnök ur, hogy biztosíthatja a képviselőházat, hogy ez a flotta-demonstráció nem fog Szaloniki városának és kikötőjének tartós megszállására vezetni és hogy ez a beavatkozás a balkáni bonyodalmaiba nem fogja-e Magyarországot és Ausztriát más hatalmakkal konfliktusba keverni?

Széll Kálmán: Ha a t. képviselő ur sziveskedett volna ezt az interpellációt velem előzőleg közölni, talán kimerítőbben válaszolhattam volna. Így azonban, mivel semmi tudomásom arról, hogy mit fog kérdezni, nem volt, első hallásra csak általánosságban mozoghatok. Hogy mi a mi politikánk a Keleten, azt már bátor voltam kijelteni. Kijelitettem a politika alapját, oéjait, eszközeit. Nem ismételtem most ezeket. Csak annyit konstátlok, hogy a politikánknak nem változott sem irányzata, sem oézata sem egyetlen alaptétele. És mert nem változott, a t. képviselő urnak nincs igazga, aki azt mondja, hogy az, ami ott történik, és az ő hite szerint sérelmét jelenti a török fenhatóságának. Kijelitettem ugyanis, hogy politikánk egyik kardinalis elve a status quo fenntartása, ez pedig nem járhat azszal, hogy bármi is történjék, am Törökország integrálásának rovására megy. (Igaz! Ugy van! a jobb- és baloldalon.) A mi hadihajóink hosszabb idő óta cirkáltak azokon a vizeken. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Megjelentek Szaloniki előtt, amikor azok a rémületes események történtek, megjelentek úgy, mint más államok hadihajói is kisebb-nagyobb számmal. Hiszen mi egyike vagyunk azoknak, akik legközelebb állunk e dologhoz. Hadihajóink általában azokon a vizeken szoktak manővrozni, mert nem megyünk nagyon messzire sem Keleten, sem Nyugaton a tengeren. Hajóink tehát közel voltak és ezért is nagyobb számban jelentek meg. De ez nem akart flottademonstráció lenni, mert hogy demonstráció lehessen, kellene, hogy legyen valaki, aki ellen demonstrálunk. Nem volt ott semmi ok a demonstrációnra. Megjelentek hajóink, mint más hatalmak hajói, hogy szükség esetében alattvalóink védelmére legyenek és érdekeinket megóvják. Semmielőtt messzebbmenő hódítás vagy megszállási tervek itt nincsenek. Ahhoz a politikához ragaszkodunk, amelyhez eddig is ragaszkodtunk. (Helyeslés a jobb- és baloldalon.) A rendet Törökországnak kell fenntartania, és senkisésem áll annak utjában, hogy fenn is tartsa. A többi hatá-

lom azonban figyelemmel kíséri a dolgokat, mert igenis érdekelnek vannak ott a hatalmaknak ott lakó alattvalóik miatt; és még inkább vannak érdekeink nekünk, a szomszédos hatalomnak, amelyeket figyelmen kívül nem lehet hagyni. (Igaz! Ugy van! a jobb- és baloldalon.) Ez a válaszom, kérem annak tudomásul vételét. (Helyeslés a jobb- és baloldalon.)

Lovassy Márton: A válasz nem osztja el a gondjaimat. Kérdi, hogy igaz-e a *Frendenblatt* híre a partraszállásról.

Széll Kálmán: Ahhoz semmi közöm.

Lovassy Márton: A miniszterelnök erre nézve nem felelt semmit. A választ nem veszi tudomásul. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán: En nem ideiglenesen választom, hanem véglegesen. Engem nem a *Frendenblatt* cikkei irányítanak, hanem az, amit tudok és amit legjobb tudomásom szerint itt előadtam. Itt sem hódításról, sem birtokbavételről és eddigi politikánktól való eltérésről nincs szó és ebben vételem látni a t. képviselő urra nézve annyi megnyugtató momentumot, hogy választom tudomásul veheti. Ha ezt nem teszi, többet nem mondhatok. (Helyeslés a jobboldalon.)

A Ház tudomásul veszi a választ.

(Horvát csemegek.)

Rákosi Viktor: A horvátországi zavarogások dolgában interpellál. Hónapok óta rendszeres hajszá folyik a magyarok ellen Horvátországban. Fölolvassa az egyik Károlyvárosból érkezett levelet, melynek írója azt mondja, hogy a horvát mozgalom komoly és mélyreható és a hatóságok elnézik, sőt támogatják. A hivatalos jelentések elhallgatják a valót. Egy előkelő bíró azt mondotta, hogy Horvátországnak szükségé van e zavarogásokra. Fölolvassa az *Agramer Zeitung* hivatalos jelentését, mely bagatelizálja az eseményt.

Ivanka Oszkár: Nem érteltük a német szöveget! (Főlkiaítások: Erteitük!)

Rákosi Viktor: Fájdalom, értenünk kell. A hivatalos jelentéssel szemben fölolvassa azt a tudósítást, melyet neki küldtek Károlyvárosból s mely vérlázító ötéseket tartalmaz. És e zendülésről mondja az ottani főispán: Semmi sem történt, gyerekosny volt az egész! És nincs államérfi, aki följeljen nálunk e rendszeres támadás ellen. Évek óta lát itt egy jóképű öreg urat akiről azt mondják, hogy a horvát miniszter. Volt Horvátországban földrengés, lázadás, zendülés, ég, föld megindult, de a horvát miniszter soha még nem mozdult helyén, soha még nem szóalt. (Derűtlenség.)

Széll Kálmán: Beszélt már.

Rákosi Viktor: Személyes kérdésben beszélt, de horvát ügyről. Interpellációja ez: Van-e tudomása a miniszterelnöknek a horvát zendülés számormu eseményeiről és hajlandó-e intézkedni, hogy e türhetlen állapot megszűnjék? (Helyeslés.)

Széll Kálmán: Amidekelőt arra kívánok reflektálni, amit Rákosi Viktor jelen t. képviselőtársam Cseh Ervin miniszter urról mondani jónak látott. Aki figyelemmel kísérte a tárgyalásokat, az tudja, hogy a horvát miniszter ur igenis horvát ügyben kétszer és pedig igen alaposan, igen hazafiasan nyilatkozott. A horvát miniszter ur teljesíti a maga törvényes kötelességeit.

Ami most már a dolgokat magukat illeti, én teljesen elismerem, hogy azok komoly meggyűlést igényelnek. Horvátországban az utóbbi időben mutatkoztak jelei annak, hogy tükönök-bokron keresztül és légből kapott ürügyekkel, zavarogási tendenciákkal mindenféle témákat hirdessenek: önálló horvát pénzügyek, önálló horvát hadsereg, — azt innen tanulták el (Derűtlenség.) aztán „Le a kormányról!”, „Le a többséggel!”, „Le Magyarországról!”, „Le az államvasutakkal!”, „Le a magyar címerrel, jelvényekkel!” E dolgok a horvát parasztnál — fájdalom — vissza-mennek százados tradíciókra s ezen veszedelmes tünetek sokszor igen komoly és aggályos mérveket öitenek ottan.

Rákossy László: Bécsből szíjják! Meg kell mondani!

Széll Kálmán: Hát én megmondom azt, amit tudok és úgy hiszem, én jobban vagyok informálva, mint a közöbbségi képviselő urak. (Halljuk! Halljuk! a jobb- és baloldalon.) Ami e részben történt, nem mutatja azt, hogy ott valamely magasan álló, valamely földalati bécs két dolgozóknak. Ott emberek, elemek vannak, akik különböző módon, részben elégedetlenségből, részben más okból öszszeszedtek arra, hogy zavarogásokat csináljanak. A horvát kormány preventive is intézkedik, amennyire lehet; utólag pedig megad minden elégtételt, amit kötelessége megadni, akár egy esetlegesen beállott sértésből. Akar egy esetlegesen beállott olyan eseményből kifolyólag, amely Magyarország ellen van irányozva, vagy amely Magyarország címerét vagy zászlóját sértő szándékok árul el. (Helyeslés a jobboldalon.) Így tesz majd ezután is és a mi alattvalóinknak, — tudniük az ottani magyar állami tisztviselőknél — nagyon és személybiztonságát megóvjai, amit kötelessége is megóvjai. (Tetszés a jobboldalon.) Nem is tudok e részben azon sajnós eseten kívül, amely most történt, komolyabb panaszt.

Ha akár magánutan, akár nyilvánosan, — amit a t. képviselő ur igen helyesen tetet, — felhívják valamire figyelmemet, annak utána járok.

Kérem a t. Házat, méltóztassék ezen választ, amelyet a kereskedelmiügyi miniszter ur nevében is adtam, tudomásul venni. (Élénk tetszés és helyeslés a jobboldalon.)

EMPIRISMUS

50 kr.) Kapható a Diana-gyógyszertárban, Károly-kürt 5. (Megrendelések fordul postával esközöltenek.) Ártalmatlan növényi részeket tartalmaz, miáltal a nagy közönség mint házi cikket vásárolja a gyógyszerárakban. Vigyázzunk, mert az eredeti angol készítmény csak üvegekben kapható.

Rákosi Viktor: Nem veszi tudomásul a választ, mert fél, hogy azt a horvátok biztatásnak veszik.

Széll Kálmán: Ez nem hü visszaadása szavaim értelmében, hogy ez biztatás akar lenni a horvát zavargóknak. Én elítéltem őket és azt mondtam, hogy a horvát kormány megteszi kötelességét preventívus és meg is fogja torolni, ami törvényellenes történik. (Zaj a szélsőbaloldalon.) A horvát kormányt egyetértésben vagyok arra vonatkozólag, hogy mindezen zavargásoknak elejét vették. Sőt ha szabad még hozzátennem, némely helyütt a horvát kormányt azzal vádolják és vádolják a horvát bánt, hogy tulzsigorú, (Zaj a szélsőbaloldalon.) mert mindjárt, rögtön statáriumot hirdet. (Zaj a szélsőbaloldalon.) Nem lehet tehát azt mondani, hogy nem bír öntudatával annak, hogy erősen kell eljárnia. Tiltakozom tehát, hogy szavaimban biztatás lett volna; sőt határozottan elítélés volt. (Helyeslés jobbfelől. Zaj a szélsőbaloldalon.)

Az ellenzéken névszerinti szavazást kértek a fölött, hogy a Ház tudomásul veszi-e a választ. A szavazást hétfőre rendelte el az elnök.

(A kiegyezés és a vámtarifa.)

Krasznay Ferenc: A kiegyezés lezárását avval indokolja a kormány, hogy általa mezőgazdasági érdekeink részesülnek védelemben, míg odaát Ausztriában az ipar védelmével indokolják ugyanezt. A vámtarifa a miniszterelnök büszkesége, létkényen örik s kiadatik a jeleszt, hogy azon változtatni nem lehet. Mit tessék ezzel szemben az osztrákok? Hetek óta tárgyalnak a tarifa fölött s az osztrákok mindent kitörölnek belőle ami Magyarországra nézve kedvező.

Széll Kálmán: Nem fogjuk elfogadni!

Krasznay Ferenc: Az osztrák agráriusok is tullicitálják a magyarokat. Ilyen tendenciák mellett lehetetlenség lesz a külfölddel kereskedelmi szerződéseket kötni. A kiegyezésen tehát máris nagy részt ütöttek. Szólag főleg arra a javaslata utal, melyet utjabban elfogadtak a mely szerint Dalmáciába, Tirolban és Bukovinába egy bizonyos mennyiségű gabonát tengeri úton vámentesen lehet bevinni. Végül a következő interpellációt intézi az összkormányhoz: Van-e tudomása a miniszterelnök annak arról, hogy az osztrák képviselőház vámtügyi bizottsága a magyar és az osztrák kormány között létrejött megállapodáson alapuló vámtarifa tervezetének számos tétele tekintetében tárgyalásait felfüggesztette, miután azokat megváltoztatni óhajta és ezáltal a kérdéses vámtarifa tervezetét lényegében megdőnteni szándékozik? Van-e tudomása arról, hogy ezen változtatások, bár kizárólag egyoldalúan, osztrák érdekekből történtek, mégis azok úgy tüntetnek fel, mint a magyar mezőgazdaságnak adott engedelmények, így ennek tejében az osztrák ipar javára újabb ipari vámentések követeltek? Van-e tudomása arról, hogy a szóban levő vámtügyi bizottság tegnap hozott határozatával elfogadta azt az indítványt, amely szerint Dalmáciába, Tirolban és Bukovinába bizonyos mennyiségű tengeri vámentesen legény behozható, amely intézkedés a vámszövetség egy alapelveire ütközik? Mily intézkedésekhez szándékozik nyulni a kormány, hogy a tennekek súlyos veszélyeztetett magyar közgazdasági érdekeket megóvja?

Széll Kálmán: Valóban csodálkozom — és ne vegye rossz néven se a t. ellenzék, se a t. Ház és legkevésbé Krasznay Ferenc t. képviselőtársam, — hogy a t. képviselő ur, aki most egy interpellációt intéz hozzám és bizonyos konkrét kérdésekre választ kér, szükségesnek tartotta az egész kiegyezésnek, mondhatnám, teljesen téves alapokon induló, de elítélő kritikáját elmondani.

Krasznay Ferenc: Markiroznom kellett!

Széll Kálmán: És pedig melleleg, futólag, mikor egy interpellációra adott válasz keretében lehetetlen egy ilyen nagy dolgot megtárgyalni és igazságszerű megbírálni. Ott álltam én szemben a t. képviselőtársammal a közgazdasági bizottságban. Nem feleltem én meg minden argumentumára?

Krasznay Ferenc: Nem azokra akarok itt felelelet.

Széll Kálmán: Ugy-e bár? Mert ezekkel a dolgokkal, amikkel itt most előhozakodik, ott a bizottságban, ahol argumentum argumentummal szakértelem szakértelemmel áll szemben, nem mert előhozakodni és más argumentumokkal támadott.

Krasznay Ferenc: Hiszen meg sem kezdük a tarifát a bizottságban.

Széll Kálmán: Nem is a tarifáról beszélt a vámszövetségben lefektetett kiegyezésről, — nem hitte, hogy lesz tartalma beszédemnek, ezt előre deklaráta is, mert, ugymond, nem hiszi, hogy sikerül nekem dokumentálnom, hogy valójában lesz tartalma — és azt mondtotta: nagy volt az öröm januárban, hogy kész szerződéssel állunk szemben és imo. nem kész. Annnyira kész, amennyire késznek én januárban kijelentettem és nem lehet később; mert januárban, amit mondtam és ma is mondom, a kiegyezés meg volt csinálva a két kormány közt és most is meg van csinálva, nem kevésbé, mint volt azelőtt. De hogy januárban azt mondtam volna, hogy ez a kiegyezés most már életbe lép, a t. képviselő ur nagyon jól tudja, hogy én nem áll. mert a két kormány kiegyezését természetesen követi az országgyűlési tárgyalás és akkor lesz csak kész kiegyezés, ha a két törvényhozás megegyezik. Ez az állítás tehát, mondhatnám, nem is egészen komoly szójátéknál nem egyéb. (Tetszés jobbfelől.)

Azt mondja a t. képviselő ur, hogy Ausztriában

Öszintébbek az emberek ott beismerik és mondják, hogy a vámszövetségnek csak egy érdeke van, a politikai és gazdasági érdeke nincs, mi pedig azt mondjuk, hogy a vámszövetség fenntartása azon az alapon, amelyet megteremtett Magyarország összes gazdasági és termelési ágaira nézve, Magyarországra nézve gazdaságiilag előnyösebb. Megtorítottam a dolgot, nem a t. képviselő ur szavai szorint hanem ellekedezleg, hogy aki az osztrák urak közül, mert hivatott ember így nem beszél, a vámszövetségnek előnyét Ausztriára nézve csak politikai szempontból vitatja az nem beszél öszintén. És azt vitatom, hogy igenis gazdaságiilag érdeke, meg pedig igen nagy érdeke Ausztriának, hogy a gazdasági szövetség fennmaradjon, hogy iparának Magyarország jól védett piacát megtartsa, és aki ezt tagadja, az nem öszintén. Én elég öszintén vagyok is, midőn azt mondjuk, hogy amár politikai vonatkozása ilyen nagy kérdésnek mindig van, de első sorban gazdasági szempontból bíráljuk meg a dolgot és Magyarországnak ez idő szerint — ez idő szerint, aláhuzom — éppen nagy érdeke, hogy fenntartsa a vámszövetséget, mert igenis, Magyarország mezőgazdasági és ipari érdekei is ezintal, ez idő szerint közvetve, éppen ezen tarifa által sokkal jobban védelmezhetők meg, mint az önköztől dicsőített önálló vámtarifát rögtön életbe léptetésével, mert Magyarországot — igaz, Ausztriát is s Ausztriát talán oly módon hogy végzetessé válhatnak reá a szakítás a késő jövőben, nem tudná reparálni és kiheverni, mi talán ki tudnók heverni — de Magyarországot és egész gazdasági életét olyan rázkódtatásnak tenné ki a vámszövetség, mely az összes mezőgazdasági termények vámtját megdrágítja és árát leszállítja, hogy ezt sokkal károsabbnak tartom. Így áll a kérdés, nem úgy, mint a képviselő ur felállítja, aki nagy tévedésbe esik, mikor azt mondja, hogy ma, az elzárkózó európai vámpolitikai rendszer mellett, ezt a két érdeket összeegyeztetni lehet és a vámszövetség ma kevésbé indokolt, mint máskor. Teljesen megfordítva áll a dolog. Éppen akkor, mikor egész Európa elzárkózik a nyerstermények elől, nagy érdeke Magyarországnak megkapni azt a védett, — aláhuzom — védett és közeli piacot, melyet külföldben nem kapunk meg másutt. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) valamint Ausztriának is nagy érdeke, miután máshová nem tud iparával menni, Magyarországon iparának a piacot megtartani. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Minél jobban elzárkóznak a többi európai államok gazdaságiilag ettől a monarkiótól, annál inkább egymásra vagyunk utalva, (Helyeslés). Ugy van! Ugy van! (Jobboldalon.) annál inkább a megtalálja mindnyekünk termelése a másik területen a fogyasztást. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Itten van egy nagy mezőgazdasági terület, mely termel nagy felesleget mezőgazdasági terményekben, fogyasztja az ipari termékeket, odaát van ipari termelési terület, mely azonban arra szorul, hogy fogyasztója legyen a gazdasági terményeknek, mert maga annyit nem tud termelni.

Természetes hogy mikor egész Európa elzárkózik a gazdasági terményekben előlünk és mások előtt és ipari terményekben is, akkor ez a két ország, ha tisztességesen meg tud egyezni, közel talávan a terméket, ami minden gazdasági tételnek, a tanácsoktól kezdve az életig, egy kardinalis pontja, ha meg tudják találni a maguk érdekét, ezt meg is csinálják. Azért jobb ez a kiegyezés, mint bármely kiegyezés, mely 67 óta köttetett. (Élénk mondanás a szélsőbaloldalon. Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Jobb mindkét félre, úgy Magyarországra, mint Ausztriára, és ez volt ennek a megegyezésnek egyik nagy eredménye, ez volt az a nagy feladat, ezért került oly sok nehézségbe, hogy meg tudjuk oldani oly módon, hogy az ő érdekeiket is kielégítsük és kielégítsük a magunkét is teljesebben, mint eddig volt. (Helyeslés a jobboldalon.) Ez az érdekünk abban van kielégítve, hogy az eddigi vámtarifa és az összes vámszerződésben melyek e vámtarifa bázisán épültek fel, egyoldalúan lett megvédve az osztrák ipar, a magyar termelés pedig nem lett megvédve. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Most a magyar termelés meg lesz védve és oly mértékben az osztrák ipar védelme nem emelkedett. A mit tehát megteremhetett az eddig nem létező védelem a magyar mezőgazdasági termékek részére: ezzel az egyensúly van helyreállítva, mely eddig sohasem volt. Itt egy nagy kérdés van. Nem tagadtam soha, — hiszen örökig, napokig szeretnék és tudnék erről a kérdésről beszélni. Most megtartom azokat a kereteket, amelyeket meg kell tartanom, hiszen tudja azt a t. képviselő ur szereték, tudok is róla beszélni, mert életem egy részét ezen kérdések tárgyalásával töltöttem el. Itt egy nagy kérdés van kedőnk közt. Az a kétség, hogy mi Ausztriának adózik vagyunk azon iparok között, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) amiket védünk, amiket fölül hozunk be és fogyasztunk. De viszont, aki itt megáll és punktuot csinál és erre hangzatosan azt mondja, hogy ugy van, de arra ami utána jön, nem mondja, hogy ugy van, az nem áll igazságszerűen. Mert viszont nem ugy áll-e, hogy Ausztria nekünk, új tarifa alapján, ha meg lesznek védve mezőgazdasági terményeink, — eddig nem voltak megvédve, tehát nem volt adóznok — adóznok lesz. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Így áll a kérdés. Azt kell tehát megbírni, hogy e két kontó hogyan áll egymással szemben, amelyet fel lehet állítani a két állam nagy gazdasági könyvelésében. Ezt a kérdést mi úgy oldottuk meg, hogy az eddigi passzív szaldót megváltoztattuk aktív szaldóvá, azáltal, hogy az 1887-ben lementelt ipari vámkon ellenében hasonló védelmet kerestünk és találtunk azon cikkekre vonatkozólag, me-

lyekben Magyarország aktív, Ausztria pedig passzív. T. i. azon cikkekre nézve, melyeket mi viszunk át Ausztriába, és melyeknek ők fizetik meg azt a védelmet amelyet mi statálunk. Így áll a kérdés tudományosan, így áll télelesen, így áll in thesi, és így áll gyakorlati szempontból. Azt mondja a képviselő ur hogy azokat az iparvámokat mind mi fizetjük. Hát nem mind mi fizetjük és nem oly nagy mértékben. Először is nem fizetjük olyan nagy mértékben, mert azon karakterisztikumban, amelyet a kiegyezésről egyszer adtam e Házban és mely a vámtarifaiból meglátható és amit tudnia kellene a t. képviselő urnak, mi mindazon tömegárukra, amelyek a nagy fogyasztást teszik és amelyek nem értékesek és nem a nagytömeg fogyasztásának tárgyai, csak csekély vámentelést koncedáltunk. Koncedáltunk azon árukra, amelyek inkább értékesek, lényüzési termézetiek, drágábbak és nem a nagy fogyasztásnak tárgyai. Koncedáltunk ott, ahol a védelem nekünk is jól esik, mert nekünk is van iparunk, mely ezen védelem szárnyai alatt fejlődhetik. Nem ugy áll tehát ez, a mint azt a t. képviselő ur mondta. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Most — azt mondja t. képviselő ur — ezt megváltoztatták az osztrákok és ennek folytán ebből egy leonni szerződés lesz! Hol van az megírva, hogy az lesz, amit az osztrák vámbizottságnak elhatározni méltóztatik? (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Ebből még nem lehet azt mondani, hogy így lesz.

Krasznay Ferenc: A többség! Széll Kálmán: Ennek semmi értelme és applikációja nincsen. Akkor legfeljebb nem lesz közöttünk megegyezés, ha a többség azt ott elfogadja. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Most én igenis kijelentem, hogy mi lényegesen változtatásba a magunk részéről hozzá nem fogunk járulhatni. (Égy hang a szélsőbaloldalon: Ez a lényeges!) Hiszen éppen arról beszéltek, hogy nem járulunk hozzá. Ne méltóztatassék tehát ezt szándékosan elferdíteni akarni, mert a dolog így áll.

Leongy Zoltán: Hol van a magyar vámtarifa? Hát ha nem jön létre a kiegyezés?

Széll Kálmán: Ez most nem tartozik ide. De tegyenek erre vonatkozólag kérdést, akkor kitanídom az urakat arról, hogy az az önálló vámtarifa ezzen tarifa alapján és azon tanulmányok és adatok alapján, amelyek a miniszteriumnál megvannak, hat hét alatt meg lehet csinálni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Mozgás a szélsőbaloldalon.) Erről a tarifáról tehát ne beszéljenek mert ha így beszélnek róla, csak azt bizonyítják, hogy nem értenek hozzá. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Nem leonni szerződésről van tehát itt szó. Arról nem lehet szó, hogy osztrák részről egyoldalúan módosítottassék az a tarifa a mi hátrányunkra, valamint arról sem lehet szó, hogy magyar részről módosítottassék a tarifa az osztrák hátrányára. En azt az álláspontot foglalom el, hogy ez egy kompromisszumnak az eredménye és mindkét fél részéről a maga nagy vonásában — apróbb, jelentéktelen dolgokról talán lehet beszélni, amiről talán nem is érdemes azután beszélni — lényeges tételeiben változatást nem szenvedhet és a magam részéről azt egy egészen tekintet amelyben ilyen alapvető módosításokat nem lehet tenni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Azt mondja t. képviselő ur, hogy amivel mi dicsőedtünk, az osztrákok megmutatták a mostani tárgyalásoknál, hogy az osztrák agráriusok ki tudták volna vinni azokat a vámentékeket, amelyeket mi nem vittünk fel mezőgazdasági terményeinkre, nemcsak a gabonára és gabonafélékre, hanem állatokra és minden egyébre, mert hiszen azok igen hatalmas urak. Hát én szerettem volna a t. képviselő urat azon tárgyalásokba beavatni...

Krasznay Ferenc: Az osztrákok elég ügyesek arra, hogy leplezzék!

Széll Kálmán: Nem ügyességéről van itt szó, hanem másról van szó. De viszont mi se nézzük homályos pápaszemmel a dolgokat. Mi igen jól ismerjük az eljárást, tudjuk, mi a taktika, mi nem taktika, és igen jól tudunk megkülönböztetni az egyiket a másiktól és meg tudjuk különböztetni, hogy mi az osztrák érdek és mi nem. Elsősorban is Ausztriának érdeke nem az agrár védelem, hanem az ipari védelem. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Ezt, engedelmeket kérek, önké semmitől ellenzéki szemponttal nem fogják tudni megerőltetni, semmielőe ugynevezett Reichthaberei ezt meg nem döntheti. (Tetszés és helyeslés a jobboldalon.) Tessék megkérdezni egy osztrák miniszert vagy az osztrák Reichsrathot, — nem mondom osztrák agráriust — az osztrák Reichsrath többségét vagy egy más organum többségét, hogy mi akar inkább, ipari védelmet akar-e vagy agrárvédelmet.

Hiszen természetes is, hogy az az ország, amely passzív és amely nem viszi ki agrár cikkeket, de kiviszi ipari cikkeket, hát annak érdeke első sorban az iparvédelem, annak adja az elsőséget, arra helyezi a súlyt. Ezt vitatták, ezt akarták és ezen az állásponton voltak ők. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Tehát ez csak egy olyan kicsi tetszetős ellenzéki foskuslus, mely arra való, (Tetszés a jobboldalon.) hogy az én álláspontomat, vagy a kormány, vagy a többség álláspontját itt az országban egy kicsit devalválja azzal, hogy ezt ugvis megkaphattuk volna; szerettem volna odahívni és odaültetni a t. képviselő urat azok aiat a tárgyalások a'att, hogy vajjon tényleg olyan könnyű volt-e azokat megkapni, mint a hogyan ő állítja. A következmények is be fogják bizonyítani, hogy mi lesz ennek az egész nótának a vége.

Ausztriában a közgazdasági bizottság tárgyal; a

Hét év a tengeren

Dr. Gáspár Ferenc ilyen című munkájának az I. füzetét most jelent meg. Az egyetlen magyar munka, mely a tengert és az egész tengerészetet, művészi tollal megírva, körülbelül 200 képpel mutatja be. Az I. füzetet kívánatra díjtalanul küldi meg Singer és Wolfner kiadóhivatala Budapest, Andrásy-ut 10. szám.

bizottságban jelentkeznek egyes tagok indítványával és némely indítványt elfogadják. Azt mondja már most erre az én t. képviselőtársam . . .

Szatmári Mór: Miniszteri approbációval!

Szell Kálmán: Hiszen rájövök arra is! . . . hogy ez szerződési hitlenség. Hát ami a miniszteri asszisztenciát illeti, az én t. képviselőtársam az én asszisztenciám mellett proponált ilyen indítványokat. En akkor nem mondtam azt, hogy a szerződési hitlenség lenne hanem azt mondtam, hogy azok megakasztanak a szerződés törvényhozási létrehozását, módosításait tehát nem fogadtam el, mert én e művet egy egésznek tartom. Abban nem volt veszedelmes tendencia, hogy a t. képviselő ur a bizottságban megítélte a maga javaslatát, de mert az osztrákok teszik, hát megvan ez a tendencia.

Longyel Zoltán: Elfogadták!

Szell Kálmán: Elfogadták! Hát elfogadta a bizottság, de a kormány nem fogadta el. (Egy hang a szélsőbaloldalon: A miniszterek asszisztáltak!) Asszisztáltak a miniszterek, de azok nem fogadták el, hiszen talán nem is tudja a közbeszóló képviselő ur. Jelen voltak, de nem fogadták el. És azután, hiszen önközt hallom nem egyszer, és ebben egészen igazuk van hogy az osztrák parlamenti viszonyokat a mi parlamenti viszonyainkkal összehasonlítani nem lehet, mert ha az a miniszter abban a bizottságban szászor szavaztatik le és ha szászor ellene vannak is, mégis ott marad. Hát ez nem ugy van, mint nálunk. Méltóságasság engem leszavazni (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) és majd megállják, hogy én annak micsoda konzekvenciát vonom le. Abszolúte nem nyom a labban semmit, jelen volt-e a miniszter, nem volt-e jelen, de egy miniszteri nyilatkozatot sem fog tudni az osztrákok részéről felolvasni, amely a mellett szól volna, hogy ők pártoltak valamely módosítást. Nem pártolták! Az a bizottság nem határoz véglegesen, az a bizottság csak előkészít és azokat a tételeket még nem is vetette el, hanem, amint azt az osztrák politikai és parlamenti életben szokások műszóval kifejezik "hátra tették", rükkeltették. És mit jelent ez a rükkeltetés? Azt jelenti, hogy még egyszer konsideráció alá veszik. És legnagyobbbrészt nem azért rükkeltették, mintha le akarják szállítani, hanem, mert le akarják emelni. És ezzel csak Magyarország agráriusainak szive kivánásgát teljesítenék. (Ugy van! Ugy van! jobboldal) mert hisz az mind specialiter agrárius és specialiter magyar érdek. Tehát először a bizottság sem módosította. Másodszor hol van még a Reichsrath? A Reichsrath még nem szól. Erről akkor szóljon majd a t. képviselő ur, ha a Reichsrath határozott. De még akkor sem lehet azt mondani, hogy leoninus a szerződés, mert akkor majd rajtunk áll a dolog és én kijelentem, hogy ha akár a bizottság, akár a Reichsrath ezt a szerződést, amely egy egészét képez — és ez az osztrák minisztérium felfogása is — a maga alapvető tételeiben, lényeges részeiben módosítja, azt a szerződést én a magam részéről nem fogom itt, ebben a Házban képviselni. (Tetszés és felkiáltások a szélsőbaloldalon: Ezt akartuk!) Nohát ez egész egyszerű és azért nem tessék beszélni leoninus szerződésről. Így a képviselő ur dedukciójának a konkluzióját sem oszthatom, mert az a konkluzió hamis. Azt mondta, dísekedtünk, hogy kész a szerződés. En nem dísekedtem többet, mint ami tény, hogy sikerült a magyar és az osztrák kormányoknak megegyeznie. Közütnk kész. Ázsal nem dísekedtem, hogy a parlamentet is elfogadják, hiszen önközt ezt a leghangzatosabb megfogadják, mert nem engednek szóhoz sem jutni benünket és nem engedik tárgyalni. (Ugy van! Ugy van! jobboldal) Majd akkor lesz kész, ha a két parlament előveszi, tárgyalja és elfogadja. De eddig ez csak előkészített egyezmény, amelyhez mindkét kormány ragaszkodik. És ezzel volt okunk dísekedni, mert nagy nehézségek között sikerült megoldani, úgy hogy mindkét félnek a méltányosság alapjára fektetett jogos, legitim érdekeit számba vevő és kielégítő egyezség legyen.

Ami pedig a másikat illeti, hogy az osztrák agráriusok is kívánják volna a magasabb agráriusokat, hát erre már válaszoltam, hogy nem áll. De ami aztán a harmadikat illeti, hogy micsoda vakmerőség arról beszélni és hogy az osztrákok mint járnak el, engedelmét kérek, hiszen az osztrák bizottság nem római kuria, hogy infallibilis dogmákat mondjon ki. Akármint határoz, azt a Reichsrath fogja még ezután superrevidálni és tárgyalni és csak ha a Reichsrath elveti, vagy módosítja tételeiben, akkor lehet azt mondani, hogy a kormányoknak a szerződése a Reichsrath által módosítottat, — mi történik hát? Akkor sem lehet azt mondani, hogy a változtatás leoninus, mert rajtunk áll, hogy hozzájárulunk-e, vagy sem. (Ugy van! Ugy van! jobboldal.)

Ha tehát a t. képviselő ur igazságos akar lenni és objektíve tisztán a tárgyiból merített és talán némi kis tartalommal bíró fejtegetéseimet megismerlenni kégyes, lehetetlen, hogy válaszomat tudomásul ne vegye. (Élénk tetszés és helyeslés a jobboldalon.)

Még csak egyet. (Halljuk! Halljuk!) Azt mondja a t. képviselő ur — és ez kérdésnek egyik lényege és — gondolom — egyetlét velem abban, hogy erre kell, hogy feleljen, mert különben mondhatta volna, hogy nem felelem a főszerre, — hogy megdöbben a felelet, hogy az osztrák Reichsrath bizottsága azt határozta el, hogy vámentesség adatik Dalmáciának és Tirolnak gabonára néve.

Krasznay Ferenc: Tengerire!

Szell Kálmán miniszterelnök: En ezen határozatnak a szövegét nem bírom. Hanem azért tartozom a kérdést tisztázni úgy, amint ismerem mert a tár-

gyalások folyamán nagy szerepet játszott. (Halljuk! Halljuk! a jobb- és baloldalon.)

Bármi határozatot hoz az a bizottság Tirolra néve, azon kezdem, hogy az abszolúte nem mehet túl azon, az az egyezésben van, hogy tudniillik mi a most ennállo ugynevezett tirolai pótléknak, a gabonára kivettelt pótléknak, — amár az elvileg ellenkezik a vámszövetség természetével — további elengedni fenntartásába beleegyezünk más, nekünk igen értékes kompenzációk mellett azért, mert az Magyarország nem csinál annyi kárt se, mint ez a ceruza. Hiszen rámutattam és bizonyítottam a képviselőházban — olvassa el bárki, beszédemet — a gabonáról Tirol határán, Tirol mellett, bizonyítottam az ottani bevételi viszonyokkal, hogy azt az illeketet tisztán a tirolai fogyasztó fizeli, mert a magyar gabona azért Tirolban egyetlentegy fillérről sem tesz olcsóbb.

Ha nekik tessék ezt fenntartani, az az ő finansziális dolguk, jól van, legyen; vitálható az elvi szempontból, de fenntartottuk azért, mert nem tartottuk volna méltányosnak, hogy nekik egy káros, tájós dolgot csinájunk, a nélkül, hogy az nekünk használna, amikor helyette más kompenzációkat kaptunk, mert e nélkül azt sem adtam volna semmi körülmények között, mert jogunk volna annak megszüntetéséhez. (Helyeslés és tetszés jobbról.)

Tehát Tirolra vonatkozólag Ausztria nem fog többet kapni, mint ami tennél, ez a stipuláció közütnk és ezt állom én s ezt állja az osztrák kormány és állni is fogjuk.

A mi Dalmáciát illeti, e tekintetben a tarita azt tartalmazza, hogy Dalmácia ára a Quarnero partjaira vonatkozólag bizonyos mennyiségű, gondolom 100.000 métermázsas gabonaméret néve meg van adva a vámentesség, és pedig az eddigi gyakorlat alapján és az eddigi állapot fenntartásával.

Ugron Gábor: Visszaélés!

Szell Kálmán: Kérem, az eddigi törvényes tarifa alapján, mely szerint 80.000 métermázsas tengerre és 200.000 métermázsas köleskására van vámentesség. Ez a 80.000 métermázsas tengeri fel lett emelve 100.000-re, úgy, hogy a felemelt mennyiség a magyar határvédőkre menjen, ahol éppen olyan inaséges viszonyok vannak, mint Dalmácia bizonyos vidékein.

Ha az osztrák Reichsrath ezt előgadjá akkor nem szegi meg az egyezséget, sőt a ma ennállo törvényes állapotot sem, a 82-iki tarita-törvényben ez benne van; ezen nem mentünk túl sem elvben, sem terjedelemben, sőt azon innen maradtunk, mert a határvédőknek kell átengedni egy bizonyos mennyiségű abból a százezer métermázsas tengeriből és köleskásából. Nem mentünk tehát túl az eddigin semmivel sem. Ha tehát már most az a reichsrathi bizottság a maga határozatában . . . (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hát Bukovina?) Bukovináról nincs szó. Kérem, itt ne tessék olyan dolgokkal előállni, amiket én ugyis cáfolok. Mondom, ha tovább akarának menni, mint ami benne van a vámentesítőtörvényben, akkor mi ahhoz nem fogunk hozzájárulni, bármit határozon is az a reichsrathi bizottság, mert ahhoz joguk magukat tartani, amit mondom. (Helyeslés a jobboldalon.) Ezen a ponton is megtartjuk tehát teljesen és ezután is meg fogjuk tartani azt, amit stipuláltunk, ami a mai törvényes állapotnak megfelel. (Élénk helyeslés és tetszés jobboldal.)

Krasznay Ferenc a miniszterelnök válaszából: Tulajdonképpen az a gondomaimnak igazolását látja s a választ nem veszi tudomásul.

A Ház tudomásul veszi.

Élénk és üstés berekeszti.

Ülés vége délután három órakor.

BELFÖLD

A bán a királlyal Zágrábról táviratozzák: Miután gróf Khuen-Héderváry bán este 7 órakor még a legközelebbi napokra szünetes összes utasításokat megadta és intézkedéseket tett, az éjjeli vonattal Désebe utazott, ahol a királyi hozzászóló kihallgatáson fogadta. Azután a bán Budapestre utazott, ahol behatáron érkezett a miniszterelnökkel és a kereskedelmi miniszterrel. A bán a mai gyorsvonattal ismét Zágrába érkezett.

Kilépés a szabadalvópártból. Dr. Nász Gyula, a szepes-zombati kerület orsz. képviselője nyílt levelet intézett választóitához, amelyben megkölja a szabadalvópártból történt kilépését és kifejti, hogy bár összes politikai nézetei és óhajai teljesen belelértek a jelenlegi kormányelnök programjába, mégis arra a tapasztalatra jutott, hogy választókerületének és annak lakossága érdekeinek megismertetése és támogatása terén a pártfegyelemben a sikeres oseklevés szempontjából el nem térhető akadályra talált. Hosszasabban ismerteti azután azt az emlékiratot, amelyet a Szepesség állapotának megvilágítása végett és az összlakosság érdekében, de különösen a pusztuló régi német vagy városi elem megmentésére teendő intézkedések kieszközölése céljából a miniszterelnöknek átadott és amely akaratán kívül s még hozzá időelőtt a megyei közgyűlés elé került. Ezek után így folytatja:

Mélyen sajnálom mindezek után, hogy a bizalmas emlékirat a megyei közgyűlés napirendjére került-fam bizonyára csak létreértések eredménye lehet, és különösen sajnálom azt, hogy emlékiratom mire előbb került a nyilvánosság elé, mielőtt bizalmas uton megállapított volna, hogy mi történhetik és micsé kell történnie a Szepesség érdekében. Azt hiszem, hogy e nélkül sok kellemetlenség és nyugtalanság lett volna elérhető, valamint hiszem, hogy sok üdvös dolog történni tudna a nélkül, hogy a nyilvánosságnak meg költött volna tudnia, hogy ki az okozója, de ha már megtörtént, nem állhatok meg a fél uton és hogy szabadon, az ilyenkor terhel képező pártfegyelmre való tekintet nélkül járhatok el, azért léptem ki a pártból. Tudom, hogy új akarok és azért — bár a harcot nem kerestem és nem keresem — ez elől sem jogok kitérni, ha szükséges lesz. A most eldottakban találja meg a t. választó a szabadalvópártból való kilépésemnek közvetlen okát. Ezeket kérem tudomásul venni addig is, míg azon helyzetben leszek, hogy személyesen beszámolhatok az általános politikai helyzetről is, amelyet jelen nyílt levelemben azért nem akarok belevegyíteni, nehogy újabb létreértések keletkezzenek.

A közvélemény ördösdése. Székely-Udvárhelyről

Jelenlét: Az udvárhelymegyei szabadalvópárt Jung-Cseke apátplébános einöktele alatt tartott gyűlésén nagy lelkesedéssel egyhangulag elhatározta, hogy a május hó 26-ikán tartandó rendkívüli vármegyei közgyűlésen megkölti indítványt fognak betervezni, amely szerint a közgyűlés a képviselőházi obstrukciót e itéli és a Szell Kálmán vezetése alatt álló kormánynak bizalmát nyílvánítja.

Mint Nagyberencséről táviratozzák, ma Peracsényben az ottani járás szabadalvópárti választói népes gyűlést tartottak, amelyből a következők táviratot küldtek Szell Kálmán miniszterelnöknek:

A nagy-breznai választókerületben levő peracsényi járásnak szabadalvópárti értekezlete a mai nébél alkotmányos viszonyok közötti nagyméltóságod iránt rendületlen bizalmat fejezi ki és a haza jól megfontolt érdekében kifejezett, öntelaladó, nemes küzdelmeiben megintatathatlan ragaszkodással továbbra is támogat. Takács József, értekezleti elnök.

Szell Kálmán távirati uton a következőképpel válaszolt:

Bizalmuk és ragaszkodásunk kifejezéséért, amely a jelen helyzetben különösen becses előtem, őszinte köszönetet mondok. Szell.

Vidéki küldöttség. A katonai javaslatok ellen ma a dunavecseiek deputációja tiszteltett a képviselőház elnöke előtt. A küldöttséget gróf Benyovszky Sándor vezette Daniel Gábor elő.

D. M. K. E.

— A délvideki magyarság védekezése. —

Budapest, május 9.

Szegedről felhívás megy a mai napon a délvideki magyarsághoz, hogy tömörüljön s mint Erdélyben és Felső-Magyarországban, alakítsa meg azt a közművelődési egyesületet, mely a nemzetiségi áramlatok közepette véreinknek oltalmat, törekvéseinknek irányt, akaratunknak erőt kölcsönöz. A felhívás elmondja hogy az idegen ajku áramlatot minden segíti: a templom, a telekező iskola, a sok pénzintézet és a rokonyelvű külföld. A délvideki magyarságnak pedig semmiéle segítség sincsen. A nemzeti kultúráért a délvideki magyarság idáig semmit sem tett. Elkövetkezett tehát az óra, mikor a tömörülést balasztani, a védekezést elszalasztani, a tért egyszerűen másoknak átengedni: bűnös mulasztás volna.

S ezért most megalakul a D. M. K. E. A Délvideki Magyar Közűvelődési Egyesület. Nem támadó s nem elnyomó szándékú alakul, mert ilyen irányzatú a magyar nemzet ezeréves multja nem ismer. De alakul jogos önvédelemből.

— Testvéreink! — mondja a szervező-bizottság, lelkes hangon fordulván a délvideki magyarsághoz. — Nem támadunk, csak védekezünk. Békés uton. Védjük nyelvünket, védjük kultúránkat, védjük hazánk területét és politikai épségét, egységét. Védjük a magyar nemzet ezeréves történelmi állását. Igyekezzünk léttünkben veszélyeztetett véreinket megtartani, igyekezzünk a békés nevelés útján edes nyelvünk határait addig vetni, ameddig boldogabb időkben már becsült és tisztelt volt. És igyekezzünk nem magyarajku testvéreinket a magyar kultúra békés felsőbbessége útján meggyőzni hogy a magyar állam, a magyar nemzet kebelben nyugodt, boldog létet élhetnek: igyekezzünk velük a hazát újra megszerzettetni, hogy nekik is vérukké vájék: . . . Itt élnek, hainod kell! Szeressék meg a magyart, egy sorba álljanak vele, hogy a

MOLL SEIDLITZ POR

fehlmulhatatlan hálszer mindama gyomorbetegjárnál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítmény kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ES SO

Legjobb faldalomszallapító bedőrszülés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ölmomalt zart (plombirt) üvegekben 1 korona 90 filléret kapbat. MOLL készítmény kérendő.

második ezer évet váltva, mint erős, egységes, megíjult nemzeti állam futhasson meg, küzdve, előre törve, virágozva. Testvéreink, lépjétek be minél számosságban a D. M. K. E.-be!

Igy szól az új kulturgyűlés szervező-bizottsága s országoszerző az egész magyarság csak a legnagyobb örömmel osztozkodhat e szavakhoz. Új erős vára épül a magyarságnak, a negyedik vesztélyezett ponton. Új erős vár — az legyen és szolgáljon oltalmára a délvídek magyarságának!

Az országos közvéleményt az új egyesület bizottságának Szegeden tartott üléséből a következő felhívás kívánja minden irányban tájékoztatni:

Felhívás,

A délvídeken. Magyarország egyik legnagyobb, legduzzabb és legnagyobb területén évről-évre tért hódítanak az idegen törökök. Közvetlenül Szeged alatt már megszűnik a magyar sző: a Szegeddel szomszédos Szőregh már a szerbség határállomása. Szeged végvára a magyarságnak, mely a délvídek lakosságának csak 30 százaléka: győnye sziget az idegenjü népek tengerében. Folyton csapkodják, folyton mossák e tenger hullámai a magyarság kis szigetéit.

Az idegenjü áramlatot segíti minden: a templomok a telekezeiti iskolájuk, a pénzintézeitei és a rokonyelvü külföld.

A délvídeken a magyarságnak semmiféle segítsége nincsen. A magyarság végvárából nem törnek ki lelkes csapatok, hogy visszazorítsák a mindjobbán előtörő idegen belolyást.

Mindaddig a magyarság semmit sem tett a délvídeket a nemzeti kultúráért.

Évtizedek óta vajudk már itt a magyar közmevelődési egyesület megakosításának az eszméje. Ez az egyesület lenne hivata a délvídeken arra a magasztos nagy munkára, amelyet Erdélyben az Emke, Felsőmagyarországon pedig a Felvidéki Magyar Közmevelődési Egyesület teljesít. Ez az egyesület most megalkult a délvídeken is, hogy a buzatermő gazdag földet, kalászos rónáságot, az ország e legduzzabb területét megmenesse a magyarságnak.

Minden lépéssel előre haladón a magyar kultúrának útján, mivel a nemzeti gondolat és a nemzeti aspiráció tamár nem állhat meg annál a pontnál, mely a magyarság öntudatát folyton fojtvást ében tartja, hanem kell hogy hathatósan és eredményesen működjék abban az irányban is, hogy a baráságos és a magyarság iránt szimpatikus idegenyelvü népek a magyarsodás gondolatát megszeressék.

Mindenkinek aki a magyar nemzet jövője iránt érdeklődik és a magyar nemzeti állam ideálát szívben hordja, kötelessége kibontani és felemelni a zászlót a délvídek nemzeti kultúrájért. Lépien be mindenki az őszszel megalkulú *Délvídeki Magyar Közmevelődési Egyesület* alapító, pártoló vagy rendes tagjai sorába. Gazdagnak és hatalmasnak kell lennie ennek az egyesületnek amelynek működési köre kiterjed majd *Arad, Bácsbódogy Osnád, Krasos-Szörény, Temes és Torontárvármegyék* területére. Célja pedig az lesz, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel és erővel apolja, fejlessze és erősítse a délvídeken a határozott magyar szellemet, terjessze a magyar nyelv ismeretét.

Az egyesület rendes tagja lehet minden feddhetelen előléti. Magyarországon lakó nő és férfi, aki az egyesület részére évente 2 koronát fizet.

Pártoló tagja az egyesületnek az, aki az egyesület alapkötelességének gyarapításához egyszer s mindenkorra 200 koronával járul.

Alapító tagja az egyesületnek az, aki az egyesület alapgyarapításának gyarapításához egyszer s mindenkorra ezer koronával járul.

1903. évi május havában a D. M. K. E. bizottságának Szegeden tartott üléséből.

László Gyula,
kír. tanácsos.

Kern Lajos,
kír. közjegyző.

KÜLFÖLD

Konfliktus Oroszország és Japán közt.
A helyzet nagyon komoly annak folytán, hogy Oroszország megszállta Niucsvangot és állítólag Koreában is határsértést követett el. Az angol lapok azt írják, hogy ha Oroszország bántani merné Koreát, ez maga után vonná Japán hadüzenetét. A helyzetet még feszültebb teszi az a körülmény, hogy Oroszországot folyton szaporítja manduriai hadseregét.

Peking, május 9.

Oroszország eljárása itt mély osodálkozást keltett. Válasznak tartják azt a hatalmak tiltakozására és Oroszország nyilatkozatának, hogy kétsz felvenni a harcot manduriai birtokának fenntartásáért. Jellemző, hogy az orosz hadsereg éppen akkor foglal el ismét stratégiailag fontos pontot, midőn a hajóhadnak Európából jövő erősítése a Peesli-öbölbe érkezett. Újabb jelentések szerint, amelyek még nem nyertek megerősítést, Oroszország nagy előlmi- és hadiszer-raktárakat állít fel. Az összes jelentések Oroszországnak arra a szándékára mutatnak, hogy manduriai haderejét megerősíti, a helyett, hogy csökkenteni. Az itteni diplomaták tegnap arról a jelentésről tanácskoztak, amely szerint Oroszország egy nagy területet szállt meg a Liao folyó mellett, Niucsvanggal szemben és onnét urálja a

Sanghai-vasut végállomását. Hivatalos kínai oldalról kijelentik, hogy az özvegy császárné attól tart, hogy Oroszország eljárása *ideiglenes üntelésekre* fog alkalmat szolgáltatni, amelyek az idegen hatalmak részéről ellenintézkedésekre vezetnének. Kínának oly szándékáról, hogy Oroszországgal szemben fegyveres ellentállást fejt ki, mit sem tudnak. Csing herceg öt napi szabadságot kapott, kétségkívül, hogy az idegen követek esetleges kérdéseit és tiltakozásait kikerülje.

A Dreyfus-ügy. Calmot párisi hírlapíró, aki a Dreyfus-ügyre vonatkozólag beható kutatókat végzett Nizzában és San-Remóban, ma levelet intézett *André* hadügyminiszterhez, melyben azt mondja, hogy újabb hamisításoknak jött nyomára, melyeket *több tábori tisz* követelt el. Bizonyítékait fotográfált másolatban mellékelte.

A balkáni forrongás. Az idegen hadihajók nem sokáig maradnak Szalonikiben. Ha tartós lesz a nyugalom, egymásután el fognak onnan vitorlázni. A Szerresz közelében három nappal előtt történt harcoról közlebbi adatok hiányoznak. Hír szerint a bandát, amely számos dinamitbombát vetett a csapatokra, megsemmisítették. Egy falut folyjuttattak és a közelben fekvő falvak számos lakóját elfogták. Valószínűleg itt esett el Delceev hadvezér is. Delceev halála a macedon bizottságokra nézve pótolhatatlan veszteség. Delceev egy volt tanító, tehetséges, rajongó, kemény ember volt s rendkívül nagy volt a befolyása. Feje volt a belső macedon-szervezetnek és fővezetője a mostani mozgalomnak. Delceev rendezte miss Stone elrablását is.

Triszt, május 9.

A szalonikii Lloyd-ügynökség jelenti, hogy Szalonikiben a nyugalom kezd helyreállni, a lakosság izgatottsága lecsillapodott s a kereskedelmi forgalom egyre élénkül. A haditörvényeszk utasítására a hatóságok fojtvatják a házmotózáásokat és letartóztatásokat.

HIREK

A császár vonata.

A német császár vonatának személyzete a napokban együtt mulatozott a római vasutak munkásaival. Meghívott vendégek voltak a a pohárköszöntő után, megérezve egyivétartozásukat, rágyújtottak a vörös forradalom dalára: a munkás-marcellaire. Ez a dal ma nagyon divatos Európaszerte. Már azok is éneklük, akik dallama gyújtó erejénél egyebet nem éreznek ki belőle, akik különben jámbor, békeséges, halópisák és szemüveges polgárok s akiknek ősei befejezván a maguk rendjének folszabadító munkáját, evvel a nótával csak a rég elviharzott forradalom emlékeit idézik föl lelkükben. A német császár vonat-személyzetének ajkán azonban a szociális forradalom csata-kialtása hangzott föl s ez már nem hangulat, nem is kacérokodás a forradalommal, még kevésbé asztal fölötti nótázás. Ez maga a forradalom! De az a sajtóságos forradalom, amelyből hiányzik a puskával fölfegyverzett polgárról, a vasvillára kapó nép s a vérrel beleszandézott barrikád. Ez egy speciális, egy eszöndes forradalom, maga az átalakulás, a fejlődés. A nóta maga lehet gyújtó vagy lehet olyan, melytől muzsikális embernek ludbörzik a háta. Az olasz munkások még csak tudnak énekelni, sokan közülük tenoristának jöttek a világra, de a német munkás hamisan éneklék még a marcellairet is. Hanem ami a nóta megett van, az érdekes dolog. A nóta mögött egy császári gyorsvonat dübörög. Egy szocialista-gyűlötlő császár vonata, melyet szocialista munkások visznek végig Olaszország földjén. Ők irányítják, ők vezeték és ők övják minden balesettől. Ők vigyáznak minden kanyarodónál, magaslatnál, völgynél, hogy a rajta ülő hatalmas császári ellenségnek semmi baja so legyen, a hajszála se görbüljön meg. Micsoda osodálatos forradalom hát ez, amely a maga legnagyobb ellensége életére aggodalmasan vigyáz s végvizsi robozó vaskocsi kényelmes párnáin ugyanazon utakon, amelyen egykor Henrik Kanosszába ment — de meztláb. Akkor meztláb ment a császár az ellenséghez. Ma

az ellenség aggodalmas féltéssel viszi az ellenséget ugyanarra a helyre.

Ebből a forradalomból tanulni lehet. A császár ép keze-lába, egészsége mindmegannyi okulás nekünk, akik a szociális forradalommal nem nagyon szimpatizálunk. Ezek a munkások nem is törnek a császár ellen, sőt óvatosan viszik a vaskocsi előre. Ezek nem is vértzomjuzó forradalmárok, a vörös színük nem is vért jelent, csak a szociális igazságok pirosló hajnalhasadását. És a császárnak, aki szivarozgatva ül a kupéjában s kinéz a tájra, amelyen Henrik járt valamikor meztláb, nem is ludbörzik a háta. A császár ismeri Marxot, Lassalet és Liebknechtet. Tudja, hogy az államát félteni kell a vonat vezetőjétől, de az élete biztonságban van. A császár tudja például azt, amit Rakovszky István, Bartha Miklós és Ugron Gábor nem tudnak, hogy ezek a „fölforgatók” tisztelik ellenségüket, az emberi erények iránt van fogékonyosságuk, ismerik és megbecsülik a bizalmat, melyet beléjük helyeztek, s óvatosan, aggódo gondallal végzik a rájuk bízott munkát. Eszükbe sem jut, hogy eltapossanak valakit. Még egy patrout sem, ahogy Ugron Gábor akarná őket. De még egy császárt sem!

Lám, a német császár ismeri őket. Ellenféltük. De tanult hozzá, hogy ellenféltük lehessen.

G-a.

Budapest, május 9.

BUDAPESTI NAPLO. Április 30-ikán új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelet: olvasóinkat, akiknek az előfizetésezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

A Budapesti Napló legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

József főherceg Cirkvenicán. József főherceg nejevel, *Klotild* főhercegnővel és két leányával csütörtökön Cirkvenicába, e kies magyar tengeri fürdőbe érkezett, hogy az ottani fürdőtelepet és a Lászlómenhelyt megsemmisítse. A kikötőnél a főhercegi családot *Ebers* császári tanácsos, a Terápia-intézet bérője, és neje fogadták. A főhercegi család megígérte, hogy őszszel hosszabb időre Cirkvenicába jön és e célból a Terápia-intézetben már most megfelelő lakosztályt foglalt le.

Nemesi előmőv. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, dr. *Vécsey* Tamás udvari tanácsosnak a budapesti tudományegyetem nyilvános rendes tanárának, valamint törvényes utódainak régi magyar nemességük épségben tartásával a *heraldicései* nemesi előmővet adományozta.

Az ősz hadgyakorlatok. Bécsből táviratozva tudósítunk, hogy a vezérkar serényen dolgozik az ősz hadgyakorlatok tervein. Meg van állapítva, hogy a király a magyarországi nagy gyakorlatoknál kivül a Galiciában tartandó lovassági manővereken is jelen lesz, de külföldi tejedelmi személyiségek ezekben nem fognak résztvenni. A külföldi katonai attasékát már meghívták a magyarországi hadgyakorlatokra, de a galíciai lovassági manővereken ők sem lesznek jelen.

A rák gyógyítása. A londoni *Morning Post* jelenti *Newyorkból*: A Cornell-egyetem orvosi fakultása megerősíti azt a közlést, hogy több bakteriológusnak a rákbetegségre vonatkozó kutatása a rák okának egy újabb teóriájára vezetett. A szóban lévő tudósok feljegoyitva érzik magukat annak a megállapítására, hogy a rák nem elősődiek útján keletkezik, hanem a *vörnek* vegyi összetételére vezethető vissza s hogy a test minden része, vagy szövete, amelyet a rák megtámadott a specifikus hatást előidézheti. A kutató bakteriológusok most azon fáradoznak, hogy a vér kémiai elváltozását megakadályozzák, mert csak ez az egyetlen módja a rák kiirtásának.

Egy infánsó balesete. *Madridból* táviratozók: Midőn *Isabella* infánsó egy sétalovaglásról visszatért, baleset érte. Lóva elbukott és az infánsó egy esett a földre, hogy alsó ajkán megszebesült. A sebet bevarrták. Az infánsó állapota nem ad okot aggodalomra. A királyi család tagjai meglátogatták az infánsót.

Aranylakodalm. *Wolfinger* Zeigmond és neje születt *Weisz* Mária, tegnap ünnepelték szük családi körben az aranylakodalmat ritka ünnepi. Ugy az ünnepő pár, mint a családtagok *Wolfinger* Lajos és *Stern* Bernát számos üdvözletben részesültek.

— Országos Rákóczi-ünnep. II. Rákóczi
Ferenének emlékeztétét ünnepli holnap az ország főiskoláinak ifjúsága és a főváros népe szeretettel látja az ifju szűzke lobbanását. A kurucvilág hőse legfőbb, legnemesebb, legragyogóbb alakja történelmünknek, akinek emléke örök szimbóluma a hazaszeretnek. Szent kötelesség szólítja tehát a nemzet reményeit az oltár elé, a melyen meggyújtja a kegyelet szövétnéket. Menjünk mi is oda és a kurucdalokon elmerengve, emlékezzünk meg fejedelmünkről, aki nagy volt csatáiban, nagy volt mint államférfi és nagy akkor is, amidőn örökre elbucszott a szent földtől, hogy a véres kalászk virágjaiból a béke áldásai fakadjanak az imádott hazában.

A Rákóczi-ünnep rendezősege megtett már minden előkészületet a holnapi ünnepség fényes sikere érdekében. Impozáns attrakciója lesz az ünnepélyek a kuruc csapat fölvonulása az Egyetem-térről a Royalba, ahol a hangverseny lesz. Elől megy 8 tárogató és 4 dobos, utána pedig a kuruc csapat kuruc zászlók alatt. A menettel egyenruhás cigánybanda halad. Az ifjúság felkéri a háztuladonosokat és azokat, kiknek utcai lakásuk van hogy a házakat — különösen pedig azon az utvonalon, hol a csapat fölvonul (Kossuth Lajos-utca, Kerespesi-ut, Erzsébet-kört) — lobogózzák és díszítsék fel. A Magyar Színház, Népszínház és Vígsház a kuruc csapat számára korhű kuruc kosztümöket és zászlókat bocsájtott a Rákóczi-ünnep rendelkezésére. A Royal nagyeremények dobogóját is kuruc stílusban szerelik föl. Rákóczi Sidi színésziskolájának hat növendéke a Vígsházról kapott apród-rubában jelenik meg az ünnepély színhelyén a kuruc csapatban. A vidék főiskolai ifjúság is testületileg képviselteti magát a Rákóczi-ünnepen. Ma este a legtöbb vidéki akadémia ifjúságának küldöttsége megérkezett a fővárosba, hogy rés tvegyenek a kurucünnepnek és a hétőn megkezdendő országos diákkongresszuson. Az Országos Izraelita Tanítóképző-Intézet Önképzőkör és Zeneköre is holnap délelőtt 11 órakor az intézet dísztermében (Rök Szilárd-utca 26.) Rákóczi-ünnepélyt tart.

— Ajándék a Nemzeti Múzeumnak. Dr. Heyman József magyar születésű kairói orvos több ezer kötetre rugó könyvtárát a Nemzeti Múzeumnak ajándékozta. Ez a könyvgyűjtemény szakkönyvtára az aegyptológiaiak. A legkiválóbb kutatók művei is képviselve vannak benne. Dr. Mahler Edénék a jeles magyar aegyptológusnak köszönhető, hogy a gyűjtemény a Múzeum birtokába jutott. Dr. Heyman már két évvel ezelőtt két papyrust ajándékozott a Múzeumnak, amelyek a Múzeumban őrzött kéziratok legregibbjei.

— A Wahrmann-díj. A Magyar Tudomány Akadémia a Wahrmann-díjat, amelynek rendeltetése a magyar feltalálóknak díjazása nagy horderevű és korszakkalkotó alkotmányokért, az idén a Pollák-Virág-féle gyorstáviró feltalálójának adja ki. A Than Károly, Hegedűs Sándor, Könyg Gyula, Liptay Sándor és Nagy Ferenc akadémiai tagokból álló bizottság jelentésében kifejti, hogy a Pollák-Virág-féle betűírógyorstáviró valóban zseniális műszaki alkotás, amely mulhatatlan nagy hatással lesz az emberiségre és jelentősége névze nem áll hátrább Marconiéval.

A bizottság jelentésének befejezésében megemlíti, hogy a kereskedelemügyi miniszterumban az elismerő leiratában, amelyben a rendszerrel a pozsonyi kísérletek alkalmával tett kedvező tapasztalatok közli, különösen kijelenteli, hogy a magyar táviró-igazgatás a szóban forgó rendszert ezidőig azért nem veheti általánosan használatba, mert a magyar igazgatás területén nincs két oly hivatal, amelyek jogalma az ily nagy teljesítőképességgel berendezést csak rövid időre is munkával elláthatná. A kiváló magyar találmányának e szerint itthon nincs kilátása jutalmazá hasznára és a világörzölgalomban kell munkáját kivívnia. Ebben a küzdelemben kísérje a Magyar Tudomány Akadémia elismerésének habérja.

Egyidejűleg kapunk hírt arról, hogy a német birodalmi táviró elv döntést hozott, mely hivatva van arra, hogy e találmányt az az helyet juttassa a nemzetközi táviró forgalomban, mely azt méltán megilleti. Az a lényes eredmény ugyanis, melyre a készülékek nemrég a 700 kilométer hosszú berlin-königsbergi vonalon működtek, arra indította a német táviróigazgatóságot, hogy egy hat hónapra szóló állandó üzeme szerezzék meg a jogot a szabadalom tulajdonosaitól.

— Az Eötvös-bankek. A tegnapi elmaradt Eötvös-banckett értesülésünk szerint kedden este fogják megtartani az Andrássy-ut és Arena-ut sarkán levő vendéghelyiségben. A banketten az összes demokrata-körök képviselve lesznek, nemkülönben az egyetemi ifjúság és számos függetlenségi képviselő is részt vesz az ünnepi vacsorán.

— Hegyeshalmy tanácsos aforja. A székely fonóképek körül lefolyt esküdtzéki tárgyalás izgalmai közepette a fiatal védő olyan megokolással ellenkezett Hegyeshalmy Lajos osztálytanácsos megbeszélését, amelyet bizonyára maga sem tart most már szerencsésnek. A törvényszéki elnök ugyan azonnal elégtételt szolgáltatott az általános tiszteletnek örvendő, fődöntetlen jellemű tisztviselőnek és a bíróság elrendelte megbeszélését, Hegyeshalmy mégis azonnal írásbeli folyamodást intézett a kereskedelmi miniszterhez és fegyelmű vizsgálatot kért maga ellen. Egyben felkérte dr. Fischer Sándor és Wolner Tivadart országgyűlési képviselőket dr. Balogh Imre provokálása végett. A két megbízott képviselő erre a következő levelet intézte Hegyeshalmyhoz:

Nagyságos dr. Hegyeshalmy Lajos miniszteri osztálytanácsos urunk. Hétyben.

Méltón tisztelt barátunk! A Szerényi—Gondos-fé e sajtóperben mai napon történt tanuhallgatáson te is tanúszóra hívatván, meghibéztesed ellen Balogh N. Imre védőügyvéd azzal a kitogással tett előterjesztést, mert te szerinte Szerényinek büntetése vagy. E kitogásnak a kir. törvényszék hejyt nem adott és így nekad nyomban elégtételt szolgáltatott ugyan, mindazonáltal te tebbelvaló, a kir. kereskedelemügyi miniszter ur előtt magad ellen a gyanúsítás érdemében fegyelmű vizsgálatot kértél és egyben megbízta benünket, hogy a védőügyvéd ur részéről szeméyed ellen elkövetett sértés ügyében eljárjunk.

Meggyőződésünk szerint a Balogh N. Imre védő részéről a bíróság előtt, hivatalos eljárás közben meghibéztesed ellen emelt kifogás, amelyben foglalt, erkölcsi reputációra vonatkozó séreime a bíróság részéről nyomban orvosoltatott — lovgas eljárás tárgyává csakis abban az esetben volna tehető ha tényleg animum injurandiaval állnál szemben. Ebben az esetben pedig te, ki az illető védő urat nom ismered és veje semminek társadalmi vonatkozásba nem vagy, ezt közelebbi időnomban nélkül magából, a bíróság előtt történt hivata os eljárásból nem jöhető-lezheted. Ennélfogva a bíróság előtt hivatalos eljárásból eredt történeteket lovgas térre annál kevésbé vihető, mert a védő kitogása ellen a bíróság részéről elfogalt állásopot és a bíróság elnökének a védő előterjesztésével szemben tett kijelentése reputációd nak teljes elégtételt adott. Fogadd kitünő tiszteletünk kifejezését, amellyel vagyunk

Buda pesten, 1903. május 9.

Dr. Fischer Sándor.
Wolner Tivadar.

Még egy epilogusa volt a nagy esküdtzéki tárgyalásnak. Amikor tegnap Györfly Gyula országgyűlési képviselő egy közjegyzői nyilatkozatot olvasott föl Szerényi József miniszteri tanácsos multjára vonatkozólag, a hallgatóság padjaiból valaki hangosan közbekkiáltott Györfly szavaiba:

— Gasszág, hazugság!

Dr. Györfly Gyula megtudta, hogy a panaszos miniszteri tanácsos fivére, Szerényi Bertalan használta a sértő szavakat, s ezért ma dr. Fabian László és Braun Gyula útján provokáltta Szerényi Bertalant. Szerényi Bertalan a megbízottak előtt kijelentette, hogy Györflyt sérteni vagy érníteni semmiképpen sem kívánta. Azokat testvéri szívének nagy felindulásában azokra alkalmazta, akik azt a nyilatkozatot aláírták. Külön erősítéssel Szerényi Bertalan még azt is kijelentette, hogy sértő szándékot kizárta teszi az a nagyrabesülés, amellyel Györfly személye iránt viseltetik. A megbízottak ezeket levélben foglalta azzal küldték el Györflynek, hogy az incidenst ezzel elféjlesztettek tekintik.

— Negybeteg képviselő. Semsey László országgyűlési képviselő öt nap óta súlyos betegséggel szenved. Ma délelőtt dr. Hercul Manó egyetemi tanár szanatóriumában operációt hajtott végre a beteg képviselőn. A műtét sikerült. Semsey állapota súlyos, de aggodalomra nem ad okot.

— Mezei ünnep. Nagyszabású mezei ünnepet rendez a Kereskedő Irtak Társulata június 14-én Cso-bánkán. Az ünnep napján külön vonat indít a Pálffy-térről Pomázra ahonnan a társaság gyalog vagy kocsin megy Margittégre, illetve Cso-bánkára, ahol az ünnepély előjaira a csobánkai tágas mezőn hatalmas sátrakat vernek. Dében pompás magyaros társasbéd lesz a lakonyihákban, azután magyar varieté-előadás, mulattató versenyek stb. lesznek. Este tűzijáték és tánc fogja bezárni a mezei mulatságot. A kirándulókhoz való csatlakozásra, illetve meghívókért jelentkezni lehet június 10-ig. Jegyek is csak e napig kaphatók a társulat titkarságánál. (IV. Magyar-utca 3. szám.)

— A véres bírótaláztatás. Kis-Jenőről jelentik: A seprősi lázadás éjjel-nappal tartó vizsgálatára 420 foku van beidézve. A hadbíró az udvaron lekvő két főkolompus holttestének te boncolását követeli a csend-örök ellen megindított vizsgálat érdekében. A tanatikus nép semmi körülmények közt nem akarja megengedni a boncolást. A katonaság egy hónapig marad Seprőson.

— A munkások és cselédek okiratai. A haragvó munkaadó és a haragos háziasszony kedves bosszu eszköze az, hogy visszatartja a cselédek okiratait. Ezzel a bosszuvál évek a cselédek ellen a munkaközvetítők, cselédszervezők és lakásadók is. A belügyminiszter rendeletét most nagyon jól figyelembe kell venni, mert a miniszter fölhitva a rendőrséget, hogy szigoruan járjon el mindenkivel szemben, aki ilyen okiratokat visszatart. A cselédek és munkások okiratait visszatartani nem szabad, mert a miniszter ezt kihágásnak minősíti s kétszáz korona pénzbírsággal és tizenöt nap elzárással bünteti. Egy kis bosszullás vagy harag pedig ennyit csak nem ér meg.

— A bécsi sakk-torna. Bécsből táviratozzák: A mai hatodik fordulónál elsőnek Csigorin került ki győztesként Gunsberggel szemben. Csigorin annyira fölül kerekedett, hogy ellentele már a huszonegyedik húzás után megadta magát.

Mesek meglepette a játékokat Marshall ellen. Elejétől végig érdekes gambis folyt Marco és Maróczy között. Marco elhatározta a támadó állás megtartása céljából, hogy felidőz egy tornyot, de ez a szándéka meghiúsult a kitünő magyar mester körültekintő és jól átgondolt tervén, végre is Marco 40 húzás után elvesztette a partit.

Sviderski győzött Teichmann ellen futócselben. Érdemes volt Schlechter és Pillsbury járszámja; az előbbi elhamarkodva, elvesztette előnyös állását és az amerikai mesternek engedte át a győzelmet.

A hatodik forduló után a verseny állása a következő:

Marshall 5, Csigorin 4½, Mises, Pillsbury 4, Teichmann 3, Marco, Maróczy (1) 2½, Sviderski 2, Schlechter (1) 1. Gunsberg ½.

— Községkerületi gyűlés. A VI. izraelita községkerület a héten tartotta közgyűlését a pesui izraelita bitkőség székházában. Dr. Mezei Ferenc jegyző felolvasta az évi jelentést, mire Mezei Mór aelnök hosszabb beszédet mondott.

Az izraelita egyetemes gyűlés egybehívásának fontosságát hangsúlyozta, majd, mint az Egyenlőség közli, javaslatot tett a jelekzelet ügyek országos jellegű tanácskozáson va 6 tárgyalására vonatkozólag. A községkerületek nagyobb része szerveve van s azt hiszi, hogy a községkerületek — többé vagy valamennyien — kiküldött képviselőt újan. idonként tartandó nyilvános értekezletekben együttesen megbeszélhetik a jelekzelet országos ügyét. Mikor a mi jelekzeletünk közjogi helyzetével foglalkozunk, ugymond, vágyaink körött látszólag egészen betölti az önkormányzat enerésére irányuló törekvés. Nekem legalább feltűnt az, hogy a mikor mellettünk az autonoma teljes birtokában levő protestáns felekezetek, erős felbuzdulással és hatalmas közvélemény támogatásával sürgetik az 1848: XX. t.-c. végrobajtását. ez az álnék mozgalom semmi visszahangot sem vált ki a mi jelekzelet testületünkben, a mi jelekzelet közvéleményünkben. mintha csak semmi érdekösségben sem volnánk erre a kérdésre nézve a többi bevelt jelekzelettel. Pedig azt hiszem, az izraelita hitfelekezet, mely az országban a legszegényebb, nem nézheti közönyösen ezt a mozgalmat és az atói várható következményeket. Sajnos az ország közvisonyai nem biztatnak azzal, hogy ez a kérdés egyhamar gyökeres, az összes felekezetekre egyaránt kiterjedő megoldást nyerhessen; de a kérdés akként indult meg, hogy azt egyszerűen agyonütni, egészen meelőzni szintén nem lesz lehetséges. Lesz tehát, valószínűleg, valamilyenféle megoldás, melynek előnyeit élvezni fogják a győztesek, kik a harcot folytatták. Mi bizonyára nem fogjuk irigyelni a többi felekezetektől azokat az előnyöket, melyeknek az állam őket részesíteni fogja, de nagy ideje, hogy a magunk hitfelekezete számára is egyszerű kivívjuk az egyenlő esélyt. Amde a közéletben mindig megfegyejtenek arról, ki szerényen félreláll. És végre is szaktítani kell már egyszer azzal a tradícióval, hogy például az állami dotáció kérdésében is a zsidó nem keresheti az arányos részesítést. hanem hálalérzettel kell fogadnia a homoeopatius adagban kimért filéket, mert elhitetjük magunkkal, hogy ebben legalább megkaptuk az egyenlő jogosultságnak elvi elismerését. Azt hiszi, hogy a felekezetek testületei kötelességet teljesítenek, ha ezzel a kérdéssel behatóan foglalkoznak. A továbbiakban említést teit arról, hogy olyan kiterési esetek fordulnak elő, amelyeknél a törvényes formákat nem tartják be.

A lekes élénzessel fogadott beszéd után lefolyt vitában részt vettek Vési József, Schweiger Márton, dr. Ariszbar Adolf, Weiss Berthold, dr. Feldman József, Tencer Pál, dr. Adler Ilés s Vardi David. Végül Szabolcsi Miksa a humanizmus szellemétől áthatott beszédében a kisenevi vérengzésre hivat fel a közgyűlés figyelmét. Indítványára a gyűlés elhatározta, hogy a községeket felkéri az illúzóitok segítésére. Ezzel Schweiger Márton elnök a gyűlést bezárta.

— Halálozás. Faragó Gyula magyar királyi államvasúti főfelügyelő, aki legutóbb a szegedi üzletvezetéséhez volt beosztva, szívizületi hibák következtében Eszéken meghalt.

Nincs többé gyomorhaja aki a STOMACHICON gyomor és emésztőpor használja, mivel ez a számos ösmérelvele bizonylata szerint is, a hírneves egryvidebb idő alatt kigyógyít mindenféle, sőt illő gyomorhajt is. u. m. gyomoracut, gyomor-fájást, gyomorféist, folsleges gyomorsavát, felbúffogást, rossz szájút, rossz emésztést, hányingert, étvágytalanságot, valamint minden a rossz gyomortól származó fejfájást is. Ára 1 doboznak 2 korona. A legjobb gyomor-göröcsöket nem idéznek elő, hatásuk pedig biztos. Ára 1 doboznak 60 fillér. Széküldési foraktár: Lukács Zaigmond gyógyszerész, Ujvidék. — Budapesti foraktár: Török József gyógyszerész.

Pulszky Ferenc emlékezete. Régi tartozását rója le a Magyar Tudományos Akadémia, amikor holnap közlését *Pulszky* Ferenc emlékezésének szenteli. *Pulszky* Ferenc nagy tudós is volt, aki munkásságával tiszteletet szerzett külföldön is a magyar tudományak. Hosszu pályájának sikerei fényt árásztottak Akadémiánkra, amelynek tiszteletli tagja, osztályelnöke volt és lelkesedéssel fáradozott első tudományos intézetünk tekintélyének emelésén. Az emlékbeszédén kívül tehát, amely holnap elhangzik az Akadémia márványfalai közt, az Akadémiára vár az a kötelesség is, hogy méltó emlékekkel jelölje meg *Pulszky* Ferenc sírját. Mert a nagy publicista és tudós sírját még ma is egy egyszerű fakerezt jelöli. Művészi emlék való oda, mert e sír alatt az a férfi nyugszik, aki a magyar művészet jelentőségét vallotta már akkor, amikor az még csak néhány rajongó lelkeben élt és azért agítált, dolgozott olyan lelkesedéssel, mint kevesen kortársai közül.

Pulszky Ferenc fiatalabb éveiben, mint régi jelesseink közül sokan, szeretettel és szép tehetséggel kultiválta a szépirodalmat is. Övegye szívessegeiből hátrahagyott iratai közül közöljük az alábbi epigrammokat:

Róza és a szerelem.

Róza tóvist, szerelem bosszút retjt egye kebellet;
Báják elhullnak s túske szakítja kezét.

Róza.

Gyenge virágok közt mért lett a róza királyné?
Mert a durva tóvis védheti szűz kebelét.

Boldogság.

Boldogságból egy cseppet hullata lsten
Földre, s lön ifjúság és tavasz és szerelem!

Velence.

Bá lakik elpusztult palotáiban, tengeri város,
És falaid dőnek, dőnek, az ősi dzsek.
Ily buda, mély álmot, fejedelmi Velence, hogy alhatsz,
Bár iszonyú munkád s fáradozásid után?
Áme nyugodj, majd múlik az éjtel, az álom erősit;
Még kiderül a nap s újra feléled erőd.

A Visontai-Barta-affér. A Visontai-Barta-afférnak lovagias elintézése tudvalevőleg halasztást szenvedett, mert Barta Ödönnek egy monstre-tárgyalásra vidékre kellett utaznia. Visontai ma délután megbizta segédeit, Nessi Pált és Lovász Mártont, hogy kérdezzék meg Barta segédeitől, Komjátly Béla és Tóth János képviselőktől, mikor lesz az ügy elintéztve. Barta segédei kijelentették, hogy felülről értesítést még nem kaptak arra nézve, hogy mikor érkezik vissza a fővárosba. Az ügy elintézésének ideje a tárgyalástól függ. Barta segédei biztosították Visontai segédeit, hogy amint felük megérkezik, ezt a körülményt azonnal tudatják Visontai megbizottaival.

Az alkoholizmus ellen. Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszter az alkoholizmus ellen való védekezés ügyében ismert két fontos rendelkezést tett, amelyekkel a szesz italok mértéktelen élvezete ellen az ifjúság körében való védekezést gyakorlati módon kívánja megvalósítani.

Egyik intézkedésben a törvényhatóságok köziratszatis bizottságait nyomatékosan felhívta, hogy a törvényhatóságok közgyűlése elé ogy érlemlő szabályrendelet alkotása végett terjeszsenek elő javaslatot, melyben, mint ezt Hevesvármegye közönsége az 1898. évben alkotott hasonló tárgyu szabályrendeletében kimondotta, a tanköteles korban, tehát a 15. életévén alul levő gyermekeknek korosmákba vagy nyilvános mulatóhelyekre való vitele vagy ott megtűrés kihalásának minősítették és a rendezet ellen vétező szülő vagy korosma, mulatóhely tulajdonosa száz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Együttal felhívta a bizottságokat, hogy a javaslat soráról tegyenek jelentést. A második intézkedésében a kultuszminiszter a tanköteles koron túl levő, tehát serdült ifjúságnak az alkoholizmus veszedelmétől való megóvására nézve rendelkezett oly módon, hogy az ifjúsági egyesületek alapszabálytervezetében rendelkezést tett fel, mely szerint az ifjúsági egyesület céljai köé az ifjúságnak a mértéktelen életre szoktatása, a kocsmák s más hasonló nyilvános mulatóhelyek látogatásától való visszatartása is leltéretett. Az itt jelzett s egyással szoros összefüggésben levő intézkedésekkel, melyek az alkoholizmus ellen való védekezést az ifjúságnak gyakorlati eszközökkel valósítják meg, a miniszter oly lépést tett az erkölcsi nevelés terén, amely üdvös gyümölcseit csakhamar meg fogja teremni.

Az alkoholeltes szöveteg egyetemi osztálya tegnap nagy felolvasó ülést tartott, melyen megjelentek: dr. Schaarler Ottó udvari tanácsos, dr. Szabó Sándor miniszteri osztálytanácsos, dr. Kovács Aladár a Mentőegyesület igazgatója, dr. Aczél Károly a mentők főorvosa, dr. Oláh Gusztáv az angyaliföldi tébolyda igazgatója, dr. Csillag Gyula egyetemi tanár és több más előkelőség. A vendégeket Décsi Imre elnök üdvözlötte s ezután dr. Stein Fülöp vázolta az alkohol-ellenes kongresszusok történetét, különös sulyt fektetve a legutóbbi Brémában megtartott kongresszusra. Bóven lejtgette dr. Stein az alkoholizmus káros hatását, melyhez dr. Kovács igazgató is hozzászólt.

Ülés végén az elnök buzditó szavaira sokan jelentették be a mozgalomhoz való osatlakozásukat.

A kormányozható léghajó. Tegnap Párisban a Lebaudy-féle léghajó felszállt. *Juchmes* léghajós a következő jelentéssel számol be a kísérletről: Százhusz kilogramm teherrel indultunk el, de a zuhogó eső kilenoven kilogramm fokozta a léggömb sulyát. A csavar nyolcszáz fordulatot tett. Nantésba érkezünk és néhányórás körülhajóztuk a székestemplom tornyát, aztán elmentünk Limayba és innen visszatértünk a nantési pályaudvarhoz. A lokozódó szél miatt a csavarnak ezer fordulatot kellett tennie. Kétszázötven méter magasra emelkedtünk. A csavar derekasan ellenállott az erős szélnek és könnyen irányítottuk a léghajót a rosnyi-kastély felé. A park tölle érkezve, különböző irányokban vezettem a léghajót, amely kitörogatlanul engedelmeskedett. 8 óra 54 perckor indultam el és 10 óra 30 perckor szálltam le Rosnyban. A legnagyobb magasság háromszáz méter volt; ezt az emelkedést az okozta, hogy a léggömb az eső megszűnése után száradni kezdett. A szelep etől fogva zavartalanul működött, hogy a kiömlött gázt pótolja. Egy újabb párisi fávrat meg arról értesít, hogy *Santos-Dumont* is felszállt tegnap az e kormányozható 9. számú léghajóval. Egy ielőráig körülbelül husz méter magasságban különböző mozdulatokat tett, miközben a vontatókötél biztonsága okát a földre lógott.

Házasság. A ferencvárosi plébánia-templomban ma vezette oitárhoz dr. Battay Árpád földhivatalos és tisztviselő *Lung* Etuskát, *Lung* György fővárosi tanácsnok bájos leányát. Tanukként szerepeltek *Apor* Assisi Péter törvényszéki bíró és dr. *Hackl* Lajos fővárosi tanár. Esküvő alatt a Ganzgyári daloskőr énekeltek.

Nyiri Géza államvasuti hivatalnok Debreczenből eljegyezte *Lato* Felice kasszonyt *Lato* A. cs. és kir. udvari ékszerész leányát.

Jövendő. *Bródy* Sándor kiünő heti revüje, a *Jövendő* holnapki számának ez a kiválóan érdekes tartalma:

B. S.: Parlamenti bírálatok. Oszkár svéd király naplója. A 255. §. A kereskedő a politikai helyzetről. Miniszterelnökjelöltek. A Duna szabadsága. Spiritizmus Budapesten. *Jean Jaurès*. A szocializmus és az élet. *Apor* Dezső. Éjfel. *Heltai* Jenő: Tabarin mókáiból. Új költők. *Leonid Andreiev*. *Lagerlöf* Selma: A k-neseládika. *Gárdonyi* Géza: Gyermekekori emlékeim. *Kont* József: Miért nem leltödik a magyar zene? *Erdős* Renée: Egy leány élete. *Tolsztoj* Leó: Háboru és béke. Természettudomány. Forradalom.

A Duna-ünnep. Már csak pár nap választ el a Duna-ünnepétől, de már most is látható, hogy óriási arányokban fog leolyni. A kivilágítás és a tűzijáték a Dunán, a hajó-séta, a monitorok részvétele, a dalosok hangversenye a Dunán, egytől-egyig az ünnepély sikerét biztosítja. A Margitsziget tündérestéje is méltó lesz az ünnephez.

A jegyek iránt óriási az érdeklődés. A központi iroda jegypénztárát a Vigadó-palotában valószálgal ostromolják már jegyekért. Az előrelátó rendezőség a tribúnákat a tervezetnél nagyobbra készítette és így még számos kiünő tribún-jegy kapható a Vigadóban levő jegypénztáraknál. Mivel az utolsó napon csak a vasuti állomásokon váltott jegyekkel bíró vidéki közönséget szolgálják ki a jegypénztárak, ajánlatos, hogy a fővárosi közönség a még hátralévő két-három napon váltsa meg jegyeit. A séta-hajózás zavartalan rendjét és biztonságát az a pontos hajórend biztosítja, melyet az ünnepély hajózási bizottsága, élén *Kenessey* Kálmán miniszteri tanácsossal, dolgozott ki. Ez a bizottság arra kéri a hajók közönséget, hogy helyét már jóval nyolc óra előtt foglalja el. A hajók ugyanis pont nyolc órakor elindulnak, hogy előbb a kivilágítást tekintve meg, a tűzijáték kezdetekor már alkalmas felállást vehessenek. A *Szamos* és *Körös* monitorhajók, valamint az „A” órájáró sajkából álló monitor-csapat ma délután 1 órakor megérkezett Budapestre. A király megjelenésekor a *Szamos* monitor adja le a huszonegy üdvözlést.

Visszaség a telefonnal. A *Corriere della Sera* telefon-szelhámokodásról ír. Egy bergamoi tekintélyes céget az a vád terhel, hogy megvesztegette a telefonhivatal néhány alkalmazóját és pedig avégből, hogy meglesse egy másik bergamoi cégnek egy milanoi bankkal való beszélgetését. Több telefonalkalmazottat elbocsátottak. A károsult cég kétszázezer lira kárpótlást követel.

Tízéves találkozó. Dr. *Schmidt* László (Kerepesi-ut 49.) ielkeri mindazokat, kik vele 1893-ban Nagy-Körösön érettségit tettek, hogy a pünkösdi találkozás részleteinek megbeszélése végett oimüket tudassák vele.

Ajánlók a vevőközönségnek. Csinos és kedves ajándékkal lepi meg vevőközönségét *Lustig* Ede uri-női-divat- és iehérmény-raktára. Hamutálcaikkal és egyéb csinos apróságokkal kedveskedik a cég Kerepesi-ut 2. szám alatt levő üzletében közönségének.

Vasárnapi munkaszünet. A következő fővárosi ékszerészek május 6-ikától szeptember 1-éig egész nap zárva tartanak vasár- és ünnepnapokon: *Bachruch* A., *Laczko* Testvérek, *Seligmann* I., *Paar* János, *Zitterbarth* Károly, *Lipp* Gyula, *Borisch*

János, *Sohletter* Ferenc, *Gellért* Miksa, *Kriegler* Dávid, *Ágoston* Károly, *Singer* A. D., *Testvérek*, *Bartsch* Gusztáv, *Schlingöf* Károly utóda, *Heuffel* Lajos, *Nigrianyi* Béla, *Link* István, *Wassermann* és *Tarsa*, *Pollák* Alfréd, *Zirner* Testvérek, *Weisz* P., *Vimos*, *Sommer* és *Tarsa*.

Egyházközségi közgyűlés. *Kolozsvárról* táviratozzák: A református egyházkerület rendkívüli közgyűlése ma nyilt meg *Bány* Dezső báró elnökele alatt. Néhány helyierdeki kisebb tárgy elintéztése után az ülése legfontosabbja, a zsinati törvényjavaslat került szóba. Erre az igazgatótanács véleményes javaslatot terjeszt be, mely az erdélyi egyházkerület különleges autonómáját fönttartani kívánja. Felszólaltak *Fogarasi* Albert, *Vajda* Ferenc és *Nagy* Károly, mindannyian ragaszkodva az erdélyi autonómiához. Nagy tetszést keltett *Bartók* püspök beszéde. *Bartók* rámutatott arra, hogy a kálmínista egyház eredeti szervezete presbiterianus s az egyházat a világiak tartották fenn és védtek meg. Ó tél a hierarchiától. Az új zsinati javaslatban támadást lát az egyház alapja ellen Erdélyben, hol a nemzetiségi vidéken kis egyházközségek lagnak. Veszedelmesnek tartja a törvényjavaslat törekvését. A törvényjavaslatot általánosságban elfogadták és megkezdték a részletes tárgyalást.

Verekezés a bécsi egyetemen. Bécsi tudósítónk jelenti: A klerikális és német-nemzetiségi diákok összetűzése, melynek színhelye tegnap a műegyetem volt, ma a bécsi egyetemen folytatódott. Az egyetemen sok műegyetemi hallgató jelent meg, hogy a klerikális diákok ellen tüntessenek. Alkalmat erre a *Norica* névű klerikális diákszövetség alapítási jubileuma szolgáltatót, melyet ma ünnepeltek. A *Norica* csapatot az egyetem feljáróján német nemzetiségi diákok fogadták és nagy verekezés támadt; a diákok a rendőrséggel is összetűzték, miközben több diák a rendőr megesbesült. Néhány diákot letartóztattak. A közoktatásiügyi miniszter a műegyetem rektorátusához rendeletet intézett, amelyben helyeslőleg tudomásul veszi a tanári testületnek az előadások felfüggesztésére vonatkozó határozatát és kijelenti, hogy a felfüggesztés csak akkor lesz megszüntetendő, ha a tanári kar teljes bizalommal lesz az iránt, hogy a diákok erőszakos cselekvései szemben autoritása megóvátik és a főiskola a nyugalom biztosítottak látászik. Ha ellenben nem nyernek teljes garanciát a rendezett állapotok helyreállítására, vagy pedig, ha az oktatás újból való megkezdésénél újabb rendezvárasok fordulnak elő, akkor a főiskola bezárását kell elrendelni.

Elfoglalt postaosomag. *Eszék*ről jelenti: Az itteni rendőrség elfoglalt egy *Laibach*-i jóvő postaosomagot, amely dr. *Lorkovcs*hoz, a *Narodna Obrana* szerkesztőjéhez volt omeveze és amely forradalmi tartalmu proklamációkat tartalmazott. A proklamációkat Ba-beiben nyomtak. Az emiatt szerkesztőségben házkutatást tartottak, de eredmény nélkül. Mint *Csikótornyáról* táviratozzák, a muraközi községekben ma Horvátországból átcsémpézett és a magyarság ellen irányuló proklamációkat foglaltak le.

Bécs villamos-affőre. Bécs és három villamos-részvénytársaság között éles konfliktus támadt, melynek az lett a vége, hogy a város megtöltötte a társaságoknak, hogy villamos vezeték-kábeleket fektessen. Ennek a tilalomnak a város ma reggel karbantalomalmlal szerzett érvényt. A társulatok ma a város több helyén kábeleket akartak fektetni és e végből még az éj folyamán felszakították az utca kövezetét. Amikor azonban a munkások reggel hozzá akartak fogni a vezeték lerakásához, városi hivatalnokok vezetésével tüzoltók jelentek meg és megakadályozták a munka folytatását. Több helyen, ahol még csak a kővezet felszakításához akartak fogni, a város ezt is megakadályozta. A társulatok a város eljárása ellen tiltakozással fordultak a rendőrséghez, ez azonban egyelőre passzív álláspontra helyezkedik és ki akarja várni, hogy a rendes bíróságok miképpen döntenek a város és a társulatok között támadt magánjogi konfliktusban.

Ös-Budavára. Ös-Budavára, a székesfőváros e hírneves, nagyszabásu mulatóhelye, esütőrkökön, e hó 14-ikén nyílik meg teljesen újalakítva, sok cölszerű változtatással. *Friedmann* igazgató az egész hideg évszak alatt szorgalmasan dolgozott előre és most, hogy a szezon előkészületeit befejezte, számos érdekes meglepetésben fogja részesíteni a közönséget. Pényes sikere lesz az új 40-tágu operette-társulatnak mely a nagyszabados a Suiamitot fogja előadni. A körkép-kévéház újalakított helyiségében *Steinhardt* Géza vezetése alatt az újonnan szervezett *Folies Comiques*-társulat ad esléként két bohózatot és kiünő magánszámokat. Az első három esteén egy amerikai vállalat óriási tűzijátékot rendez, a honvédeknek az egész évadon át hangversenyez. A Duna-ünnepéyre felröndült idegenek és kiüldöi vendégek a 14-iki ünnepély megnyitáson bizonyára jelen lesznek. A belépődíj az első három napon 1 korona lesz, a többi napokon mint mindig, 60 fillér, pénteken 1 korona. Kedvezményes jegyek 60 fillért a városi tözsökben válthatók. Az egész időnyre érvényes arctépek bérletjegyek urak részére 12 koronáért, högyek és katonaszékek részére 8 koronáért a vállalat irodájában és a plakátokon hirdett városi elárusítóhelyeken a megnyitási válthatók.

— **New-York jubileuma.** Ebben a hónapban nagy ünnepe lesz New-York városának. Huszonhatodikán lesz kétszázötven esztendeje annak, hogy New-York város lett és régebbi nevét, New-Amsterdamot a mostanival cserélte fel. Elhatározták, hogy az évfordulót nagy ünnepélyvel fogják megülni a városi tanácssteremben. Ennek Low órány lesz, az ünnepi beszédet pedig James Grant Wilson fogja tartani. A vendégek közt ott lesz Cleveland volt elnök és Morton volt alelnök. New-Amsterdamot a hollandusok alapították 1612-ben. 1642-ben építették az első templomot. A New-York elnevezést York herceg nevére kapták, miután már a város az angolok kezébe került. 1785-ben üt ösze New-Yorkban az első kongresszus, ahol már az államok egyesítéséről tárgyaltak és 1789-ben ugyanott Washington az Egyesült-Államok elnökévé választották meg.

— **Franciaország sört iszik!** Az európai bortermelés élén haladja Franciaország, a világhírű rheimsi pezsgők hazája és abonban a hatalma cognak indult meg a világhódító útjára, beállott amaz országok sorába, melyeket a habzó árpálé és komló a sörögyasztás részére hódított meg. Franciaország, melyben még csak egy évtizeddel ezelőtt alig volt említésre méltó sörögyasztás, 2795 működő sörgyár egyede 1901. évben tízmillió négy százharminckétezer hektoliter sört gyártott, szótavát a pezsgő és a cognac termelő, egyebéket a legerősebb pálinkaalkotók fogyasztó franciáknál is a sörögyasztás kedvelőire terjesztette. Szép bizonyossága a franciák hazafias érzésének, hogy a sörögyasztás náluk beföldi, vagyis francia sörökre szorítkozik, példaadásul a mi fogyasztó közösségünknek, mely az iparpártolás terén reá háruló hazafias kötelemeket igazán csak akkor fog méltóan megfelelni, ha iró háborút füzve mindennek, ami külföldi, a sörögyasztás terén pártolni fogja a köbányai sört-ipar produktumait, hogy miként a franciák csak a francia, magyar ember is csak magyar sört igyek, amit annál könnyebben tehet mert büszkén mondhatjuk, hogy sehol a világon a budapesti sörnél jobbat nem mérnek.

— **As elfogott kasszafurók.** A tegnap letartóztatott kasszafurókat ma délelőtt hallgatta ki Csécsán Jenő rendőrfogalmazó. Mind a négyen: *Sábián Sándor, Sábián Károly, Salzer Antal Lajos és Salzer Zsigmond* beismerik mind a tizenöt betörést és kasszafurást. A kasszafurásokban *Salzer Zsigmond* volt a főcinkos. Ő vezette társait az éjszakai munkában és az ő tervei szerint azt nyomozta, hogy a banda nem a rendőrségen a vidéken is. A betörők azt vallják, hogy a kasszafurógép rajzát egy külföldi embertől kapták, ő azonban javított rajta. A rendőrség letartóztatta *Salzer Antal* feleségét is. Az ő bűnéről eddig csak annyit állapítottak meg, hogy az ablakon keresztül ő adogatta ki a betörőknek a furót. Ma délelőtt *Fischer Adolf* rendőrségi fényképész az egész társaságot lefényképezte, este pedig átkísérték őket az ügyészséghez.

— **A külföldi pénzviszonyai.** A külföldi tőke mai napság hazánk földbirtokosainak éppen olyan alacsony kamatát mellett áll rendelkezésre akár a nyugateurópai gazdáknak és a módos ehez azon intézetek adják, melyek a Nyugat pénzembereivel egyenes összeköttetésben állanak. Nálunk ilyen Budapest, VI., Váci-körút 39. szám alatt az Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi Intézet, amelynek tulajdonosa Gurré Ferenc.

— **A szerencse-kerék és a szerencse-szekér.** Az öreg Faludy Ferenc csak Fortuna hintóját ismerte és szépen megengedte, hogy benne mindenki okosan üljön és úgy forogga tengelyét, hogy ki ne düljön. A szerencse-kereket aligha ismerte, mert akkor erről bizonyára dicsiműnszokat zengederet volna a küllő. Hogy is ne, midőn a szerencse-kerekből jut el az emberhez a legkézzelfoghatóbb szerencse: a főnyeremény! Csekély kormányszóknak kell a saját elhatározásunkat és oda irányítani, hogy sorsjegyet vásároljunk. És pedig osztálysorsjegyet. Mert ezzel legkönnyebben juthat el hozzánk az igazi szerencse. Azután okosan kell kitanulnunk a már birtokunkba jutott szám mellett, mert Fortuna asszony nemcsak megbocsúli, hanem fényesen is jutalmazza állandó hűségünket. Ez a módja annak, hogy a szerencse-kerekből Fortuna asszony lofatán jusson el hozzánk a főnyeremény. A legutóbbi 600.000 koronás főnyereményt is így nyerte 4 szerencsés család a Török- és Társas bankházában (Budapest, főútel: VI., Teréz-körút 46.; főkök: Váci-körút 4., Mzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54.) vásárolt 57050. Számú sorsjeggyel ennél fogva járulatos, hogy a sorsjegyvásárló közösség a szerencsés és megbízható Török-öregnél szereze be sorsjegyeit, mert ez a bankház vonóknál minden irányban teljes biztonságot nyújt, tekintettel arra, hogy legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban.

— **Elvesztett index.** *Schiller* Ármán joghallgató egyetemi leckeönyvét a Wesselényi-utóban tegnap délután elvesztette. Kéri a megtalálót, hogy ezt Dembinszky-utca 8. szám. II. em. 22. alatt levő lakására juttalom ellenében vigye el.

(x) **Kísérletezni** akar bármivel, mert ezer és ezer esetben bebizonyít, hogy osz és köszvény ellen egyetlen biztos szer létezik, mint azt számos elismert levél igazolja, és ez a Zoltán-féle kenőcs. Úvege 2 korona Zoltán gyógyszerárán. Budapest, Sétány-utca 8. Szabadság-tér sarkán.

(x) **Welner Máttyás** nő divatruházát (Budapest, Andrássy-út 3.) t. olvasóink figyelmébe ajánljuk annál is inkább, mert az ott felhalmozott tavaszi és nyári újdonságok nemcsak szépségükkel és jószágukkal, hanem o'csőségük által is felűnést keltenek.

(x) **Minden hölgy** szep. ha a párisi, valódi Ravissante szépitő különlegességet használja. *A szépség títka* című hirdetésre, mely mai lapunkban olvasható, olvasóink figyelmét felhívjuk.

(x) **Haris, Zellinger** és **Tára** a két csillaghoz Váci-utca 16. sz., ajánlják vászon- és kész lehneműraktárukat. Teljes menyasszonyi kelengyék 450 koronától kezdve.

(x) **Ha kellő ápolás.** gondozás által tisztább, üdőbb lesz a női arc! — miért mulasztaná el egyetlen egy nő is arra szépségét emelni, tökéletesíteni? A dr. Budai-féle *Gyógyvírág-kréme* bájossá teszi a női arcot. Próba-tégyel 70 fillér, nagy tégyel 1.20 fillér. Budapest, Városi gyógyszerár Váci- és Kigyó-utca sarkon.

FŐVÁROS

(*) **Budavár bevétele 1849-ben.** A főváros képzőművészeti bizottsága tudvalevőleg azt a javaslatot terjesztette a tanács elé, hogy pályázat útján íessék meg azt a jelenetet, amiód 1849-ben a magyar honvéd-hadsereg visszavívja Budavárát. A tanács hozzájárult a javaslathoz s a legközelebbi közgyűlés elé azt az előterjesztést teszi, hogy a kép megfestésére hirdessenek nyílt pályázatot. A íltételek között ott van az a kivánás is, hogy a pályázótól kért színes vázlatnak nem a vár-ostrom valamely mellékes részletét, hanem olyan jelenetet kell ábrázolnia, amely az esemény történeti jelentőségét és helyi vonatkozásait jellemzően kiemori. Az első díj 5000, a második 3000 s a harmadik 2000 korona. Azzal a művészettel, akinek a vázlatát a főváros hatósága a nagyban való kivételre alkalmassnak találja, a festmény árát előzetes egyezség alapján állapítja meg.

(*) **Az óbudai földadó-kataszter kihelyezése.** A III. ker. egyesült polgári kör választmányára az kéri a tanácsot, hogy az óbudai földadó kataszteri nyilvántartott helyezze ki a III. kerületbe. Ezzel az ügygyel jogalkozott az adó-számvetési hivatal s a pénzügyi és gazdasági ügyosztály s ezek egyértelműleg azt javasolták, hogy a III. kerület óbudai részének és a Margitszigetnek a földadó kataszterét — amely utóbbit jelenleg a III. kerületben, Buda adó-késég földadó kataszterétől teljesen elkülönítve kezelik — a III. kerületbe kihelyezzék s ennek nyilvántartásával és az ezzel járó teendővel a III. kerületi adószámviteli osztályt bíznák meg. A tanács ezt a javaslatot pártolva terjeszti a legközelebbi közgyűlés elé, annál is inkább, mert a kihelyezéssel semmielő kiadás sem fog járni.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Hírek a Vígyszínházról.** *A Forgószél* kisasszony mai második előadásán a szereposztásban változás történt. Góth Sándor szerepét, aki már a bemutatónapján is beteg, magasiok lábzan játszott, *Balassa Jenő* vette át. A beugrás kitűnően sikerült. *Balassa* pompásan játszott. A darab szerdai előadása a dunai ünnepre való tekintettel délután 3 órakor kezdődik.

** **Nero anyja.** *Tardos Viktor Nero anyja* című tragédiája toglalkoztja jelenleg a *Nemzeti Színház* művészi személyzetét. Az újdonságból a próbák már naponkint tolnak. A darabhoz új díszletek és jelmez-ek készülnek.

** **Küry Klára utolsó fellépése.** Megszakítás nélkül való egymásutánban, szufolt házak ünneplő kedve közepette éri meg pénteken a Népszínház nagy angol operettje, a *Khinai mézesetek* huszonötödik előadása, amely é fényes sikerű darabnak ebben a szezonban utolsó előadása lesz. Küry Klára kisasszony ugyanis, aki szerződéses szabadságideje kitolásával, csak az igazgatóság felkérésére játszott négy hét óta minden megszakítás nélkül, hogy a darab óriási sikere útján meg ne álljon, *meg csak hatzort lép fel* ebben az évadban: vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken, mindannyiszor a *Khinai mézesetek* Fifi szerepében. Pénteken, a darab 25-ik jubilaris előadásán *egyszermind búcsúzik* is nyári szabadsága előtt a Népszínház közönségétől erre az évadra. Küry Klára ez utolsó fellépése és a fényes sikerű operett utolsó előadása iránt a publikum körében a legnagyobb az érdeklődés. Jegyek mindezekre az előadásokra már most válthatók a Népszínház-utca felőli pénztárnál és a kecskeméti-utcai és Károly-körtüi jegyirodáknban.

** **Kisfaludy-Színház.** A Kisfaludy-Színház ma szerencsés auspiciumban között megnyílt. *Adorján László A keztyű* című ügyes vígjátékát és a *Tündérlak Magyarhonban* című népsziművet adták elő. *Havi igazgató* társulata összevágó előadást produkált s a közönség sokat tapsolt a szereplőknek.

** **Hírek a Népszínházról.** A *Khinai mézesetek* csütörtöki előadását egy vendégszereplés fogja érdekesebbé tenni. *Kiváló* Etel kisasszony, *Nagy Dezső* műyemeti tanár kiváló tehetségű leánya, *Rákosi Szidi* színésziskolájának végzett növendéke fog ez alkalommal Zuzu szerepében vendégszereplni. — *Weinberger* Károlynak, *Asz és* számos más operett népszerű szerzőjének operettje, a *Hektor Kisasszony a jövő hét szombatián* kerül színe először a Népszínházban. A főszerepeket *Hegyi* Aranka, *Ledószky* Gizella, *Szentmiklósi* Irén, *Krescsányi* Sarolta, *Lszné, Siposné, Kovács* Mihály, *Nyárai, Kiss* Mihály, *Ujvári, Solymosi, Pásmán* és *Szerdahelyi* játszák. Ez lesz a Népszínház idei nyolcadik bemutatója a hirdett premiére-bérletben. — A *Kurucz-furung* ünnepi előadásával s egy alkalmi prólogus elszavalásával ül meg Rákóczi emlékeztetének ünnepe a Népszínház. *Bokor* József pályanyertes kurucdarabja vasárnap délután kerül színe teljesen új betanulással *Kálaly* Luiza és *Szentmiklósi* Irén léleptéve. *Balla* Miklós prólogusát pedig az esti előadás előtt szavalja *Szirmai* Imre.

** **Nemzeti Színház.** A *Nyári szívatár*, dr. *Molnár* Gyula tegnap bemutatott vígjátéka, a jövő hét folyamán pénteken és a rákövetkező kedden kerül előadásra.

** **A drótostól jubileuma.** *Lehár* Ferenc operettje, *A drótostól* e héten jubilaris előadását éri meg a Magyar Színházban; pénteken kerül ugyanis színe huszonötödik. A jubilaris előadás különös érdekessége, hogy *Lehár* Ferenc egyenesen ez alkalomra egy magyaros románcot írt, amelyet *Rubos* Árpád fog énekelni, akinek mint énekes színésznek kiváló sikere volt az operettben. *A drótostól* szerdai előadása a *Duna-ünnepe*re való tekintettel délután 4 órakor kezdődik. A nagyszerű darab előadásait pénteken tul egyidőre megszakítja a berlini színészek vendégjátéka. Vasárnap délután azonban újra színrekerül *A drótostól*, amelynek ez lesz az első délutáni előadása.

** **Román darab magyar színpadon.** *Solymosi* Elek nyilvánossági joggal felruházott színész-iskolája június 14-ikén délután harmadik órakor a bukaresti *Nemzeti Színház* műsorából egy érdekes és hatásos román drámát mutat be a *Népszínház* közönségének. A darab román címe: *Napasta*, magyar címe: *Anka* lesz. A drámát *Caragiale* bukaresti író írta s dr. *Alexici* György fordította magyarra. *Solymosi* Elek azt tervezi, hogy a románok nagyobb városokban megismétli az előadást o'y módon, hogy mindenütt három előadást rendez s ezekből két estét a román művek töltenek ki. Egyik este előad *Rosetti* bukaresti írónak *A lecke* című sziművét, melyet három év előtt már sikerrel adtak a Népszínházban s második előt az *Anka* című drámát. Harmadik előadásul egy operettet adnak. A darabokat Nagy-Szerbenben, Brassóban, Kolozsvárt, Nagyváradon, Aradon, Temesváron, Lugoson és Karánsebesen szándékoznak bemutatni.

** **A Népszínház és a Duna-ünnepe.** A szerdai Duna-ünnepe alkalmával a külföldi és vidéki vendégek tiszteletére és kényelmére a Népszínház kivételesen délután 4 órakor tartja a *Khinai mézesetek* előadását, hogy a közönségnek alkalma és ideje legyen a világhírű angol darabban gyönyörködni és a Duna-ünnepeken is résztvenni. Ez előadás a rendes helyiárak mellett fog végbemenni, ellenben tekintettel az előadás korai kezdetére, alkalmas lesz arra, hogy a családok gyermekeiket is elhozzák a darab megtekintésére s ez alkalommal minden két jegy után egy gyermeket díjtalanul hozhatnak a színházba a szülők.

** **Reinhardt színésztársasága Budapeston.** Párlan érdekeltől előzi meg a berlini *Kleines és Neues Theater* művészeinek budapesti vendégjátékát. A társaság kiváló tagjainak és műsorának, főleg *Gorkij* szenzációs drámáinak, a *Nachtasylnak* nagy híre tette, hogy a *Magyar Színházban* már a mai napon tömeges előjegyzés történt a vendégjátékra, amelynek jegyeit holnaptól, vasárnaptól kezdődőleg előveteli díj nélkül árulják. A berlini művészek akik most Bécsben játszanak, szombaton, május 16-ikán reggel érkeznek Budapestre s este a *Nachtasylnak* mutatkoznak be a Magyar Színház közönségének. A színtársulat saját díszleteit hozza magával. Második fellépésük vasárnap, május hó 17-én ugyancsak a *Nachtasylnak* lesz.

** **Cake-walk dal.** A *Forgószél* kisasszony leg-sikerültebb betétszámá a *Bennem pesz a vér* című *Cake walk*, *Pásztor* Árpád pikáns szellemes szövegével. Nádor Kálmán kiadásában jelent meg az újdonság; ára 2 korona.

** **Enakvitzga.** A fővárosi társaság színe-ja gyűlekezett ma este a Katolikus Kör dísztermében, hogy meghallgassa *Rónay* Béláné urasszony tanítványainak vizsgáját. A díszes, jobbára hölgyekből álló közönség sorában volt gróf *Apponyi* Albert is, aki nevével együtt a hosszú de érdekes műsor minden egyes pontját végighallgatta. A jeles énektanárnő maga kísérté összes növendékeit, akik közül főleg *Bartha* Miklósné és *Markos* Mittyuné váltak ki leginkább meglepő énekadásukkal és dískért, nemes előadó módorokkal. Az előbbi kész *Wagner*-énekés, a másik mély képzettségű drámai szubrett. Sok dícsért

illeti meg *Philipp* Alfrédét, *Scarvassy* Idát, *Wittchen* Blankát, *Timon* Aligót, *Kertész* Idát, *László* Máriát és *Balogh* Erzsit, akiknek úde hangján megletszött meseterük helyes izlése.

* A Városigeti Nyári Színházban holnap, vasárnap ismét két népszerű előadás lesz telére leszállított helyreállítások mellett. Délután 6 órákor a *Mari, egy asszony a népből* című népdramát adják. Este 7 órákor a Rákóczi-ünnep alkalmából *II. Rákóczi Ferenc fogadása*, Szigligeti történelmi színműve kerül színpadra. A több szerepeket *Rápolyi* Katinak, *Papp* Ióna, *Somló* Margit, *Szepesi*, *Czeplédi* Rózi, *Können* Jolán, *Bihari* Béla, *Fehérvári*, *Mátrai* Márton, *Moindr.* *Palotás*, *Tordai* Fehér stb. játsszák. A *Siófoki* események énekes bohózat próbáit már megkezdték.

** Legújabb zeneművek kaphatók Szilágyi Béla könyv- és zeneműkereskedésében Budapest Károlykerület 26. Operák és operettek szövegrel: *Goldmark*, *Berlioz* Götz 18.—*K. Bizet*, *Carmen* 10.80 *Leoncavallo* Bajazzo 14.40 *K. Verdi*, *Aida* 14.40 *K. Ziehrer*, *Svíhákok* 12.—*K. Khinai* mézesetek 12.—*K. Lehár*, *A drótosít* 2 füzeten, magyar szöveggel 6.—*K. Bob herceg* 2 füzeten 6.—*K. Katalin*, *Casanova*, *Kis szökevény*, *New-York szépe* egyenként 6.—*K. Potpourrik* szöveg nélkül *Línoké*, *Indra* 3.—*K. Luna asszony* 3.—*K. A svíhákok* 3 60 *K. Édes lányka* 2 füzeten 6.—*K. Keringők*: *Bob-keringő* 2.—*K. Luna-keringő* 2.40 *K. A drótosít-keringő* 2.40 *K. Amoureuse* Valse 2.40 *K. Édes lányka-keringő* 2.40 *K. Hunna-keringő* 2.—*K. Legújabb tánc a Cake Walk* (betét a Mici hercegnő operettben) 1.80 *K. Kedvett kúpák és dalok*: *Huber*, *Stör* ich? tréfás dalok 2.40 *K. Grosz*, *Az én papám* 1.60 *K. Kutschera*, *Ausser* Rand und Band 1.60 *K. Hirsch*, *Herzensdieb* 1.80 *K. Lorens*, *Hausball* bei Brezina 1.80 *K. Serwus* Brezina 1.80 *K. A kis Cohn* 1.80 *K. Megvan* már a kis Cohn 1.44 *K. Aletar*, *A légyott* 1.80 *K. Legújabb angol dal* Good Bye, dolly Grav. (Isten áldjon Mariskám) 2.16 *K. A gölya* dal 3.—*K. Legújabb 101 magyar dal* előnyös módon 3.—*K. Dankó* Pista 50 dala 4.—*K. Nagy választék* hegedű és cimbalom zeneművekben, valamint raktaeron van az összes zene-díktananyag. Aláíró levélkedvényben részeseiknek. Jegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

MŰVÉSZET

□ Műkiállítás Kaposvárott. A kaposvári szabad-lőceum által somogyiegyi művészek alkotásaitól jótékony célra rendezett műkiállítást a közoktatásiügyi miniszter képviseletében *Tallán* Gyula főispán vasárnap, május 10-én nyitja meg. Az általános érdeklődés nemcsak a városban és vármegyében, hanem egy a fővárosban, mint az országban meglepő; a somogyi művészek által beküldött képek száma a 300-at meghaladja. *Wallacis* miniszter meleghangú levélben üdvözölte a szép alkalomból Kaposvár és Somogyvármegye társadalmát.

Az Iparművészeti Társulat kiállításai.

Budapest, május 9.

Hol vagyunk a 20—30 év előtti időkhöz képest, mikor a régi uralmi kastélyokat leszámítva, melyeknek berendezése és burkozata már szinte történelmi becsesül bir, eltekintve attól, hogy izléses-e vagy nem, modern-e vagy nem, még a legtehetősebb polgárok lakásaiban is zagyva összeverzártságban, minden stílnélküli terpeszkedés a butorgyárosok sekély íblétének a termékéi, mikor keleti szőnyeg terült el az altdentsch székek alatt, tuniszi függöny járt a biedermeier garnitúrához, mikor... De ne is folytassuk, mert nem ismerhetjük a logikátlanság szakadatlan láncolatát s nem rágódhatunk a szerencsésen lefűtött mulat, mikor itt van előttünk a jelen s a biztató jövő. Egyszóval, hatalmasan megváltozott nálunk a közlés, de a műipar terén még gyökeresebb az átalakulás, mint a képzőművészet terén. S ez egyetlenegy faktornak, a Magyar Iparművészeti Társulatnak eléggé meg nem becsülhető érdeme, melynek vezértérfeai először a legjelesebb külföldi mintákkal ismertették meg iparosainkat s a nagyközönséget, azután pedig irthon buzdították s agítáltak oly sikerrel, hogy iparművészeink s az ezek tervei után dolgozó iparosok sok tekintetben kiállják a versenyt a külföldiekkel s a finomultabb izlés elhat innárra a talusi ízekesekig. Ennek a nemcsak művészet, de gazdasági tekintetben is fontos újabbredési korszaknak a díszsége *Ráth* György, *Szalay* Imre, *Radács* Jenő, *Czigler* Győző, *Györgyi* Kálmán, *Hort* Pál, *Fittler* Kamill s a többi lelkes férfiu neveihez fog fűződni. A mostani tárlat nemcsak méltón sorakozik az előbbiekhöz, de sok tekintetben főül is mulja őket egy logikus tervezésben, mint az anyag ismeretén alapuló kivitelben. Idegen példákra való reminiscenciák nélkül persze még nem megy egészen a dolog, de nem lehet kívánni, hogy iparművészeink teljesen emancipálják magukat az idegen befolyás alól s ezzel egyszerre szakítván, nagy hirtelenséggel, mintegy a föld alól teremisenek elő valami sajátosan honi izű és karakterű iparművészetet. Mert legalább is évtizedekbe kerül, míg a primitív nemzeti elemekből kitejlik az önálló jellegű magyar iparművészet.

A kiállítás tizennyolc szobából álló urali lakást tüntet föl s bár az egyes szobákat mások és mások terveztek, egyik helyiség sem ri ki az összhangból. Előkelő, nyugodt minden, kitűnő főhasználatával a térnek s ökonómikus decentralizálásával a világításnak. A helyiségek előlia a XIII. számú szoba (ebédlő), melyben minden legkisebb részlet a zsenialis *Hort* Pál tervei szerint készült, amely egyszerűsége a társulat nyereséménysorolásának a főnyeresége. (Hadd figyelmeztessük itt a közönséget, hogy egy sorsjegyet ára csak egy korona.) Mivel alább ugyis részletesen ismertetjük a kiállítást, itt csak annyit jegyzünk meg, hogy a tervezők közt legjelesebb iparművészeink szerepelnek: Hortin kívül a rendkívül szorgalmas és nagytehetségű *Wiegand*, *Menyhért* Miklós, *Undi-Springhoffer* Mariska, *Messinger* Alajos, *Maróthi-Rintel* Géza.

Az ex libris-kiállítás az iparművészeti palota alsó traktusában van s e nembem az első kiállítás hazánkban. Rég elfeledett műgyakorlatot eleveit fel régi példányok kiállításával s példára buzdít modern ismertetjük a kiállítást, itt csak annyit jegyzünk meg, hogy a tervezők közt legjelesebb iparművészeink szerepelnek: Hortin kívül a rendkívül szorgalmas és nagytehetségű *Wiegand*, *Menyhért* Miklós, *Undi-Springhoffer* Mariska, *Messinger* Alajos, *Maróthi-Rintel* Géza. Az ex libris-kiállítás az iparművészeti palota alsó traktusában van s e nembem az első kiállítás hazánkban. Rég elfeledett műgyakorlatot eleveit fel régi példányok kiállításával s példára buzdít modern ismertetjük a kiállítást, itt csak annyit jegyzünk meg, hogy a tervezők közt legjelesebb iparművészeink szerepelnek: Hortin kívül a rendkívül szorgalmas és nagytehetségű *Wiegand*, *Menyhért* Miklós, *Undi-Springhoffer* Mariska, *Messinger* Alajos, *Maróthi-Rintel* Géza.

A kiállításokat ma este 6 órákor nyitották meg ünnepélyesen. Előkelő, díszes közönség gyűlt egybe. A közönség sorában ott voltak: *Zsuzsánky* Mihály közoktatásiügyi államtitkár, *Vértessy* Kálmán, *Radács* Jenő, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, *Szmracsányi* Miklós és *Gaál* miniszteri tanácsosok, *Eiticher* Gyula és *König* Gyula egyetemi tanárok, *Kadocsa* *Lippich* Elek min. oszt. tanácsos, a művészeti osztály vezetője és mások.

Késsel hat óra után érkezett meg *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter gróf *Wickenburg* Márk államtitkárja kíséretében s nyomban utánuk érkezett meg *Wallacis* Gyula közoktatási miniszter is. A minisztereket *Ráth* György főrendiházi tag elnök s *Györgyi* Kálmán vezértük fogadták s azonnal meguyították a kiállítást. A miniszterek előbb az ex libris-kiállítást nézték meg *Czakó* Elemér társulati titkár kalauzálása mellett. A miniszterek igen nagy érdeklődéssel nézték a kiállított könyvjelzőket. A miniszterek azután *Ráth* elnök, *Györgyi* vezértük s a tervező művészek kalauzálásával a lakáberendezési kiállítást nézték meg, amely nagyon megnyerte tetszésüket s arról a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

Alighogy beértünk az előcsarnokok át az igazán fényes, nagyarányú kiállításba, *Thék* Endre és a *Gélb* M. és fia cég közös kiállítását köti le a figyelmünket. A modern butorépítés minden pillanatára párosul itt a finomult izléssel s jól esik az első pillanatban is konstataciónk, hogy a butorépítés nem mesterség már nálunk sem, hanem művészet és hogy a mi magyar mestereink olyan előhaladást tanúsítottak ebben a tekintetben, hogy egyáltalán nem kell magukat szegyelelniök a külföld előtt. Nemes izlés, magyaros stílus s eredetiség jel emzik a *Thék* Endre és *Gélb* M. és fia cég közös kiállítását, amely az egész kiállításnak körülbelül egy harmadát foglalja el térben is. Mindjárt legelőli egy pompás *hálószoba* köti le a figyelmünket. A butorok *Thék* Endre gyárában terveztek és készítették, míg a kárpitos- és díszítő-munkákat *Gélb* M. és fia végezték. A vasalások is a *Thék* Endre tulajdonát képező minták után készültek. A butorzat fája északamerikai sátnia, eben-, paduckia, oleifantsont és gyöngyházberakással. Az aranyok és a konstruáció az ampirnak felel meg, csak annyiban tér el tőle, hogy az óptimális fellogás teljesen ki van küszöbölve, a párkányzat el van hagyva. Az iatarzia is tisztán ampir. A színek összehangolásánál a főszu a nyugodt hatásukra lett helyezés. A falat 130 cm. magasságban csipkés dísz íedi, ugyiszintén a frizt; a falburkolat többi része selyem. A mennyezés is így díszített s a selyem és az olasz csipke képzeti.

Mindjárt mellette van a modern ebédlő, ugyancsak a *Thék* és *Gélb* cég közös munkája. Kellemes, meleg hangulat a butorokban, izlés és raffineria a díszítésekben — jellemzi ezt a szobát. Egyszerű, világos s ami fő, nem mesterkelt. Jól éri magát benne az ember. Az ebédlő butorzata teakéltő készült. A falat brokátterű zöldes szövetáruhat borítja. A vasalás ezüstözött. Tá aló és kandalló onix-lapokkal van díszítve. Tervező itt a modernség tulhajtásait kerüve, különösen pedig az osztrák szomszédosság hatásától óvakodva, egy eredeti és komoly fellogású önálló modernségét óhajtott adni, amelynek gazdag íaragásra alkalmai szolgáló naturalisztikus díszei össze legyen hangolva a butorok valódi célját kifejező formákkal.

A IV-ik számú szoba urali dolgozó- és könyvtárszoba. Nagyszitű dolgozóterem, amely *Thék* mester kiváló tudását és nagy lelkiismeretességét kiválóan dicséri. Még szépség nyugalom ül az egész szobában, a butorok a díszítések egyszerűek, eredetiek. A butor-

zat fája afrikai mahagonifa, minden pócólás nélkül, eredeti színben. Főbb alapfogalmainban, formai tekintetben a renaissanceból indult ki, azt párosítván modern izéllal (így a kandalló, könyvszekrény, jársz-asztal és penezsékernyél). Az ülőbutorok és az íróasztal inkább a barokk formákhoz igazodik. A díszek azonban egyöntűen tölgylevél, borostyán- és virágmotívumokból vannak megszerkesztve mindenkin.

Az V-ik számú szoba a szalon, amelyet *Gélb* M. és fia műipari intézetében terveztek. Fényes, nagyri pompa mindenütt, anélkül azonban, hogy bántóvá vána Kellemes, meleg hangulat fogja el az embert benne s az első pillanatra otthon érzi magát a látogató. Ez a művészet a berendezésben, az összeállításban nagyban dicséri a kitűnő cég nemes izlését, modern haladását. Alig hisszük, hogy ebben a meleg tónusban vele va aki is versenyezni képes legyen. A butorzat fényezett jávorlábú, faragott ékítményekkel és patinás aranyozással készült. A fa mezőkre vannak osztva, keretbe és selyembrokatál bevonva. A fal és kandallóburkolat lilás, rózsás-márvány. A mennyezetre fehér festett imitált stukkókból készült, alatta enyhén szinezett domboru írizt túl körül. A butorok áthuzata selyem és brokát, a két karszékétó himzett díszű. Az ablakmélyedés előtti virágtartó közepén karrarai márványból faragott Ariadne-szobor van elhelyezve. Tervező alapul e szalonnál a nyugodt és polgáriasság késői ampirt vette, amelynek kipróbált és reprezentatív szerepe kiválóan alkalmas korszakából való formák a nyugtalan keresés helyeit biztosabb irányítású szolgáltnak a gyöngéd és nőies jelleg kitejtéséhez.

Ezzel nagyváiban végeztünk volna a *Thék* Endre és *Gélb* M. és fia cég közös kiállításával. Ezek azonban mind csak a gyors impressziók, amelyek korántsem ölelik tel ennek a pártalanul becses és értékes részletnek minden szépségeit. Aki mindezeket ismerni akarja, annak órákat, sőt napokat kell töltenie a kiállításnak ebben a részében. Mert minden egyes darab butor s a díszítésnek minden apró részlete olyan mesteri munka, hogy külön-külön megérdemle az alapos szemlélettel, sőt tanulmányt. Magyar mestereink eljárhatnak ide tanulmányozni a finomult izlést, a tisztességes, egyszerű, de mindamellet nagyarány munkát, amely bárhol is, sokkal nagyobb keretben is, dícsőséget, becsületet szerezne a magyar munkának és kiállnára a versenyt a legelőkelőbb külföldi cégek produktumaival. Bárán konstataitjuk, hogy a kiállításnak ez a része egy a maga egészében, mint részleteiben a legsikereitűebbek közül való s úgy *Thék* mesternek, mint a *Gélb* M. és fia cégnek nagy dícsőségre szolgál, de azonkívül még a magyar iparművészetnek is büszkesége ez a kiállítás.

Megjegyezzük még, hogy mindegyik szoba teljesen komplet a berendezésben. Nemcsak a butorok kárpitos- és díszítőmunkák találhatók fel, hanem a vasalások, festmények, a fűtőberendezés, világítótestek, ezüstasztal- és pohárnemű mind külön-külön megérdemli a figyelmünket.

A ma este megnyitáskor ez az érdeklődés a legmelegebben meg is nyilvánult, mert a meghívott vendégek hosszú időt töltöttek azokban a pártalanul szép és izléses termekben s mindenki konstataitja, hogy a kiállításnak ez a része a magyar iparművészetnek határozott diadala.

Wallacis és *Láng* Lajos miniszterek első sorban *Thék* Endre és *Gélb* M. és fia közös kiállítását tekintette meg. *Thék* Endre az ebédlőben várta az előkelő társaságot, amely megtekintette az ebédlőt s az urali dolgozószobát, *Thék* Endre megmáryázta, hogy minden magyart gyártmány s a szobákban, ami ott látható.

— Igazán nagyon szép, meglepően szép a kiállítás, mondta többször *Wallacis*.

— Azt akartuk megmutatni, kegyelmes uram — szölt *Thék* Endre — hogy egyszerű dolgokkal is lehet nagy hatást elérni.

Innen a kiállítás másik részébe, a szalonba vonult át a társaság, amely kizárólag a *Gélb* M. és fia cég kiállításra. Itt *Gyömöri* Manó kereskedelmi tanácsos, a cég tulajdonosa fogadta a vendégeket s ő kalauzolta egy a szalonban, mint a hálószobában. *Wallacis* miniszter különösen a szalon berendezése iránt érdeklődött s mikor *Gyömöri* Manó kereskedelmi tanácsos elmágyázta neki, hogy a szalonban is minden magyar gyártmány, csak a butorok selyem áthuzata nem, mert azt még nem gyártják nálunk, a miniszter megjegyezte:

— Talán nemcsakrá abban a helyzetben leszünk, hogy ezt is magyar gyártmányból csinálhatjuk.

Nagy érdeklődéssel nézte a miniszter a díszes torontali szőnyeget s többször ismételte, hogy a szalon berendezése igazán finom izlésre vall s olyan munka, amelyre büszke lehet a magyar iparművészet.

A miniszter ezután szívélyes bocsút vőve *Gyömöri* kereskedelmi tanácsostól, folytatta útját a kiállításban.

Különösen felkeltötte ezután a figyelmét a látogatóknak a billiárd-szoba, amely a *Lefkovits* I. és *Törzs* magyar asztalos-cég kiállításra. Ez a derék cég, amely már tíz évtizede iparkodik azon, hogy kizárólag magyar anyagból, magyar szellemben készített gyártmányait kiválasztja a külföldi termékeit, ezáltal egy teljesen komplet billiárd-szobát állított ki, amely első e nembem a mi kiállításaink. A berendezést és az összes tárgyakat *Messinger* Alajos műipétszer tervei szerint viaszolt cseresenyefából készítették a derék mesterek. A tervező művész és a kiállító gyáros egy új feladat megoldását tűzték ki e szobával, mert ugyan a billiárd-asztal nemes és testetőző játéka mindinkább terjed a kávéházakban és kedvelői napról-napra sze-

porodnak, ennek ellenére is azonban még mindig nem nőttott tért a polgárember lakásában. Ennek okát észlelve abban vélik megállítani, hogy az eddig használt bútorok terpeszkedő és rosszarányú formájú elriasztanak mindenkit attól, hogy lakásának társalgóiban vagy olvasójába bebecsassa. A modern billiárdszoba tervezésénél tehát a billiárd-asztal számára világos és áttekinthető, könnyű, de szilárd szerkezetet kellett találni, melyben ugyanolyan fémegyezők elveik nyilvánuljanak meg, mint a könnyező bútorokban, s ez a legnagyobb mértékben sikerült is.

A miniszterek nagy érdeklődéssel szemléltek meg az érdekes és tisztább izésre való berendezést s azt a reményüket fejezték ki, hogy ezt a billiárd-szobát nemcsak a sok előző magyar úri házban meg fogják látni.

Jelenlény részét foglalja el a kiállításnak s már nagy arányúval, nem egyszerűségével is mőltó feltűnést kelt *Schmidt* Miksa modern lakberendezési gyűjtemény kiállítás. Egy fogadó-szalon, háló, reggeliző és úri dolgozószoba képezik ezt a kiállítást, amely nemcsak a lakás szemlélet lepi meg nyugalmat egyszerűségével, hanem kihívja a legkritikusabb szakember figyelmét és érdeklődését is. Ez a kiállítás *Wiegand* Ede tervei szerint készült *Schmidt* Miksa gyűjtemény és úgy a tervező, mint maga a kitűnő mester a legjobbat, a legmegeőbbet igyekeztek adni. Igyekeztek nem is marad meőd, mert amit ők kiállítottak, abban látjuk mi a jövődó bútorzatot. Semmi fölösleges dís, semmi bántó csúfítás meg kavarja meg a nemes összhangot s éppen ez az egyszerű külső alá rejtett érték az, ami becsessé, kiválóvá teszi *Schmidt* Miksa gyűjtemény kiállítását.

Első sorban is egy *fehér fogadó-szalon*ba lépünk be, amely egy nagyúri kastélyba van tervezve. A bútorok fényezett jávorszőrűk készültek. A padozatot fehér (molton) szőnyeg takarja, fölötte pedig nagy, fehér angora-bőrök terülnek. A terem vakolása durván fröcskölt mészbabarcas, angol eljárás szerint készült.

Az elrendezés kiindulópontja a nagy nyitott márványkandalló, mely körül párnázott bútorok halmozódnak el; ezzel szemben van a két pilléres kotta elővárákokkal díszített vízmedence. Itagazul román oszlopokká övezik a medencét, virágylátú tartva, amelyben övszakonként váltakozó virágok foglalnak helyet.

A tervező különösen a színek választékoságával törekedett megőrizni az előkelőséget. A nyugalmat fehér falat egyedül az annak mentén elhelyezett öblös ezüst (Zsónay) virágedények, u. n. Böcklin-kéje és a zöld növényzet szakítják meg. A falburkolatba mélyeztetve és a mennyezet alatti fríz helyén fehér domborművek foglalnak helyet, olyan renaissance-emlékek másolatai ezek. Sőt a virágító-teszek sáncosáért megjelenését elkerülendő az izzó villanykörték a falburkolat felső pereme mögé rejtették el, hogy a fehér falak által visszaverve érvényesülhessen a fényáram. Szóval, minden ki van itt küszöbölve, aminek fellépése a nyugodtságot és az előkelőséget zavarná.

Szorosan egymás mellett, egyöntetűen van tervezve a háló, reggeliző és úri dolgozószoba. A hálószoba faanyag magához, a bútorok díszítése rombusz mintájú intorzia. A párnázott szőnyeg-szövet. A reggeliző szobában a fal burkolata ugyancsak fényezett mahagóni a falra és a falba van mélyeztetve. Az ablakok a vasúti rendszer szerint elhelyezhetők. A székék átlátszó préselt bőr. A úri dolgozószoba fényezett padoktól készült *Schmidt* Miksa megbízásából *Mecsey* Józsefnél. Bútorzata két könyvszekrény, íróasztal, munkaszék, kandalló, egy asztal, pamlag, karosszék és két székből áll.

Ezt a három szobát a tervező szorosán kívánja egybefűzni, még pedig tisztán eredeti terv szerint. Lemondott arról, hogy a régből, más életviszonyok által létrehozott stílusközből vegyen kölcsön formákat vagy pedig annak egyvelegét adja. Főleg pedig nem tartotta megengedhetőnek a lábát utánozni az olyan építészeti kőtagokat, amelyek régi épületek számára gondoltak ki, így oszlopok, párkányok s más architektónikus megoldások használatát szigorúan kerülte és igyekezett a lakás megszerkesztésénél alapdondolatlát a mai ember életviszonyaiból kiemelteni. Így például már a három helyiség (háló, reggeliző és dolgozó) egybeolvasása is a nyilvánosság elől elrejtendő díselteti funkciókhoz szabott körülményeknek akar megfelelni.

Részleteiben is a gyakorlati cérralálóságot tartotta szem előtt. A hálószoba megtört, tompa világítást követel; a reggeliző már világosabb, de csak szelíd fokozattal, hogy a hálószobából kilépve ne sársen a körvonal fény; már a dolgozó szoba ellenben, rendelkezésénél fogva, a tisztán beszűrődő világosságot kívánja.

Az egészségesség mindvégig kidomborodik a három helyiségben. A széles, összekötő ajtókon át mély távlat nyílik s az azonos színek csak segítik az egyöntetőséget.

Az is hisszük, nem tévedünk, ha a mai bútorzatnak jövőjét — persze megőszint alakban — látjuk a *Schmidt* cég kiállításában, amely bizonyára hamarosan tért fog hódítani a nemesak a nagyúri kastélyokban, hanem az egyszerű polgári házakban is.

Az előző vendégek nagy érdeklődéssel szemléltek ezt az érdekes kiállítást s a miniszterek nagy elismeréssel nyilatkoztak a kiállított házak szobáiról, amely éppen nemes egyszerűségével imponál a nézőnek. *Wassics* miniszter *Schmidt* Edének ki is fejezte elismerését.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ Förgő bácsi elterjedt gyermekklapja a Kis-Lap vasárnapi száma ünnepi tartalommal jelent meg. *Roboz* Andor társzerkesztő gyönyörű versék kívül

Goda Géza pompás elbeszélésének első közleménye jelent meg *Matyas király* korából, sok szép képpel. A vasúcpárti országos lakóközösség alkalmából *Polgár Géza* em ökezik meg *Rakóczy Ferenc*ről. Innen-onnan rovat kedvelt közleményei, továbbá a lejtőrök kápréjtényei, tréfás kérdések, betűrejtvények és a többi érdekes apróságok mind lekötik a gyermekvilág figyelmét és szinte játszva nevelik, oktadják őket és képesítik a nehezbe tudvalókat elsajátítására. A Kis-Lap elkészítési ára negydeháromez 2 korona, mely összeg a kiadóhivatáiba, Kerepesi-ut 54. (Athenaeum) küldendő.

○ **A Magyar Pályázatok** című építészeti folyóiratnak, melyet *Fejér* és *Littler* műépítészek szerkesztenek, megjelent a második száma. A budapesti áru-és értéktörzsdé tervét járjuk be nemes izésben és elrendezésben. Az a pár *Lechner Ödön* és *Wellisch Alfréd* tervei kü önsön megragadtak bennünket. Ez a hasznos folyóirat a közleményben lefolyt pályázatok szép eszméit megrögzíti, ami építészünknek igen tanulságos anyagot nyújt a későbbi tervezéseikhez, de meg a kritikaak is tág teret nyit.

SPORT

● **Nemzetközi lawn-tennis verseny.** A Magyar Athletikai Club május 2-án kezdődő nemzetközi lawn-tennis versenyre íránt nagy érdeklődés mutatkozik, mert a versenyre a külföldi kitűnőségei közül is sokan beneveztek. A nevezettek között kétségtelenül legérdekesebb vendégünk lesz az angolok egyik bajnoka, *Ritchie*. Az eddig közöltéken kívül értékes versenydíjakat ajánlottak fel: gróf *Hadik Barkóczy* Endre, gróf *Teleky Gyula* és *Sándor* és gróf *Wenckheim Frigyes*. Nevezési zárnapp május 21. Nevezések a M. A. C. titkára részére küldendő. (Krepelka Béla, III., Margitsziget.) Nevezési díj a scratchszámokban 10 korona. A handicapekben 5 korona. A nevezési zárlat után érkező nevezések után a tét kétszerese fizetendő.

● **Vívóakadémia.** A *Kolozsvári Ferenc* József tudomány-egyetem tornázó-vívó intézete e hó 21-ikén (áldozó csütörtök) a *Kolozsvári Lövedé* nagyerőben vívóakadémiát fog rendezni. Pünkösd vasárnapján (május 31-ikén) torna- és athletikai versenyek. Május 17-ikén, 24-ikén és június 1-én football-mérkőzések lesznek. Jelentkezéseket elfogad báró *Chappon Samu* vívómester (Kolozsvár — Egyetem). A vívóakadémia legkimagaslóbb része lesz a hólyeg vívóversenye és a vívómesterek mérkőzése. Eddig *Kükemezey Árpád* (Veszprém), *Arima Julián* (Ujvidék), *Négyvesz Zsuzsanna* László (Budapest), *Benedek Gyula* (Debrecen), *Tóth Ferenc* (Déva) vívómesterek jelentették be közreműködésüket.

● **Hazaft Angliában.** Magyar istálló színei szerepeltek ma délután Angliában. *Blaskovits Ernő* négyéves ménje, *Hazaft* hordozta ezeket a színeket, még pedig nem is dicséletlenül, mert a kempton parki *Great Jubilee Handicap* hatalmas mezőnyében a harmadik helyet biztosította magának. A 2000 méter távolságu versenyt egyébként a kedvencek egyike, *Mr. Cuniffe* öt éves lova *Ypsilanti* nyerte meg *Dillon* szókával nyergében. Sulya 63¼ kiló volt. Másodiknak *Duke of Westminster* (Hardy) érkezett be. *Hazaft*, amelynek terhe tudvalevőleg 49¼ kiló volt, az angol champion zokó *W. Lane* lovagolta. A győztes start oddsza 3¼ : 1, a másodiké meg a Hazafté 25 : 1 volt.

● **Két mérkőzés.** Holnap, vasárnap délután két olyan mérkőzésben lesz része a budapesti sportpublikumnak, mint eddig sohasem. A legjobb négy magyar egyesület fog mérkőzni egymással a millénáris verseny pályán. A Magyar Uszó Egyesület jeles csapata délután negyedét órákor matonál a *Ferenovárosi Torna Club*ba s revánstól igyekszik venni tavaszi legyőzőjén. A Budapesti Torna Club pedig délután öt órákor a Magyar Testgyakorlók Körével mérkőzik a Magyar Labdarúgó Szövetség bajnokságáért. Ez lesz a B. T. C.-nek a tavaszi fordulóban utolsó bajnoki mérkőzése, melynek eredménye dönti a tavaszi forduló sorsát. Mindkét mérkőzés a csömöríteti millénáris verseny pályán lesz.

● **Lóverseny és díjlovaglás Pécsen.** Tolna, Somogy-, Zala- Baranyavármegye és Pécs szab. kir. város urlovasai és tisztjei a minap báró *Fejérváry* Imre főispán kezdsére rendkívül sikerült lóversenyt és díjlovaglást rendeztek Pécsen. A lovasjáték, amely szebbnél-szebb díjjakkal volt egybekötve, nagy és előkelő közönséget vonzott. A versenyek eredménye a következő volt:

I. **Díjlovaglás.** Az első díjat (Frigyes főherceg tiszteletdíját) *Farkas Jenő* hadnagy *Jussu*-ja; a másodikat (a S. honvéd huszár-ezred tisztikarának tiszteletdíját) *Hálay Béla* hadnagy; a harmadikat (a pécsi nemzeti kaszinó díját), gróf *Szőchenyi Tódor*; a negyediket *Madarász Bédog* nyerte el.

II. **A kettős fogatok ügyelőversenyén** első lett özv. *Jesszenszky* bróné *Zébrája* és *Csapó* *Dániel* *Várása*. Második *Bringer* *Tivadár* *Zsivány* és *Gyeroke*.

III. **Díjlovaglás.** Az első díjat *Prónay* *Sándor* főhadnagy *Bezege* nyerte, a másodikat gróf *Lubiensky*, a harmadik *Moys* *Elemér* főhadnagy.

IV. **Díjlovaglás.** Az első díjat (a honvédelmi miniszter tiszteletdíját) *Georgievics* *Markó* hadnagy *Katája* nyerte el. A második díj nyertese *Tallian* *Zsigmond* hadnagy, a harmadiké *Bogay* *Ferenc*, a negyediké *Bugits* *Tivadár* hadnagy, az ötödiké *Prónay* *Sándor* főhadnagy.

V. **Vadászverseny.** Első lett *Kovács* *Lajos* *Cimba-*

lomja, második *Kovács* *János*, harmadik *Marosi* *János*, negyedik *Márkus* *Károly*, ötödik *Derkics* *Sándor*. VI. *Urlovasok akadályversenye.* E ső gróf *Lubienszky* százados *Tereseje*, második *Thassy* *Elemér*, harmadik *Anderlik* százados.

VII. **Akadályverseny.** Elsőnek érkezett *Illés* *Ferenc* örörmester *Vandája*, második *Simon Antal* tizedes, harmadik *Tahy* *István* tizedes negyedik *Takács* *Lajos* tizedes ötödik *Hochrein* *József* örörmester.

VIII. **Pécsi nagy akadályverseny.** Első lett, *Debreczeni* *István* hadnagy *Eméke*-je, második; *Thassy* *Elemér*, harmadik; *Mariássy* *Tivadár* főhadnagy.

IX. **Mezei gádzák versenye.** Első; *Bók* *Mihály* (Somogy-Aszaló), második; *Kovács* *Sándor* (Somogy-Aszaló), harmadik; *H* *de* *Pál* (Somogy-Aszaló).

X. **Síkverseny.** Első lett; *Prónay* *Sándor* főhadnagy *Paravent*-je, második; *Péntek* *Zoltán* hadnagy, harmadik; *Mező* *Kálmán* hadnagy. Az eredmények kihirdetését a díjkiosztások követik.

A király-díj.

Budapest, május 9.

A tavaszi futtatás holnap éri el tetőpontját. Száz ezer koronáért írták a telivérké s minden istállóinak ambiciója, hogy a gazdag prédát megszerezze, éppen ezért idősebb és hároméves lovaknak színe-java jelenik meg a start-szalag előtt. Indulók:

36 Pompás	51	lov.	Russel
36 Beregvölgy	54 5	"	?
36 Viglány	51-5	"	Van Dusen
36 Ezeröregjé	51	"	Cowman
36 Futótűz	48	"	Milburn
36 Tárnok	49-5	"	Gilchrist
46 Vig	69 5	"	Adams
46 Limonádó	55 5	"	Taral
36 Lubin	43	"	Holmes
36 Csurgó	48	"	?
36 Never in doubt	49-5	"	Bonta
46 Nunquam dormio	64 5	"	Barker
36 Lili	46 5	"	Zsebök
36 Angoloman	48	"	Oleminson
46 Ka' Gall	61	"	Lewis
36 Bono Modo	48	"	
36 Pedicuro	48	"	

A *Blaskovich* istálló oly kitűnő formában van, hogy kiküldöttje valószínűleg megnyeri a versenyt Most különben is favoritok meetingje van s *Viglány* minapi futása eléggé okadatolja a *Dyer* istálló rövid oddsát a fogadásoknál.

A *Byrnes* istálló három ló képviseli. Legjobban fog viselkedni *Ezeröregjé* közülük, de ez sem lehet veszedelmes a győzteshez. Elsőrangú sélye van a négyéves *Nunquam dormionak* s hírek szerint *Vig* is igen jó. Jelöltjeink:

- I. *Berggrat* — *Deira*.
- II. *Orsch* ist. — *Colibri*.
- III. *Blaskovich* ist. — *Nunquam dormio*.
- IV. *Harcos* — *Liquette*.
- V. *Szemes* — *Liquette*.
- VI. *Trautmannsdorff* ist. — *Taral* lov.
- VII. *Marcheuse* — *Gyömber*.

A mai versenyek a favoritek teljes győzelmeivel végződtek, az első futam kivételével, melyet a kissé gondatlanul lovagolt *Fusztabiró* fejhosszal vesztett el az utolsó pillanatban feltört *Sobri* ellen. A *Kanca-díjat* a nagy favorit *Ballada* nyerte meg igen könnyen. A küzdelmek részletes eredménye:

I. **Duna-handicap.** Díj 3000 korona. Távolság 2400 méter. Szemere *M. Sobrija* (Bonta) első, *Blaskovich* *Ernő* *Fusztabirója* (Van Dusen) második, *Dréher* *A. Grotostja* (Bainer), azután *Carmin*, *Picador*, *Allotria*. Totalizátor: 10 : 5. Helyrelovasok: I. 50 : 162, II. 50 : 80.

II. **Háromévesek államdíja.** Díj 4000 korona. Távolság 1800 méter. E ső báró *Springer* *G. Bonomodoja* (lov. Lewis), második gróf *Festetics* *T. Donaldja* (lov. Bonta), harmadik *Blaskovich* *Ernő* *Nemes* (lov. Van Dusen). Futottak még: *Bolivár*, *Credit*. Totalizátor: 10 : 67. Helyrelovasok: I. 50 : 114, II. 70.

III. **Kanoadtj.** Díj 2000 korona. Távolság 20 000 méter. Herceg *Taxis* *Balladaja* (Bonta) első, *Mravik* *P. Cocainje* (Cowman) második, *Egyedi* *L. Galanteja* (Lewis) harmadik, azután *Valns*, *Gazette*, *Carte blanche*, *Bonapace*, *Bonsour*, *Türelmes*, *Szélesend*, *Póda*, *Faulheschen*. Totalizátor: 10 : 23. Helyrelovasok: I. 50 : 78, II. 50 : 108, III. 50 : 200.

IV. **Kétévesek eladovorenyje.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. *Mr. Lincoln* *Sugja* (Bussel) első, gróf *Andrássy* *G. Truskaja* (Heidt) második, *Krausz* *L. Vannaka* (Marinkovics) harmadik, azután *Game*, *Smarty*, *Wigwam*, *Sölyöm*, *Bibe*, *Lovrana*. Totalizátor: 10 : 39. Helyrelovasok: I. 50 : 80, II. 50 : 248, III. 50 : 52. A győztest megvette gróf *Trautmannsdorff* *L.* 5000 koronáért.

V. **Elsők versenye.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. *Mautner* *V. Rosogitaja* (Bonta) első, *Luenebacher* *M. Sebese* (Leiner) második, *Boros* *J. Thibeje* (Borbély) és *Mr. Redgroy* *Tubiámja* (Jedliska) holtversenyben harmadik. Azután *Maisv*, *Tapika*, *Pszlicsár*, *Mohamed*, *Reinelande*, *Takarodj*, *Frag-nicht* Totalizátor: 10 : 56. Helyrelovasok: I. 50 : 96, II. 50 : 100, III. 50 : 64 és 114. A győztesre ajánlat nem történt.

VI. **Kétévesek versenye.** Díj 3000 korona. Távolság 900 méter. Báró *Uchritz* *Zs. Bon* azelő

(Tartal) első, Krausz L. Columbiaja (Martinkovich) második, Blaskovich Elemér Charmanteje (Leiner) harmadik. Azután: Liquette, Radius, Birmondó II, Uncas, Fonóka. Totalizátor: 10: 16. Helyreogadások: I. 50: 68 II. 50: 6. III. 50: 93.

VII. **Welter-handópa.** Díj 3000 korona. Távol-ság 1400 méter. Egyedül L. Marinour-jé (Lewis) első, gróf Teleki L. Jővőreje (Marinkovich) második, gróf Festetics T. Hamisa (Bonta) harmadik. Azután: Jász, Atilla, Amras, Viribus unitis, Torpedo Hermanna, Orban, Ducrot, Madrid, Boriska, Külböc II, Guerilla, Világos. Totalizátor: 10: 63, helyreogadások: I. 50: 112, II. 50: 262, III. 50: 150.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A tisztviselő joga.** A polgármester egy fővárosi alkalmazottat hivatali mulasztásért rendbírósággal büntetett. Az illető a polgármester határozata ellen panaszt tett a közigazgatási bíróságnál. A közigazgatási bíróság a panaszt most visszautasította s kimondotta, hogy a rendbíróság ellen főbbezni nem lehet.

§§ **Burrián és az Opera.** A drezdai bíróság előtt e hónap másodikán tartották meg a tárgyalást **Burrián** Károly, a szerződéses zenész tenorista ügyében, akit tudvalegőleg ötvenczer korona vinkulum megfizetésére ítél a magyar bíróság. Az alperes kétségbe vonta **Máder** igazgató főfelügyelőjét, mivel erre csak az intendáns van főtárgyaló. A tárgyalást e körülmény kiderítése végett május harmadikára halasztották, mert a bíróság csak annyit kíván igazoltatni, hogy **Máder** föl van-e az Opera képviselésére jogosítva? **Hets** Odön ügyvédnek az Opera jogtanácsosának kérelmére a belügyminisztérium kiadta **Máder** kinevező okmányát, melyet hitelen német fordításban küldenek el Drezdába. **Burrián** ugyanis ugy okosodik, hogy mivel most nincs intendáns, rá nézve is fővirradt az ex-lex üdvös intézménye. De elszámította magát, mert **Máder** kinevezése úgy szól, hogy minden jogos pörben, valamint minden szerződéseknél törvényes képviselője a budapesti Operának.

A székely fonógépek.

— A tárgyalás második napja. —

Budapest, május 9.

A budapesti esküdtbírósg ma folytatta **Szerényi** József miniszteri tanácsosnak **Gondos** Sándor ellen indított sajtópörét. A tárgyaláson ma is **Zsitvay** Leó elnököl, az ügyészséget dr. **Magyar** István ügyész képviselte, s a vádlottat dr. **Balog** Imre védte.

Mielőtt a tanúk folytatódagos kihallgatását megkezdik, elől ott a vádlott és a következő kijelentést tette:

— Tegnap a bizonyítás során szóba került az a levél, amelyet **Gyórfy** Gyula Láng kereskedelmi miniszterhez intézett. Én ezért a levélről felelősséget nem vállalok, mert nekem nem volt jogom, de okom sem volt **Szerényi** tanácsos ur egyéni becsületét megítálandni s bocsánatot kérek tőle, hogy ezt a levelet az inkriminált cikkben felhasználtam.

Majd így folytatta:

— Tegnap az ügyész egy vádlót mutatott be, amelyvel azt akarta bizonyítani, hogy én a fonógépnek érdeklő voltam. Én ezt a vádlót a múlt évben szívesből irtam alá **Gyórfy** képviselő urnak. Igaz, hogy mint előadott irtam alá, de én abból soha egy karcot sem írtam, nem is tudom, elfogadták-e vagy sem.

A törvényszék ezután folytatta a tanúkihallgatást. **Magyar** Agost királyi ipari főfelügyelő a minisztérium megbízásából megvizsgálta a helyszínen a fonógépet s nem tartotta alkalmasnak a házipari céljaira, mert akárcserei kissé kényesek. E mellett a gép drága is.

Az ügyész: Alkalmasnak tartotta-e a gépet főmleges megrendelésre és kísérleti célokra?

A tanu: A jelentésben azt mondtam, hogy arra nézve nem nyilatkozhatom, hogy a gép használhatatlanul fel van-e válni. Erre nézve hosszabb megfigyelés szükséges.

A védő: Ki lehetett-e volna a gépet technikailag és üzletileg egy hét alatt próbálni?

A tanu: Technikailag igen, de üzletileg nem.

Szerényi: Elegendő volt-e nyolc nap annak a kipróbálására, hogy a nép keres-e a gépen, továbbá a gép állandóságának a kipróbálására?

A tanu: Arra mindenesetre kevés a nyolc nap.

Palotai Hugó hírlapíró, a **Magyar Szó** munkatársa, vallja, hogy a fonógép az a lapban megjelent cikket nem **Szerényi** sugalmazta. Az egész akciót, ugymond, figyelemmel kísérem. Egy alkalommal hallottam, hogy **Szerényi** tanácsos urat a szentgothárdi órágyárral kapcsolatban panaszával vádolják. Utána jártam a dolognak. Fölmentem **Szerényi** tanácsos urhoz, aki nagyon előzékenyen fogadott. Bekérétem magához **Hegyeshalmi** osztálytanácsost s megkérte, hogy adjon nekem idővilágosítást.

Hegyeshalmi megadta a világosítást s abból meggyőztem, hogy az a vád, melylyel a miniszteri tanácsos urat illetik, az utolsó bűntíj volt. Ebből látam, hogy a tanácsos ur ellen terjesztett akció folyik. Egy alkalommal otstavam az **Egyelőrtésben**, hogy a tanácsos urat küönböző szabálytalanság miatt hivatalából elbocsátották. Telefonon megkérdeztem a tanácsos urat, hogy megcáfoljam-e a hírt?

A tanácsos ur kijelentette, hogy ő nem akar semmiféle hírlapi cikkben szerepelni. Én mindennek dacára megírtam a cikket „Hajszka egy miniszteri tanácsos ellen” címen.

Vései József országgyűlési képviselő a következő tanu.

Az ügyész: A szerkesztő ur lapjában a fonógépről megjelent egy cikk. Igaz az, hogy azt a cikket **Szerényi** tanácsos ur írta vagy sugalmazta?

Vései: Képviselőtársam, **Torma** Károly fölkiért, hogy adjak helyet a fonógép dologban egy cikknek. Én a cikket kiadtam, nem is sejtve, hogy a cikk összekötésében áll az Engel-féle fonógéppel. Mikor később a **Magyar** azt írta, hogy a cikk szerzője maga **Szerényi**, rögtön figyelmelttem **Gyórfy** ut, hogy ez az állítás nem felel meg a valóságnak.

Torma Károly országgyűlési képviselő vallja, hogy amikor a **Magyar** lapban a fonógépet dicsőró cikk megjelent, ő kerülte az érdeket, ahol a cikk megjelent használhatóságáról ellenkező véleményben voltak. egy cikket közvetített. Járt ebben az ügyben a kereskedelmi minisztériumban is, s figyelmeztette **Szerényi** ut, hogy ne engedje magát becsapni.

Az ügyész: Volt **Szerényi** tanácsos urnak tudomása arról, hogy a cikk meg fog jelenni?

A tanu: Nem volt.

Pályi Ede, a **Magyar Szó** szerkesztője kijelenti, hogy a fonógépről a lapjában megjelent cikket **Szerényi** tanácsos nem sugalmazta.

Hegyeshalmi Lajos miniszteri osztálytanácsos a kereskedelmi minisztériumban, vallja, hogy **Gyórfy** Gyula a múlt évben kétszer járt nála és sürgette a fonógép ügyének az elintézését. **Szerényi** az ügyben mindig a legkorrektebbül járt el. Addig, amíg azt hitte, hogy a gépekkel fölsegítheti a székelységet, kedvező véleményrel volt a dologról, amikor azonban a próba kimutatta, hogy a gép háziipari célra használhatatlan, elrejtette az ügyet.

Az ügyész: Hogy folyt le az az értekezlet, amelyen elhatározták, hogy kísérleti célra ötszáz gépet fognak venni?

A tanu: Szóba jött hogy kedvezőtlenek a műszaki vélemények s az én álláspontom az volt, hogy mielőtt véglegesen döntենek, újabb kísérletet kell tenni s hogy e célra rendeljünk meg ötszáz darab gépet.

— Az értekezlet után nemde megbízták **Gyórfy** ut, hogy számítsa ki, mennyibe kerül az ötszáz gép?

— Ugy emlékszem, hogy **Gyórfy** hozta el a kalkulációt, de olyan volt a differencia a régi és az új ajánlat közt, hogy beszélni sem lehetett róla.

— Mennyi volt a differencia?

— Körülbelül kilencven ezer korona.

— Azt írtam, mondan, hogy amikor **Hegedűs** miniszter távozásban volt, **Gyórfy** újra sürgette az ügyet. Mért sürgette akkor az ügyet?

— Valószínűleg abban a véleményben volt, hogy egy távozó miniszterrel könnyebb lesz a megrendelést aláírni.

— Van arról hivatalos tudomása, hogy **Engel** ingyen előajánlotta a gépeket az államnak?

— Hivatalosan nincs tudomásom róla. Csak ugy hallomásból tudom.

Az elnök: Tessék megmondani, hogy áll jelenleg az ügy?

A tanu: Amióta a lapok szellőztették az ügyet, újabb kísérleteket tettünk a gépekkel s az újabb kísérletekről érkezett jelentések egytől-egyig használhatatlannak mondják a gépeket. A döntés most függőben van.

A tanu meghiteltetését a védő ellenzte, a törvényszék azonban elrendelte azzal, hogy az elnök sajnálkozását fejezte ki, hogy a védő a tanu szavaival ellentétben ellen kifogásokat hozott fel.

Az elnök a tárgyalást tíz percre félfiggesszette s szünet után **Egk** Pált, a Kereskedelmi Részvénytársaság vezérigazgatóját hallgatták ki. Vallja, hogy a társaság megállapodott a kereskedelmi minisztériummal, hogy ha megrendelik a gépeket, ők effektuálják a szállítást. **Engel** pedig bizonyos hányadot biztosított. A gépek megvizsgálására egy hivatalnokot küldtek a helyszínre. Eleinte kedvező volt a vizsgálati eredménye, de később kedvezőtlen véleményt kaptak arra vonatkozóan, hogy mennyit kereshet a munkás a géppel. Ezt a minisztériumnak is tudomására hozták. A jelentés után a tanu **Hegedűs** akkori miniszterrel **Máramaros** megyében s járt és ott megtekintették a gépeket. Meg is állapodtak egy modus vivendiben, de azó a nem történt semmi.

Elnök: **Gyórfy** beszélt a tanuval a gépekről?

— Csak mint ügyvéd beszélt velem.

Magyar: Tudja-e azt, hogy **Szerényi** ismerte azt a megállapodást, amely az ön társasága és **Engel** között történt.

— Nem tudta, mert a fonógépek ügyének ezzel az anyagi részével sem **Szerényi**, sem a miniszter nem törődött.

— Minő benyomást szerzett a tanu **Szerényi** magatartásáról ebben az ügyben?

— Eleinte neki kellett engem felmelegíteni a dolog iránt s csak akkor, amikor a rossz vélemények beértek s amikor én figyelmeztettem **Szerényi** ut, akkor hidegült el a dolog iránt.

— Tudja-e tanu, hogy **Klinger** konkurrens lett volna **Engel** nek?

— Nem, ellenkezőleg **Klinger** gyárában használhatta volna a gépen előállított fonalat.

S.ékely Mihály, a Kereskedelmi részvénytársaság igazgatója vallja, hogy a fonógépek üzleti részével foglalkozott s kezdetben megkérdezték a minisztériumot, hogy szívesen látják-e, ha a társaság foglalkozna a fonógépekkel? A kedvező válasz birtokában az a megállapodás jött létre, hogy ha a minisztérium ötezer darabot megrendel, a rendelést a társaság effektuálja, miután ez nem történt meg, a megállapodás is hatályát veszítette.

Elnök: Tudja-e tanu ur, hogy a gépek jöke-e?

— Mi nem kutattuk, bár leküldtük egyik alkalmazottunkat a helyszínre, ez azonban nem volt szakértő.

Dr. Magyar ügyész: Ismerte-e **Szerényi** tanácsos ur az önk által kötött szerződés tartalmát?

— Nem.

— Kinek nevében kért öntől **Gondos** betétkintést a szerződésbe?

— **Gyórfy** nevében.

Védő: Minő szerződést kötöttek önk **Klinger** gerrel?

— Az **Engel**-féle gépek által majdan előállítandó fonál átvételét iránt.

— Nem mondták meg önk **Engel** nek, aki a gépek árát fixizotta, hogy kissé drága?

— Nem, mert ő volt a felelős.

— Elek igazgató ur pedig figyelmeztette **Szerényi** tanácsos urat, hogy a gépeket drága áron akarják az állammal megvételni.

— Hogy **Elek** Pát ur mit mondott **Szerényi** urnak, az az ő privát véleménye volt, nekem a gépek árának megállapításában a felelős volt az irányadó.

Krausz Adolf, a **Klinger**-cég üzletvezetője vallja, hogy a cég a Kereskedelmi részvénytársasággal fonál szállítása iránt szerződést kötött. ő aztán megnevezte az **Engel**-féle gépeket a helyszínen s azt tapasztalta, hogy a fonál elkészítésére nem alkalmas, azon a helyen, ahol látta nem is igen érdeklődtek a gépek iránt az emberek, dacára, hogy ingyen kapták. A Kereskedelmi részvénytársasággal történt megállapodása azért lett volna kedvező, hogy a fonalat, amelyet eddig **Csehoroszági** szerzett be, Magyarországon vásárolhatja, de miután az **Engel**-féle fonógépek a fonál előállítására nem alkalmasak, a részvénytársasággal a szerződés nem lett végrehajtható.

Az elnök felolvastatta azt a levelet, amelyet a fonógépek megvizsgálásának eredményéről cégének küldött s amelynek másolatát **Szerényi** nek megküldték. Ebben a levélben elmondja, hogy a gép nem jó s aki felelős, annak halvány fogalmad sincs a szövő- vagy fonógépekről. Volt olyan helyen, ahol egy asszony 30 dekagramm fonalat készített a gépen, de miután nem igen tudott bánni a géppel, visszatért — a rokkához.

Dolcsall: Micsoda szerződést kötött az ön cége a Keresk. részvénytársasággal?

— Hogy átveszünk tőle azt a fonalat, amit az **Engel**-féle gépek előállítanak.

— Miért érdeklődött hát olyan nagyon a gépek használhatósága iránt, hogy mennyit keres a parasz-asszony a gépen?

— Tisztán lelkiismereti dolognak tartottam és én büszkén mondatom, hogy én voltam az első, aki a magyar államot megóvтам attól, hogy milliókat hiába kidobjon mert hiábavaló dolog lett volna az **Engel**-féle gépekbe pénzt beleölni.

Dr. Magyar: Hogy jutott az ön levele a minisztériumba?

— **Szerényi** tanácsos ur kérésére s a főnököm beleegyezésével egy másolatot készítettem a levélről.

Benedek Elek vallja: A múlt évben **Gyórfy** a **Magyar** szerkesztőségében összeeszegett **Földes** Géza segédszerkesztővel, mert **Gyórfy** szemrehányást tett neki, hogy a kereskedelmi minisztériumba jár az ő dologban. **Miro** Földes azt mondta, hogy ő azért járt a minisztériumban, mert **Gondos** **Szerényi** ut többször megnyeggette, hogy a **Magyar** szívesen fogja támogatni. Erre **Gyórfy** azt mondta, hogy ezzel senki se törődjék, mert **Gondos** az ő utasításából cselekszik.

— Igaz-e, hogy **Gondos** robbantotta szét a **Magyar** szerkesztőségét?

— Nemcsak ezt, de az egész székielyakciót. Ő sohasem volt a székielyakció uságrója. Az igaz, hogy **Gondos** Sándor egy szép napon beült a **Magyar** szerkesztőségébe, letejt az asztalra egy revolvert s megkezdte a szerkesztést. Csínált ő azonban az én nevében más dolgokat is...

Erre kínos incidens következett. **Dr. Magyar** királyi ügyész formális indítványt terjesztett elő aziránt, hogy **Gondos** előéletére vonatkozó bizonyítékokat terjeszsen a bíróság elé, bemutatva a nagyváradi rendőrkapitányús hivatalos jelentését, hogy **Gondos** kabátlopás miatt előállították. **Dr. Balogh** védő tiltakozott a kapitányi átirat felolvasása ellen s hogy a vádlott előéletét kutassa az ügyész. A törvényszék pedig elutasította az ügyész kérését azt mondván, hogy a nagyváradi rendőrkapitányúsának a budapesti ügyészséghez intézett átirata nem közöklir, nem engedi felolvasni s nem engedi meg, hogy az ügyész vádlott előéletét kutassa. **Dr. Magyar** ez ellen a végzés ellen semmiségi panasszal élt.

Jancsó Benedek tanu az ügyész kérdésére vallja, hogy a **Magyar** szerkesztőségében **Gyórfy** Gyula és **Földes** Géza vitatkoztak, s ekkor hallotta, hogy **Gondos** **Gyórfy** megbízásából támadta meg **Szerényi** ut. A tárgyalást erre delutánra halasztották.

A tárgyaláson első tanu **Földes** Géza tanár volt. Előadja, hogy rézá nagyon komolytan hatással volt az a támadás, amelyet **Gondos** intézett **Szerényi** ellen.

Ügyész: Igaz az, hogy „complotot szőtt” **Szerényi** vel a **Magyar** ellen?

— Nem igaz.

— Miért járt ön fel a minisztériumba?

— Vasuti szabadjegyeket kértem.

— Volt a **Magyar** nak is vasuti szabadjegye?

— Nem volt, megáradták tőle.

Kiss Károly minisztériumi napidíjas azt vallotta, hogy hallotta, mikor **Gondos** megnyeggette **Szerényi** ut azzal hogy brutális támadást intéz ellene a **Magyar** szívesen fogja támogatni. Erre tanu azt mondta **Gondos** nak, hogy majd becsukják érte, mire az azzal felelt, hogy legoljebbe pénzbüntetést kap.

— Hogy van az, hogy ön jelekkel ilyen kedélyes társalgást folytat? — Nem rendszerint. — Hiszen a vádlott akkor volt először ott, lehetetlen hogy önnel mindjárt ilyen intim dolgot tárgyaljon.

A vádlott kijelenti, hogy ő nem fenyegette meg **Szerényi** ut, annál kevésbé épp akkor, mert bocsánatot ment fel kérti **Szerényi** uthoz.

Szterényi: Ez igaz.
Klinger Henrik bécsi szövőgépgyára német nyelven előadott tanulmányában elmondotta, hogy azért jött megtekinteni a főnöget, mert azt hitte, hogy jó fonalat ad de meggyőződött arról, hogy a gép hasznavehetetlen. **Ügyész:** Volt önnök konkurrens vállalkozása. — Nem volt. — Szterényi tanácsos nem volt anyagilag érdekelve? — Határozottan nem. Ezzel a tanuk kiballgatása véget ért. Több tanutól a védelem előlött. Még felolvasták a Szterényi ellen folyt fegyvelmi eljárásról íeltelt jegyzőkönyvet, azután a kérdések szövegére került a sor.

Az ügyész kérdése arra irányult, hogy bűnös-e vádlott 2 rendbeli nyilvános rágalmazás és becsületsértés vétségében. — A védő ezzel szemben azt kérte, hogy a rágalmazásra és becsületsértésre két külön kérdés tétessék fel. Ezenkívül még egy harmadik kérdést is kért feltenni, még pedig arra, hogy Gondos ezen cikkeket nem Györfly szüggerálás folytán, mintegy ellenállhatatlan erő hatása alatt írta-e meg. A bíróság ezután a kérdések szövegére vonult vissza.

A törvényszék csak két kérdést szövegezett meg és pedig egyet a nyilvános rágalmazásra, egyet pedig a nyilvános becsületsértés vétségére. Ezután a perbeszédre került a sor. Dr. Magyar István ügyész vádbeszédében jellemezte a közállapotokat, megjegyezte, hogy ugy ezeket, mint a jelen bünpört bizonyos átláthatatlan köd fedi s ez teszi lehetővé, hogy a közéletben szereplő érdemes egyénekét alapítanul megármadjanak egyes önző emberek. A támadások rugói az egyéni haszonlesés és önzés, nem törődve azzal, hogy egy hosszú közpályán szerzett érdemeket tesznek is tönkre ez által. Majd áttért arra a baráti viszonyra, melyben Györfly és Szterényi állottak egymással s itt Szterényinek azon eljárását, hogy Györfly vesztégetési kísérletéről nem tett nyomban jelentést, ezzel a baráti viszonyára, továbbá Györflynek politikai működésével és pedig mint szabadellvépárti képviselőnek, pártpolitikai állásáról mentette ki. Majd az inkriminált kitételeket vázolta s megjegyezte, hogy ezek valódságát nem sikerült a vádlottnak bebiztosítani, sőt nem is vállalkozott erre. A védő fel ugymond, esküdt uraim a sűrű ködöt ezen ügyben az igazság szúráival s mondják ki a vádlottat bűnösnek s szolgálatának elégtételt Szterényinek.

Ezután Szterényi szólt fel s hivatkozva 13 évi közpályán eltöltött szolgálatára, elégtételt kért megurobolásáért. Végül a védő beszélt s a vádlott felmentése mellett érvelt.

(Az ítélet.)

Az esküdtek egy órai tanácskozás után bűnösnek mondták ki Gondos Sándort két rendbeli nyilvános rágalmazás vétségében. Dr. Magyar ügyész a büntetés kiszabását illetőleg tett előterjesztésében figyelemmel arra, hogy a vádlott birt anyai erkölcsi erővel, hogy a tárgyalás folyamán a sértettől ismételt bocsánatot kért, — ellene se nyílt se súlyosító körülményeket nem sorol fel. — Dr. Balogh Imre védő, utalással a vádlott fiatal korára, családosi voltára, büntetlen előéletére s arra a körülményre, hogy bocsánatot is kért Szterényitől, kéri az ítélet kiszabásánál az enyhítő 92. §-t. alkalmazni.

A törvényt alkalmazó bíróság Gondos Sándort kétrendbeli nyilvános rágalmazás sajtóvétségéért s ezért 3—3, összesen tehát 6 napi joghátra és 20—20, összesen 40 korona pénzbüntetésre ítélte. A bíróság azzal a súlyosító körülménnyel szemben, hogy két rágalmazást követett el a vádlott, enyhítő körülményt vett a büntetlen előéletet, azt a körülményt, hogy a tárgyalás folyamán ismételt megkövette a sértettet, végül, hogy nyomós befolyás alatt írta meg a két támadó cikket. Az ítélet jogerős.

Nyitlér.

Osztálysorsjegyek
MERCURBANKNÁL
Budapest, IV., Váci-utca 37.

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívül jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmak, súlyos ideg-, vér- és borbajokban** Biztos védelem szűdhöz és elmevaz ellen. 15 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

Dr. Kovcs J. egyetemi tanárnak (Hemopatia) rendelésére. Intélcze van: Budapest, V., Váci-körút 18. szám a. Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig.

Díjazott levélre válaszul. — Betegokt ismeretlen kivál is kezel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymód. Természetes forrómeleg kénforrás, iszapfürdők, iszaporogatók, szőlőmasszage, vizgyógyintézet, villany-fényfürdők, gőzfürdők kő- és kadmiumok, gyógyviz uszadék. Olcsó és gondos ellátás. Csuz, kőszvény, ideg-, borbaj, ok stb. felől kimerítő promóciót küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága Budán.

Felhívás!

A Magyar Asphalt részvénytársaság a közgyűlést május 14-ikére déli 12 órára a társaság Andrássy-ut 30. sz. alatti helyiségébe összehívja, a részvények a társaságnál legkésőbb 11-én déli 12 óráig helyezendők letébe.

Felkérem a részvényeseket, hogy saját jól megfontolt érdekében részvényeiket letébe helyezzzék, a közgyűlésen megjelenjenek, esetleg magukat a közgyűlésen képviseltessek; és hozzánk csatlakozzanak

A kiküldött bizottság nevében:
Ipolyi Gábor,
V., Báthory-utca 23. szám.

A nagy iszapfürdő

a budai Szt.-Lukácsfürdőben a nyári idényre megnyitattott!

A nagy iszapfürdőben van az 520 m² nagyságú természetes forró-melek kénos forrás, melyben a természetes forró ásvány-gyógyvizforrások oly mennyiségben fakadnak és buznognak az iszapos talajból, hogy az iszapot természetes ásványviz tartalmát naponként négyszer teljesen megújítják. Átlagos természetes hőfok 40°C. Külön iszapfürdők. Pihenő termeki — Iszaporogatók. — Tagfürdők. — Orvosi masszage. — Csuz, kőszvény, ideg- és borbajok gyors és biztos gyógyítása.

Hólyag- és húgyszervi bántalmak

Kifolyás, húgycső-égés, vizeletlínge, hólyaggyulladás, munkamegterhelés, gyorran és fájdalom nélkül gyógyulnak „**LOCHER-TÉTE ANTINEUR**” Által. **Belel szor!** Nem szantál! Nem ártalmas! Orvosok melegen ajánlják! **Újvegy kor. 4.80.** Postán 5.70 kor. előzetes bekládése mellett **biruante.** — Kapható az összes gyógyszerárakban. **Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerár Budapest, VI., Király-utca 12 és Andrássy-út 26.

Kereskedők! Részvénytársaságok! Kényvelőket, levelezőket, szövegadókat eljmon on telen ajánlunk: Keresk. Alk. Orsz. Egyesület, VI., Andrássy-út 113. szám.

HITELÉRTESÍTÉS

A KERESKEDELMI TUDAKOZÓDÁS
≡ SZERVEZETE ÉS JOGRENDEJE ≡

IRTA **Dr. HAJDU MIKLÓS**

SINGER ÉS WOLFFNER KIADÁSA BUDAPESTEN

MEGRENDDELHETŐ

A BUDAPESTI NAPLÓ KIADÓHIVATALÁBAN

ÁRA KÉT KORONA

Az e rovát alatt közöltetnek som tartalméért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK

(Az Erzsébetvárosi Kör) választmányja a minap **Morzsnányi Károly** elnökletével tartott ülésében abból a kéből, hogy a polgárság szegényebb rétegeivel is fenntarthassa a társas érintkezést s főképp a kisebb iparosok és kereskedők kívánságait, bajait közvetlenebbül megismerhesse. elhatározta, hogy a kör tagsági díját 4 koronára szállítja le, lehetővé akarván tenni ezzel a szegényebborsu polgárok beléphetését is. Az elhatározás széles körökben nagy rokonszenvre talál s az ülés óta már mintegy 1200-an beléptek a kör tagjai közé, a jelentkezések pedig nap-nap után folyvást érkeznek.

(Az orvosgyesület) e hó 16-án szombaton délután 5 órakor Szentkirályi-utca 21. számú helyiségében betegbemutattással egybekötött felolvasást tart. Vendégeket az ülésen szivesen látják.

(A Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesülete) rendes közgyűlést május 24-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor tartja a székesúváros új városbárának dístermében. A napirenden választások is vannak.

TÁVIRATOK

Bécs, május 9. A közigazgatási bíróság előtt ma furosa eset történt a cseh-német nyelvviszálly miatt. A felperes cseh ügyvédje a törvényszék elnökének többszörös figyelmeztetése ellenére sem volt hajlandó németül beszélni s erre a törvényszék meg se hallgatta a cseh ügyvéd előterjesztését, hanem visszavonult ítélőhozatalra.

Berlin, május 9. A **Reichsanzeiger** közli, hogy a német császár **Hartel** lovag osztrák kultuszminiszternek az I. osztályú Vörös-sasrendet adományozta.

A bolgár fejedelem Bécsben.

Bécs, május 9. Egy itteni könyvnyomatos lap tudósító értesülése szerint, **Ferdinánd** bolgár fejedelem megtette a kellő lépéseket, hogy **Ferenc József** király őt fogadja. A mai viszonyok között ez a fogadtatás nagy jelentőségű.

Közigazgatási táviratok.

Bécs, május 9. Az ausztriai és magyarországi exportgyesület egy küldöttsége ma gróf **Goluchowski** közös külügyminiszternél tiszteletgel, hogy felkérje az osztrák és a magyar kiviteli érdekeknek fokozott védelmére a mai Balkán-állapotok következtében. A küldöttség memorandumában azt a kívánságát fejezte ki, hogy a külügyi kormány utasítsa a Balkán-államokban levő képviselőket az osztrák és a magyar export érdekeinek hathatós támogatására. A külügyminiszter azt válaszolta, hogy nincs ok valami különösebb aggodalomra s anélkül, hogy jóslásokba bocsátkozhatnának, bizvást mondhatja, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország egyetelmű fellépésének meglesz az eredménye és a macedóniai reformok keresztülvitele tekintetében komoly komplikációk ki vannak zárva. Hangsúlyozta a miniszter, hogy egyes bandák és a dinamitardok garázdálkodásaitól immár nem kell tartani s ez ne rettenesse vissza az ausztriai és magyarországi export-cégeket, annál is kevésbé, mert megeshetik, hogy más országok merészebb kiviteli kereskedelme így tért hódít. Végül megígérte a külügyminiszter, hogy sürgősen fogja utasítani a konzulátusokat a szükséges intézkedések fogantatására és sűrű jelentéstételre.

Bécs, május 9. A bécsi tőzsdékamara által a szesz-szokványok megváltoztatása céljából egybehitt ankté ma teljes ülést tartott. Elfogadták az albuzottság tervezetét, kivéve azt a pontot, amely szerint melaszszes szállítható. A kamara ennek következtében e szakasz végleges szövegezéséről a bizottság újabb meghallgatása után fog határozni.

Bécs, május 9. (A **Budapesti Napló** telefonjelentése) Eladott **buza:** 7-75 k. Mező-Túrrol, 755 k. Nagyszombatból, 7-80 k. Szeredről, rozsz: soproni 7-17 k., b-gyarmati 6-80 k., tengeri 6-75 k., 85 k.; zab 6-40—75 k., liszt 20 fillérről olcsóbb.

Bécs, május 9. (A **Budapesti Napló** tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok következők voltak: Osztrák hitelrészvény 669.25. Magyar hitelrészvény 726.75. Angol-Osztrák bank 276.—. Bécsi bank egyetelt 488.50. Union bank 531.50. Länderbank 410.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 683.—. Déli vasut 48.36. Elbavölgyi vasut 435.25. Északnyugati vasut részvény —. Dohányrészvény 343.—. Rimamurányi vasut 477.—. Alpeisi bányarészvény 386.50. Májusi járadék 100.75. Magyar korona járadék 99.55. Török sorsjegyek 117.—. Német birodalmi mársa 117.12—117.11. Napoleon'or 12.06.

Berlin, május 9. (A **Budapesti Napló** tudósítójának távirata.) **Kez forgalom:** 40%-os magyar aranyjárdék 102.30. Magyar koronajárdék 100.40. Osztrák hitelrészvény 210.50. Osztrák-magyar államvasut 147.25. Déli vasut 14.75. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz 216.25. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Utimo.) Lombard. —.

New-York, május 9. (Terményfőssé.) (Zárlat.) **Gyapot:** New-Yorkban helyben 11.15 (10.95), májusra —. (10.18). Augusztusra 9.97 (9.82). New-Orleansban helyben 10.7/8 (10.4/8). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.35 (8.35). Stand white Philadelphában 8.30 (8.30). Refined in Cases 10.50 (10.50). Credit Balances at Oil City 1.53 (1.53). — Zsuz: Western steam 9.80 (9.80). Rohe és Brothers 9.60 (9.75). — Tengeri iránzata állandó. — Májusra 54.1/8 (55.—). — Juliusra 51.1/8 (51.1/8). — Szept-re 50.1/8 (50.7/8). — Buza iránzata állandó. — Píros ószi helyben 82.1/8 (—). — Májusra 82.1/8 (81.1/8). — Jul-ra 77.1/8 (77.1/8). — Szept-re 75.— (75.—). — Deo-re —. (—). — Gabona szállítási díja Liverpooba 1.1/8 (1.1/8). — Kávé: Iair Rio T. sz. 5.1/8 (5.1/8). — Májusra 3.75 (3.75). Aug-ra 4.— (4.—). — Liszt: Spring Wheat clear 3.05—3.10 (3.05—3.10). Cukor: 3.1/16 (3.1/16). On: 30.—30.12 (30.—30.12). — Ríz: 14.62—14.75 (14.62—14.75). (A zárlatban lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Chicago, május 9. (Terményfőssé.) (Zárlat.) Buza iránzata szilárd. — Máj-ra 78.1/8 (78.1/8). — Juliusra 72.1/8 (72.1/8). — Tengeri iránzata szilárd. — Máj-ra 44.1/8 (44.—). — Zsuz: Máj-ra 9.— (9.—). Jul-ra 9.07 (9.12). — Szalonna short clear 9.83 (9.83). — Sertészsuz: Juliusra 17.20 (17.15). — (A zárlatban lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, Kerepesi-ut 38. szám.

HÉTFŐN

KEDDEN

SZERDÁN

a női fehérnemű- és vászon-osztályban

- Női ing, erőszájú chiffonból, triming-csipkével és Margit-öltéssel, szivalak szabása, komplett nagyságban ... ára **80 kr.**
- Női ing, kitűnő minőségű creas-vászonból, kézi himzett medaillon-betéttel és kézi-burkolással, komplett nagyságban ... **1.10 frt.**
- Női ing, valódi „D” chiffonból, remek svájci himzéssel díszítve, rendkívül tartós minőségű ... **1.80**
- Női ing, finom bavári-chiffonból, kézi himzett medaillonnal kitűnő minőségben ... **1.50**
- Női korsetta, kitűnő minőségű chiffonból, remek svájci himzéssel ... **1.-**
- Női nadrág, kitűnő minőségű chiffonból, remek svájci himzéssel ... **1.10**
- Női alszoknya, vastagszájú „D” chiffonból, remek svájci himzéssel díszítve, és apró szegélyvel ... **1.20**
- Ágylepedő, szépséggel vászonból, egy darabból szabva, hossza 220, szélessége 145 cm, való 20 méteres végekben ... **90 kr.**
- Női ingvászon, 6 ingre, vékonyzájú, igen tartós minőség, bámulatos olcsóság, 15 méteres végekben ... **3.-**
- Rumburgi vászon, vastagszájú, kitűnő minőségű pamutvászon, női és gyermek fehérneműkre, igen ajánlható, 23 méteres végekben, 1 vég ... **3.90**
- Ágynemű cérna-kanavász, legjobb minőségben, minden tetszhető színben, kocás és csinos mintákban, kitűnő mosható és színezhető, 23 méteres végekben 1 vég ... **4.60**
- Valódi „D”-chiffon, elsőrendű minőségű ágyneműkre, női, férfi és gyermek-fehérneműkre igen alkalmas, méterje ... **20 kr.**
- Chiffon, valódi Benedikt Schroll-gyártmány, 23 méteres végekben, ágyneműkre női, férfi és gyermek-fehérneműkre igen ajánlható, 1 vég ... **5.50 frt.**
- Ágylepedő, havas vászon, erős vastagszájú, 148 cm. széles, 15 méteres végekben, rendkívül tartós minőség, 1 vég ... **7.-**

- Női ingvászon, vékonyzájú, igen tartós minőség, bámulatos olcsóság mtr ... ára **21 kr.**
- Creas-vászon, kitűnő minőség, női- és gyermekfehérneműkre kiválóan alkalmas, méterje ... **16**
- Asztalkendők, kitűnő minőségű, virágos fehér damaszt-vászonból, 80 cm. négyszögben, darabja ... **15**
- Asztalterítők, kitűnő minőségű, virágos fehér damaszt-vászonból, 145 cm. négyszögben, darabja ... **90**
- Asztalterítők, 12 személyes asztalra, kitűnő minőségű, virágos fehér damaszt-vászonból, 1 darab ... **1.25 frt.**
- Kávés terítékek, nehéz damaszt-vászon minőségben, remek virágos mintával, világoskék, sárga, vagy rózsaszinben, 1 darab asztalterítő 6 darab szalvétával együtt egy készlet ... **1.25**
- Asztal a-jour készlet, tiszta fehér, kék, sárga vagy rózsaszínű lendamasztból, világos brokát-mintával, a-jour-szegélyvel, 1 darab asztalterítő 140-145 négyzet cm, 6 darab asztalkendővel együtt, egész készlet ... **1.00**
- Törülközők, kitűnő minőségű vászonból, tiszta fehér vagy nyers színben, szélessége 48 cm., hossza 100 cm. ... **16 kr.**
- Frotir-törülközők, tiszta fehér frotir-kelméből, hosszu 90 cm., széles: 48 cm. ... **22**
- Női zsebkendő, tiszta fehér lenbátiszthól, damaszt-zsellel, kitűnő jó minős. 6 drb. ... **60**
- Női zsebkendő, csikos szélű, 6 darab ... **30**
- Inlet tollhuzatara, nyers sárga 78 cm. széles, méterje ... **16**
- Portőrleők, illemből, különféle élénk kockás csinos mintával, 50 négyzet cm. 6 darab ... **40**
- Pohártörleők, jó minőségű vászonból, szines kockás mintával 52 négyzet cm. 6 darab ... **40**
- Padlőtörleők, puha, dupla, vastagszájú padlórony, 70x60 cm., 1 darab ... **13**

A fentebbi cikkekre vonatkozó LEVELBELI vagy POSTAUTALVÁNYI megrendelések helybeni nagy kelendőségük miatt nem intézhetők el

Nagy mintagyűjtemény nyári francia batiztok, delaine, zepihrek, szatinok és mosókelmekből, valamint az összes árucikkekről

ingyen és bérmentve küldünk vidékre.

Férflak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, melylyel az a gyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki eziránt ér, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvet postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezeket mentett meg, kik fiatalokri kihágások miatt neki beteg-ségben, apyhiás és elgyengült férfierőben szenvedtek. E cából elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszerrel felvilágosító könyvvel együtt ingyen küldeni. E háziszerral a baj odahaza gyógyítható és mindenki, a ki fiatalokri kihágások miatt neki beteg-ségben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ezen gyógyszerközvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szűkségének, és csodálatosan gyógyítja az óvek óta tartó betegségeket. Orvok és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut”-nak alanti címen, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonukat nem hagyhatják el. A próbaküldemény bizonyítja, hogy mily könnyen lehet a veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki írhat a gyógyszerért bárhonnét is magyarul, mire neki diskreció mellett egy gyógyszerküldeményt küldetik felvilágosító könyvvel együtt. Írjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki nem tanulja. A levelek következőleg címzendők: State Medical Institute, 9, Electrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesítendő.

BEIFELD BANKHÁZ BUDAPEST

Károly-kört 1. szám. Alapítótatót 1874-ben.
Ajánl a május 15-iki húzáshoz:
1-100 frtos díjkölcson-igényvnt. Főnyeremény: 200.000 K. ára: 13.- K.
1-50 frtos díjkölcson-igényvnt. Főnyeremény: 100.000 K. ára: 7.- K.
1 Osztrák földhitel-igényvnt. Főnyeremény: 90.000 K. ára: 3.50 K.
1 Magyar lezálog-igényvnt. Főnyeremény: 70.000 K. ára: 3.50 K.
Húzás után húzási lajstrom ingyen küldetik.
Kapható a bankházban, valamint vidékről az összeg előzetes beküldése mellett. Vidékről ajánlati díjra 35 fillérral több küldendő.

BUTOR!!

Nagybecsű vevőim bizalma által készíttetve éreztem magamat, üzletemet nagyobbítani, a jelenkorunk megfelelőleg berendezni és esztétikáztatni.
20 év óta élvezett bizalomért ez uton monok köszönetet és kérem azt részemre új helyiségemben továbbra is fenntartani.
Allandó készlet ebédlő-, háló-, uri- és szalon-berendezésekből, Barokk, Seccsio, O-nómet és Renaissance kivitelben, egyszerűtől a legdiszesebb kivitelig.

DÓSA KÁLMÁN

asztalos és kárpitos és lakásberendezési-vállalat
Kerepesi-ut 28., 1/2 em.
Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

MEGHÍVÓ

a Magyar tudakozó egyletnek folyó 1903. évi május 21-én délelőlt 11 óraker az egylet helyiségében (V., Vécsey-utca 4. II. em.) megtartandó
rendes évi közgyűléséhez.
Budapest, 1904. május hó. Tisztelettel Tschögi Henrik elnök.

Napirend:
a) Az igazgatóság jelentése az egyletnek a lefolyt évben lefolyt tevékenységéről; — b) a pénzügyforgalmi kimutatás előterjesztése és a következő évre vonatkozó költségvetés megállapítása; — c) a lefolyt évre vonatkozó felmentvény megadása; — d) a tagoknak oly indítványai, melyek legalább 14 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóság elé terjesztettek; — e) az elnök, 2 alelnök és 9 igazgatósági tagnak újból való megválasztása; — f) a háromtagú számvizsgáló bizottság megválasztása.

Szerencse-óra!

Azt a sorsjegyszámot rendelje meg levelező-lap által, mely ama óra mellett van feltüntetve amely időben ezen hirdetőt olvassa!

Az óra belsejében feltüntetett szerencseszámok kizárólag
BENKŐ-bankháznál
kaphatók
Budapest, Andrassy-ut 79. sz.
Húzás: május 22-én és 23-án.
I-só osztályú sorsjegyek árai:
1/1.50 K. 1/3.-K. 1/6.-K. 1/12 Kft

A mi vevőink azon előnyben részesülnek, hogy befizetésüket **postafiókárkönyv-tári cheque** útján, tehát **költségmentesen** teljesíthetik.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyítás: 30 éves kórúkat és magán-egykamarai tapasztalatával fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem- orvostudor
egyült férőhelyek és nőbeteg-kezelés szar nőknél mindenemű bármily régi kórú

Nemi betegségeket

ugymint **hugycsőfolyást, hólyag- és vizelet-bajokat, bnyakóros sebeket, apyhiást, onterőzésekől eredő idegbajokat, a legmakacsabb **hórbetegségeket és szépséghibákat,** továbbá**

Nemi gyengeségi állapotokat

(Impotencia)
megleő biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet Bpest, VII. Károly-kört 5. (Dob-utca sarján.)
1. em., bejárat a lépcsőházból
Rendel: Naponta délelőlt 10-4 és este 6-8 óráig.
Külső várótermek, nérszékelt tisztelettel. Levelekre kíméletesen válaszol. Kíváncsiakra szívesen értesít és gondoskodik.

Nincs többé sérv!
10.000 korona jutalom
annak, ki az én módszerem alkalmazása mellett, sérvét teljesen meg nem szabadul. — Legmagasabb kitüntető, esztétikai közönségdíj. Tesék ingyenbrosúrát kérv. Dr. Reimann-tól, Valkenberg 703. sz. Hollandia. Milyen küldött, 10-vel 25, levelezőlapok 10 fillérral bérmentesítendő.

HECHT

Bankháznál vásároljon osztálysorsjegyet
Budapest, Erzsébet-körút 6 és Ferenciek-tere 32.

A Főtisztelendő papság részére

nagy raktárt tartok kész fekete és sötétzínű **papi felsőkabátok** és minden más a papság ruházatához szükséges **polgári ruhákból.**

- Teljes szalonöltöny ... 65-80 K.
- Fekete peruvien-felöltő ... 38-48 "
- Adria kamgarn-felöltő ... 40-50 "
- Sötétzürke milton-felöltő ... 32-40 "
- Fekete dosking-nadrág ... 14-24 "
- kamgarn-nadrág ... 16-22 "
- havelsok ... 20-50 "
- Hálókötös ... 16-54 "
- Porköpeny ... 9-14 "

Külön mértékszerinti osztály dusan felszerelt szövetekben.

NEUMANN M. csász. és kir. udv. szállító

BUDAPEST, IV. ker., Múzeum-körút 1. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAPI PAP PAP

1 szembőlható vasköz 2 db	1 szőf sodrony ágybelső	2
1 kirehabó matracon	1 Ptergerfű matrac	4.00
1 rongy paplan	1 arique	5.
1 gyapjú prima	1 leendő	12.
1 csabmír paplan	1 szőlk köper függöny	2.
1 asztal	1 tunis	4.50
1 atlasz csabmír	1 grapju	1.50
1 selyem atlasz paplan	2 ágyl. 1 karszártottó borrel	3.50
1 fodros selyem ad. papl. 18.50	2 ágyl. 1 grapju	12.
1 je váson paplan lepő	1 nagy eszabonyony	2.50
1 gy	1 ágylőke L.	1.
1 fűző ágylőke	1 ágylőke L.	0.85
1 papl. 5.50	1 tapistry ágylőke	1.50
1 ágyl. 1.60	1 mtr. je futószony	40
1 kálj pokróc	1 miniatúr	175
1 csép fall szőnyeg		7.50

GICHNER JANOS
paplan, matrac és kárpított gyáros, szőnyeg, függöny, vasbútor stb. nagy raktár
Budapest, VII. Erzsébet-körút 20.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek, nem tesző árak kiserőltnek, vagy a pénz visszadák.

Polgár Sándor
m. kir. esab. nyert orvos mű- és kóboros
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 59.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányú orvos-sebészeti és betegápolási tárgyakban.
Saját gyártmány, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle **sérvkötő**, **haskötő**, **górcsér elleni gummiharisnya**, **orthopédiai készülékek**, **műlábak és kezek stb.**
Valódi francia különlegességek F. Bergerand file, párisi gyártó.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

ZOLTÁN ORSZÁGOS

hírű bluz-ruházása ingyen bluz-árjegyzéket küld.

ZOLTÁN DEZSO BUIZARUHÁZA
BUDAPEST

A legközelebbi utat üzletemben ezen térkép mutatja

Legnagyobb és legszolidabb cipőraktár

DÓCZI M.

Budapest, Kerepesi-ut 10.

küld kizárólag saját készítésű, feltöltött elegáns, igen csinos és rendkívül tartós férfi-cipőt:

Legjobb amerikai box-vagy lakk-bakancs	4.50
Szalonnák fűző v. cuogos 4.50, gombos	4.50
Francia sevrő fűző v. cuogos 4.80, gombos	5.-
Amerikai box fűző v. cuogos 4.-, gombos	4.50
Borjú vagy zergebőr sima cuogos, beltes 3.20, 4.20	3.50
Szavars, korty- vagy kutyabőrbeli, fűző lábra	4-20
Sárga fűző v. cuogos 3.50, amerikai bagariabőrbeli	4.-
Borjúbőr angol bakancs 3.50, sárga bagariabőrbeli	4.50
Tizit lakk v. tülkörbőrbeli 4.30, katonabakancs	4.-

női cipőt:

Legjobb szürke szavarsbőr, fűző 4.-, gombos	4.50
Francia sevrő fűző v. cuogos 4.50, gombos	4.50
Amerikai box fűző v. cuogos 3.80, gombos	4.-
Zerge v. borjúbőr fűző v. cuogos 3.-, gombos	3.40
Szalonnák fűző v. ángos 3.60, gombos	3.80
Sárga fűző v. cuogos 3.50, bagariabőrbeli 3.50, gombos	3.70
Sárga v. fekete fűző v. gombos félcipő 2.40, szürke	2.50
Zerge v. lakk kivágott 1.50, keresztcsatos 2.-, szürke	2.30
Eborlanti félcipő 1.50, sugar, selyem cuogos	2.60

3 Óriási raktár mindenemű gyermekcipőben. 3 Kneip-Sandál, házi, tornai és sariepőben stb. stb. A most megjelent 12 db-os színes ábrás egujabb árjegyzék, csomagolás és szállítással ingyen Vidéki megrendelések különkérésre eszközöltenek. Nem megfelelő kiserőlt. 10 forintot felül bérmentve

Bosznia-herceg. Államvasutas.

KIVONAT

az 1903. évi nyári menetrendből.

Bosznia-Bród - Grasoza					Kilométer	Grasoza - Bosznia-Bród				
számu személyvonat		v. vonat az.				számu sz. vonat		számu v. vonat		
1	3	5	7	15	Állomások					
I-III. osztály					I-III. osztály					
I-IV. osztály					I-IV. osztály					
350	850			210	ind.	Bécs-Staats-bhof via Bruck a/L. érk.	720	720		150
240	300			880	"	Budapest keleti p. u.	105	185		810
720	1125			875	"	Eszék	814	513		656
		815		825	"	Bécs déliavasut via Steinbrück			850	915
		980		810	"	Bécs déliavasut via Kanizsa			870	890
1048	225			640	"	Zágráb államvasut p. u.	540	210	1144	724
1112	325			2 38	érk.	Bosznia-Bród	428		1000	100
1152	325			300	ind.	Bosznia-Bród	307	115	1050	1234
2212	617	811		640	érk.	Doboj	109	1058	787	840
627	1287	1247		1156	érk.	D. Tuzla	914		308	484
914		424		305	ind.	D. Tuzla	637		1102	1287
248	625	1289		725	ind.	Doboj	103	1022	702	830
620	943	1223		437	érk.	Zenica	923	713	319	231
645	1015	119		155	ind.	Lasva	923	631	238	183
				225	érk.	Lasva	923	631	238	174
915	1185	404			érk.	Travnik	700		1100	
	300	832			"	Jajce			580	
	222	735			"	Jajce			628	
		1248			"	Bugojno			735	222
		580			"	Jajce			822	300
500	1100	335			"	Travnik			404	1100
							1105			
649	1080	125	458	240	ind.	Lasva	906	630	228	1003
752	1180	248	615	437	ind.	Visoko	808	528	115	852
803	1143	301	634	451	ind.	Podlugovi	702	516	1258	832
					érk.	Podlugovi	702	516	1258	1103
1015		951		430	érk.	Vares	430		606	
605		430			ind.	Vares	951		1031	
804	1144	308	638	492	ind.	Podlugovi	750	515	1251	831
845	1288	400	738		érk.	Podlugovi	710	435	1200	786
V.101			V.115	V.157	ind.	Sarajevo	V.102		786	955
918			640	521	érk.	Sarajevo	640		630	V.112
1015			800	704	érk.	Pazaric	537		416	745
1120			915	635	érk.	Pazaric	537		628	717
1232			1032		érk.	Iván	451		308	628
1232			1047		érk.	Iván	304		202	308
355			218		érk.	Konjica	295		1155	1155
350					érk.	Konjica	1144		1181	1181
595					érk.	Mostar	1208		745	745
					érk.	Mostar	1144			
					érk.	Gabela	1027			
527					érk.	Gabela	1000			
443					érk.	Metkovic	1045			
					érk.	Metkovic	1045			
518					érk.	Gabela	1022			
812					érk.	Kum	789			
					érk.	Kum	789			
					érk.	Trebinje	635			
					érk.	Trebinje	833			
					érk.	Hum	727			
					érk.	Hum	708			
					érk.	Uskoplje				
					érk.	Uskoplje				
					érk.	Zelenika				
					érk.	Zelenika				
					érk.	Uskoplje				
					érk.	Gravosa				
					érk.	Gravosa				

Jajceben naponta személy-diligencia összeköttetés (éjjelész Jajceben) Banjaluka és Jajce között, Derventben személy, posta-összeköttetés Prnjavorral, Visokoban Kiseljakkal, Sarajevóban, Trnovo, Rogatica és Pevljevél, Jablanicában Prozorral, Mostárban Neve-sinjével, Capljinában Ljubuski és Stolacal, Trebinjében Bielekkel, D. Tuzlában Kladanj és Zvornikkal, Bugojnoban Livnovál, és Jajceben Varcar-Vakuffal.

Közvetlen kocsiközlekedés
1152 ind. Bosznia-Bród érk. 327
943 érk. Grasoza ind. 625
739 ind. Sarajevo érk. 738
300 érk. Jajce ind. 1200

Legkedvesebb ajándék az

IMAKÖNYV.

Az üdvösség utja.

Irták: PAPANEK és ZELLIGER.

Imakönyv fiatal leányok számára.

Ára bőrkötésben 2 korona 40 fillér.

Az áhitat gyakorlata

imák és énekekben.

Irtá: SZEPESI IMRE.

Ára egész vászonkötésben 2 korona 80 fillér.

KEMPIS T. könyve

Krisztus követéséről.

Fordította: PÁZMÁNY PÉTER.

Ára egész vászonkötésben 1 korona 60 fillér.

Kaphatók:

LAMPEL R. (Wodlaner F. és Fial) cs. és kir. udv. könyvkereskedésben

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 21. sz.

Tüdőbetegeknek. Az orvosi kongresszuson Leyden tanár konstátálta, hogy egyedül Németországban állandóan 1,200,000 ember tüdővész és ezek közül kb. 180,000-en lesznek áldozatai a borzost betegségnek. A tüdőbaj előidéző a tubercillusok, a mely bacillusokat minden ember belelel, mert előlük elárkózní lehetetlen. Ha most már szerencsére sokan nem lesznek tuberkulózisokká, abból az tünik ki, hogy az emberi lét mirigy, az úgynevezett pajzsmirigy, melynek működéséről a tudomány sok ideig nem volt tisztában. Most azonban Hoffmann dr. kutatásai nyomán tudjuk, hogy ezek egy egész külön folyadékot készítenek, mely a betegséget tüneteket, még mielőtt pusztító hatásukat megkezdhetik a tüdőben, megsemmisíti. A hol tehát ezek a mirigyek ártótlak vagy gyöngeség, vagy más organikus akadály folytán nem tudnak ebből az anyagból elegendőt előállítani a betegség, por vagy egyéb befolyások következtében érzékeny, ott a betédülő tubercillusok megmaradnak és előbb-utóbb bekevetik a betegséget. Itt támadt a gondolat: a pajzsmirigy erősítője által a tubercillus pusztításának előjét venni.

Ezt a közel gondolatot folkorolta Hoffmann dr. és a pajzsmirigy-erősítő anyagból saját maga készített egy gyógyítoszert tüdőbaj (kronikus katarrus és aszkór) ellen, melyet Glandulonuk nevezett el.

A Glandulon nem mérgecs, nem vegyszert szor, hanem teljesen egészséges és állatorvosi felügyelet alatt frissen vágott juh friss pajzsmirigyéből lesz készíve, a természet maga adja a gyógyoszert minden betegség ellen, csak találni kell. A pajzsmirigyek alacsony hőfoknál, légmentesen lesznek megszárítva, tabletálták préselve, minden tablettnak 0.25 gr. a súly, melyből 0.05 gr. mirigyorj és 0.20 gr. tejukor édesítse.

Ha a Glandulon előírás szerint használjuk, javul az étvágy, jobb lesz a kövér, erő és testi súly gyarapodik, láz, éjjeli izzadás és köhögés mulik, a köpet enged, javulás áll be. Sok orvos és magántól bizonyítja a tüdővést gyógyító szor nagy értékét. Glandulon már sok meglepő gyógyító-eredményt mutatott, hol más szert nem használtak.

Glandulont készíti Dr. Hoffmann Nachf. vegyi gyára, Moerane (Szászország) és kapható a legtöbb gyógyszerárban, valamint **Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12.,** árcikkben, 100 tablettnál 5 kor. 50 fill., 50 tablettnál 3 kor. Kimerítő füzetekök és gyógyult betegek értesítéseivel ingyen és bérmentve. Orakodjunk az értéketlen utánzatoktól.

Szivattyukat

házi, gazdasági és mindenütt használatos. A szivattyú specialitások. Ajánlatok, levelezés és bérmentve küldetnek.

Gyöző Kéla és Társa
szivattyú-specialitások
V. ker., Lipót-körút 18. szám.

Első budapesti butorszállítási és raktározási vállalat

Tauszky Miksa és Társa
Telefon 21-36. sz.

BUDAPEST,
VI. ker., Teréz-körút 6. szám.

Elvállal költöztetéseket szab. kárpitozott butorszállító koscsikkal, ugy helyben, mint a vidék és külföld bármely helyére.

BERGER-féle
gyógy-, egészségi-szappanok

G. Hell & Comp. gyárából Troppau-ban. Aranyérem Páris 1909

Berger-féle 40 száz. kátrányszappan, }
Berger-féle kénés kátrányszappan }
Berger-féle glicerín kátrányszappan, }
Berger-féle panama kátrányszappan }

Igen kedveltek a következő szappanok: **Benzoeszappan, boraxszappan, carbolszappan, naphitol kén** oly egyenként, alkalmi a **boraxszappan, kénés szappan, szepilaszappan, petrolszappan, fopaszta** tubusokban, 1. száma rendszer fogak, 2. szám **dohányzóknak**, kitűnő fogtisztító szer.

Az összes Berger-Hell & Comp. gyárából, 30 dártság jelűl ezen véd. írástát G. Hell & Comp. kén viselik.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerár Budapest, Király-utca. Kicsinyben Magyarország összes gyógyszerárban.

KÁROLY-KÖRÜT 26.

LAWN-TENNIS SACCO-ÖLTÖNY 14 frt.

KOCH TESTVÉREK BUDAPEST.
Legnagyobb férfiruha aruháza
Károly-körút 26

LUSZTER SACCO ÖLTÖNY 8 frt.

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján

Dr. Kajdacsy
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít; hűgycsöfolyást, hólyagbajt, sebeket, syphilist, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknek is elektro Massage vagy Psychropn által. Onfer-tózzést és annak utóbajait; ideg- és hágtörzsbajt és minden női bajokat.

— Rendel: 9 óratól 4-ig és este 7-8-ig. —

Budapesten, Kigyó-utca 5.
Clotild-palota (I. emelet).
Atjára ház. — Lift használata.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Level útján is biztos gyógyszeriker.

Betegtolószékek!
lábbadozók és rokkantak

részedre leghíresebb gyártmány, valamint a betegpáloshoz szükséges cikkek nagy választékban kaphatók a

Magyar Orvosi Múszertárban
Bpest, VII., Kerepesi-ut 32.

a Rókus-kórházzal szemben.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

INGATLAN-okra évi 4 százalékra szavaztat meg JELZÁLOG-kölcsönt a helyszínen megállapított FORGALMI-érték 75%-ig a Gurré Ferenc-féle INTÉZET, Budapest, VI., Váci-körút 39. szám.

Zenélő ingaórák

az órágyártás legújabb termékei. Ezen francia miniatűr-ingaórák 69 cm. hosszúságú, a szekrény egészen olyan, mint a rajz, természetes diófa, fémnagyon fényes, művészi faragványokkal, óráknak a legeszebb indoklók és táncdara-csomagolású csak 6 frt. — Ezen óra zenéje nékül, de tökéletesen, fél- és egész órákat üve, szekrényvel és csomagolással csak 6 frt. — Ezen ingaórák nemcsak garantált perony pontosságra járnak, hanem valóban fényes kiállítású fogva grónyórák, csomagolással és díszesdobozban elegáns butordarabok. Előzetes díjazás lappal 170 frt. Ebrészőóra zenével, esengőre helyett zenél, 6 frt. Nickel remonitór óra 3 frt. Vádozó órák 12 frt. Nagy-képes árjegyzék órákról, táncokrol, gyűrűkről stb. ingyen és bérmentve. Keresztény cég. (Alpíttástól 1860.)

Josef Spering, Wien, I., Postgasse Nr. 2.

Goobrinus

Nép-ital, gyömbér-sör

A legjobb szer iszákosság ellen s felette olcsó. Tisztítja a vért, könnyíti a fejet. Előnyös az egészségére és a zsebnak.

Pezsgő, Limonádé bombonok
világhírű minőség.

Magyarországi kizárólagos képviselő: Balázs Celestin, VII., Baross-tér 13. sz.

Ajánlja: Vádozó. Első cseh részvénytársasága a keleti cukorkaár- és csokoládé-gyáraknak (ezelött) A. Marsner Prága (Königl. Woblaberge).

Első cs kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság.

HELYI HAJÓZÁS
Budapest székesfőváros határában és Ujpestig
1903. évi május hó 1-től fogva.

FÖLFELE:	Boráros	Vámház	Ésküter	Tábla	Lipótvaros	Bombatór	Lukács- és Császár-fürdő	Margitsziget alsó állomás felső	Ó-Buda	Ujpest
6:00	6:00	6:05	6:11	6:15	6:22	6:28	6:36	6:40	6:49	6:52
6:30	6:30	6:35	6:41	6:45	6:52	6:58	7:06	7:10	7:19	7:22
7:00	7:00	7:05	7:11	7:15	7:22	7:28	7:36	7:40	7:49	7:52
7:30	7:30	7:35	7:41	7:45	7:52	7:58	8:06	8:10	8:19	8:22
8:00	8:00	8:05	8:11	8:15	8:22	8:28	8:36	8:40	8:49	8:52
8:30	8:30	8:35	8:41	8:45	8:52	8:58	9:06	9:10	9:19	9:22
9:00	9:00	9:05	9:11	9:15	9:22	9:28	9:36	9:40	9:49	9:52
9:30	9:30	9:35	9:41	9:45	9:52	9:58	10:06	10:10	10:19	10:22
10:00	10:00	10:05	10:11	10:15	10:22	10:28	10:36	10:40	10:49	10:52
10:30	10:30	10:35	10:41	10:45	10:52	10:58	11:06	11:10	11:19	11:22
11:00	11:00	11:05	11:11	11:15	11:22	11:28	11:36	11:40	11:49	11:52
11:30	11:30	11:35	11:41	11:45	11:52	11:58	12:06	12:10	12:19	12:22
12:00	12:00	12:05	12:11	12:15	12:22	12:28	12:36	12:40	12:49	12:52
12:30	12:30	12:35	12:41	12:45	12:52	12:58	1:06	1:10	1:19	1:22
1:00	1:00	1:05	1:11	1:15	1:22	1:28	1:36	1:40	1:49	1:52
1:30	1:30	1:35	1:41	1:45	1:52	1:58	2:06	2:10	2:19	2:22
2:00	2:00	2:05	2:11	2:15	2:22	2:28	2:36	2:40	2:49	2:52
2:30	2:30	2:35	2:41	2:45	2:52	2:58	3:06	3:10	3:19	3:22
3:00	3:00	3:05	3:11	3:15	3:22	3:28	3:36	3:40	3:49	3:52
3:30	3:30	3:35	3:41	3:45	3:52	3:58	4:06	4:10	4:19	4:22
4:00	4:00	4:05	4:11	4:15	4:22	4:28	4:36	4:40	4:49	4:52
4:30	4:30	4:35	4:41	4:45	4:52	4:58	5:06	5:10	5:19	5:22
5:00	5:00	5:05	5:11	5:15	5:22	5:28	5:36	5:40	5:49	5:52
5:30	5:30	5:35	5:41	5:45	5:52	5:58	6:06	6:10	6:19	6:22
6:00	6:00	6:05	6:11	6:15	6:22	6:28	6:36	6:40	6:49	6:52
6:30	6:30	6:35	6:41	6:45	6:52	6:58	7:06	7:10	7:19	7:22
7:00	7:00	7:05	7:11	7:15	7:22	7:28	7:36	7:40	7:49	7:52
7:30	7:30	7:35	7:41	7:45	7:52	7:58	8:06	8:10	8:19	8:22
8:00	8:00	8:05	8:11	8:15	8:22	8:28	8:36	8:40	8:49	8:52
8:30	8:30	8:35	8:41	8:45	8:52	8:58	9:06	9:10	9:19	9:22
9:00	9:00	9:05	9:11	9:15	9:22	9:28	9:36	9:40	9:49	9:52
9:30	9:30	9:35	9:41	9:45	9:52	9:58	10:06	10:10	10:19	10:22
10:00	10:00	10:05	10:11	10:15	10:22	10:28	10:36	10:40	10:49	10:52
10:30	10:30	10:35	10:41	10:45	10:52	10:58	11:06	11:10	11:19	11:22
11:00	11:00	11:05	11:11	11:15	11:22	11:28	11:36	11:40	11:49	11:52
11:30	11:30	11:35	11:41	11:45	11:52	11:58	12:06	12:10	12:19	12:22
12:00	12:00	12:05	12:11	12:15	12:22	12:28	12:36	12:40	12:49	12:52
12:30	12:30	12:35	12:41	12:45	12:52	12:58	1:06	1:10	1:19	1:22
1:00	1:00	1:05	1:11	1:15	1:22	1:28	1:36	1:40	1:49	1:52
1:30	1:30	1:35	1:41	1:45	1:52	1:58	2:06	2:10	2:19	2:22
2:00	2:00	2:05	2:11	2:15	2:22	2:28	2:36	2:40	2:49	2:52
2:30	2:30	2:35	2:41	2:45	2:52	2:58	3:06	3:10	3:19	3:22
3:00	3:00	3:05	3:11	3:15	3:22	3:28	3:36	3:40	3:49	3:52
3:30	3:30	3:35	3:41	3:45	3:52	3:58	4:06	4:10	4:19	4:22
4:00	4:00	4:05	4:11	4:15	4:22	4:28	4:36	4:40	4:49	4:52
4:30	4:30	4:35	4:41	4:45	4:52	4:58	5:06	5:10	5:19	5:22
5:00	5:00	5:05	5:11	5:15	5:22	5:28	5:36	5:40	5:49	5:52
5:30	5:30	5:35	5:41	5:45	5:52	5:58	6:06	6:10	6:19	6:22
6:00	6:00	6:05	6:11	6:15	6:22	6:28	6:36	6:40	6:49	6:52
6:30	6:30	6:35	6:41	6:45	6:52	6:58	7:06	7:10	7:19	7:22
7:00	7:00	7:05	7:11	7:15	7:22	7:28	7:36	7:40	7:49	7:52
7:30	7:30	7:35	7:41	7:45	7:52	7:58	8:06	8:10	8:19	8:22
8:00	8:00	8:05	8:11	8:15	8:22	8:28	8:36	8:40	8:49	8:52
8:30	8:30	8:35	8:41	8:45	8:52	8:58	9:06	9:10	9:19	9:22
9:00	9:00	9:05	9:11	9:15	9:22	9:28	9:36	9:40	9:49	9:52
9:30	9:30	9:35	9:41	9:45	9:52	9:58	10:06	10:10	10:19	10:22
10:00	10:00	10:05	10:11	10:15	10:22	10:28	10:36	10:40	10:49	10:52
10:30	10:30	10:35	10:41	10:45	10:52	10:58	11:06	11:10	11:19	11:22
11:00	11:00	11:05	11:11	11:15	11:22	11:28	11:36	11:40	11:49	11:52
11:30	11:30	11:35	11:41	11:45	11:52	11:58	12:06	12:10	12:19	12:22
12:00	12:00	12:05	12:11	12:15	12:22	12:28	12:36	12:40	12:49	12:52
12:30	12:30	12:35	12:41	12:45	12:52	12:58	1:06	1:10	1:19	1:22
1:00	1:00	1:05	1:11	1:15	1:22	1:28	1:36	1:40	1:49	1:52
1:30	1:30	1:35	1:41	1:45	1:52	1:58	2:06	2:10	2:19	2:22
2:00	2:00	2:05	2:11	2:15	2:22	2:28	2:36	2:40	2:49	2:52
2:30	2:30	2:35	2:41	2:45	2:52	2:58	3:06	3:10	3:19	3:22
3:00	3:00	3:05	3:11	3:15	3:22	3:28	3:36	3:40	3:49	3:52
3:30	3:30	3:35	3:41	3:45	3:52	3:58	4:06	4:10	4:19	4:22
4:00	4:00	4:05	4:11	4:15	4:22	4:28	4:36	4:40	4:49	4:52
4:30	4:30	4:35	4:41	4:45	4:52	4:58	5:06	5:10	5:19	5:22
5:00	5:00	5:05	5:11	5:15	5:22	5:28	5:36	5:40	5:49	5:52
5:30	5:30	5:35	5:41	5:45	5:52	5:58	6:06	6:10	6:19	6:22
6:00	6:00	6:05	6:11	6:15	6:22	6:28	6:36	6:40	6:49	6:52
6:30	6:30	6:35	6:41	6:45	6:52	6:58	7:06	7:10	7:19	7:22
7:00	7:00	7:05	7:11	7:15						

M E S E

Bolond világ.

Egyszer volt egy legény, az megkérte az egy lányt és neki is ajánlta. Mikor meg kellett volna lenni a kézfogónak, elment a legény a lányos házhöz és amint odajött, mit lát? A Zsuzsi, már mint az a lány, akit el akart venni, fogta a kotlóstyukot és erőnek-eréjével dugta alá a kis csibéket.

Odamegy hozzá a legény, kérdezi:

— Mit csinál az avarral a kotlóval, te Zsuzsi?

— O, ezek a rossz csibék mindig szeretszét szaladgálnak. Hiába dugdosom őket a kotlóstyuk alá, nem akarnak megmaradni, pedig attól félek, elkapja őket a kánya. Reggel óta mindig vesződöm velök, még sincs foganatja.

Leesett az álla a legénynek, mikor ezt hallotta. Iszen ez a lány tisztára meg van bolondulva! De ezt már csak el nem veheti!

— Te Zsuzsi, — azt mondja, — soh'se dugdod te azokat a csibéket a kotló alá. Majd aláveszi az őket maga is, ha kányát lát.

Aztán nagy bosszusan szölt oda neki:

— Ha neked ilyen kevés eszed van, most már be se megyek hozzátok. Addig ne is várjatok kézfogóra, míg egy féltucat még ostobábbat nem találok, mint amilyen magad vagy.

Avval sarkon fordult és elment. Ment, mendegélt, utoljára odaért egy faluba. Amint ott az utcán végigballag, mit lát? Egy ház előtt egy asszony ült, az felkötött egy birkát a rokkára, úgy akarta lefontni a gypjút; szegény birka pedig úgy bögött, hogy siralom volt hallani.

Elcsodálkozott a legény, hogy ez mi lehet. Odament az asszonyhoz és megkérdezte:

— Mit csinál itt, nénémasszony?

— Ezt a kis gypjút szeretném itt lefontni, de a rossz birkája nem akarja leadni. Három hete vesződöm már hiába, jól megfizetnék érte, ha valaki megmondaná, mit csináljak.

— Ejnye, szegény asszony — azt mondja a legény — hát van-e olója?

— Van bizony.

— No ha van, adja ide.

Azzal fogta az olót, megmutatta az asszonynak, hogyan kell a birkáról lenyírni a gypjút, aztán fölötöni a rokkára és lefontni.

Nagyon megörült az asszony a jó tanácsnak, jól meg is fizetett érte, a legény pedig gondolta magában:

— No, az egyik bolond már megvan.

Megy tovább, hát az uton jön elejbe egy szekér, abba két kis ökröt volt fogva, a szekéren jó üléska is volt, de egy teremtet lélek se ült benne. Hanem ha nem is ült benne senki, valaki mégis mindig szólította az ökröket.

Mi lehet ez? Mi lehet ez?

Hát amint jobban megnézi, akkor látja,

hogy egy asszony van a szekér alatt, onnan kiabál az ökrökre. Rászól a legény:

— Mit csinál ott kend, nénémasszony?

— Gyöngék a kis ökreim, hát nem akarok a szekére ülni, hanem ide kötöttem magamat a szekér alá, hogy könnyebben vihessenek.

No, gondolta magában a legény, megvan a másik bolond is.

Azzal ment tovább. Ment, mendegélt, utoljára beért egy másik faluba. Mikor ott egy ház előtt elment, látja, hogy egy ember vasvillával hánnya föl a diót a padlásra. Megszólítja:

— Mit csinál kend, urambátyám?

— Hát 'szen látod, öcsém! Kutya mesterség ez a dióhánnyás. Már hat hónapja egyre szórom föl vasvillával a padlásra, még sincs fönt még egy szem se. Szegény ember vagyok, de azért jól megfizetnék annak, aki a diómat felszállítaná.

— Majd megmutatom én, hogy kell azt, — mondta a legény.

Azzal fogott egy zsákot, belemerte a diót és egy félóra alatt mind fönn volt a padlásan.

Meg is fizetett neki érte az ember becsületesen, a legény pedig gondolta magában:

— No, megvan már a harmadik bolond is.

Azzal ment tovább. Megy, mendegélt, kiér az országhoz. Ott meglát egy fűzfát, a fűzfa mellett egy legényt, amint nagy dühösen emelgeti a fejszéjét és éktelenül káromkodik. Megszólítja:

— Mi bajod, öcsém?

— Az a bajom, hogy a múlt héten elhajtottam az ökrömet a vásárra. Amint ideérek ehhez a fűzfához, a szélben a fa elkezd hajladozni, nyikorogni. Azt hittem, hogy meg akarja az ökrömet venni, hát megkérdeztem, mit ad érte, megadja-e az ötven forintot. A fa akkor is hajladozott, nyikorogott. Megkérdeztem, kifizeti-e mostan vagy a jövő héten. Megint csak nyikorogott. En biztam a szavában, ott hagytam nála az ökröt. Mára eljöttem, kértem a pénzemet. Nem felelt egy szót se. Fenyegtettem, ha meg nem adja, mindjárt kivágom. Azért se szólt. De fogadom istenem, engemet bolonddá nem tesz, ha nem fizet, tüstént kivágom.

Azzal odafordult a fához:

— No, most utoljára mondom: fizetsz-e, vagy se?

S mikor a fa megint nem szólt egy árva kukkot se, a legény fölemelte a fejszéjét és addig vágta, míg ki nem dült.

Nagyon nevetett a bolondkereső és gondolta magában:

— No, megvan már a negyedik bolond is.

Megy tovább, odaér egy másik faluba. Abban a faluban szentegyházat építettek, de elfelejtettek rá ablakot csinálni. Amint elmegy a templom mellett, mit lát? Egész csapat ember állt előtte mindegyik egy nagy zsákot fogott és a zsák száját arra tartották, ahonnan a nap sütött; mikor pedig egy darabig tartották, nagy hirtelen

bekötötték, aztán szaladtak be vele a szentegyházba és kirázogatták.

Csodálkozott a legény, hogy mi lehet ez, és megkérdezte őket:

— Mit csinálnak, jó emberek?

— Hát világságost viszünk be a szentegyházba. De hiába rázogattuk ki a zsákból, azért csak olyan sötét marad a templom, mintha egy csöpp világságost se kapna. Már azt se tudjuk, mit csináljunk és bizony jól megfizetnénk annak, aki tudna a bajukon segíteni.

Akkor látta a legény, hogy itt kitellett már a féltucat bolond, mert itt az egész falu bolond volt.

— No — azt mondja — jó emberek, talán én majd tudok a kendek baján segíteni.

Avval egy-két ablakot vágott a szentegyházban és mindjárt világos lett. Ugy megörültek neki a bolondok, hogy majd a börtökből ugrottak ki és jól megfizetnek a legénynek.

Ez pedig gondolta magában:

— Azért még egy próbát teszek.

És ment tovább.

Megy, mendegélt, utoljára beér egy faluba. Ott megszáll egy gazdánál és a gazda kérdezte tőle, mi jártaban van. Hát a legény elbeszélte neki, hogy hogyan járt, hogy most már akár mehetne vissza a Zsuzsijához, mert a féltucat bolondnak már föle is van.

— Minek mennél vissza — azt mondja a gazda — mikor az én lányomat is megkaphatod, pedig az okos lány.

Jól van, ott maradt a legény, mindjárt megtartották a kézfogót is. Ették mindenféle jót, a leányt meg leküldték borért a pincébe.

Lemegy a leány a pincébe, hát amint a korsót odateszi a csap alá, egyszerre csak meglát a hordón egy baltát. Mindjárt az jutott az eszébe:

— Jaj, ha engemet elvesz az a legény, aztán a jó Isten ad egy kis fiút, egy kis Gyurkát, aztán annak a Gyurkának lesz egy kis ködmenkje, aztán ha azt a kis Gyurkát egyszer leküldjük a pincébe, aztán ott véletlenségből úgy megvágja magát azzal a baltával, hogy mindjárt meghal, kire marad akkor a kis ködmenke?

Amint ezt mind elgondolja, olyan keserves sirásra fakadt, hogy csak úgy bögött bele. Odafönt már nem győzték a leányt várni, hát lement érte az édes anyja:

— Mért sirsz úgy, mért sirsz úgy, édes lányom?

— Hogyne sirnék, hogyne rinék, amikor ez meg ez jutott az eszembe?

Aztán elmondta neki töviről-hegyire, hogy mit gondolt. Szegény anyja elcsodálkozott, milyen nagy esze van a lányának, aztán ő is úgy megsajnálta a kis Gyurkát, úgy eltűnkedett, hogy kire marad a kis ködmenke, hogy odaült a leánya mellé és versenyt bögött vele.

Odafönt meg semmiképpen se tudták elgon-

REGÉNY

Motta mester

— REGÉNY —

Irtá: GIOVANNI VERGA

(15)

— Mit tud? — Miről van szó? — akarta megtudni Ferdinánd márkí, aki a lépcsőket számolva, lassan lefelé baladt.

— Semmiről, Trao cousin! : : : Azt mondtuk, hogy mily szép idő van.

Ferdinánd márkí belenézett a levegőbe és papagáj módjára ismétlé:

— Szép idő! Szép idő!

Motta mester lent a kapuban várakozott a kanonokkal, aki kissé halkán a lelkére beszélt:

— Nos, Motta ur... mit gondolt?

A másik a fejével bólintott, miközben durva kezével tuskés szakállát simogatta.

— Igazi gyönyör!... Takarékos, kisdása nem lesz rá... olyan leány az, aki nem ismer másét, csak a tűzhelyet és a templomot... Otthon bizonyára nem szokhatta meg a pocékolást!... De jó családból való! Fényt hoz magával a házba! Rokonságba jut általa az egész nemességgel... Eszrevette ma este, micsoda órációkat rendeztek a maga számára?... Üzletei felszított vitorlákkal mennek előre... a községi földek miatt is... jobb, ha az ember rátámaszkodhatik az összes gazdag családokra.

Motta ur nem válaszolt mindjárt és gondolkodva, lehorgaszott fejével lépkedett Bianca mögött, aki Limoli márkíval és Ferdinánd bátyjával a Sant Agota-utca felé tartott.

— Igen, igen... nem mondom, hogy nem... olyan dolog ez, amit meg kell fontolni... komoly dolog... Kedves kanonok, attól félek, hogy na-

gyon súlyos ügybe ereszkedem bele... Mégis csak urinó az... Aztán még annyi ügyet kell elintéznem, mielőtt elhatározhatom magamat... Mindenki ismeri a maga helyzetét. Aludnom kell rá egyet. Az éj tanácsot hoz, kedves kanonok.

Bianca, aki összeszorult szívvél ballagott szótlan testvére mellett és Limoli bátyja közönyös fecsegésére figyelt, meghallotta e szavakat. Az éj tanácsot hoz. A sötét és elhagyott éj a szegényes szobáskában, az éj, amely elvitte magával az ünnepély utolsó zaját, az utolsó fényt, az utolsó reményt... mint a víziót ő róla, aki egy más lényenyl távozott, és még csak meg se fordult, egy szót se szólt hozzá, még csak nem is válaszolt neki, aki szíve mélyéből szólította a beteg sóhajlásával, jajveszékésével, mialatt forró és néma könnyekkel öntözött arcát a vánkosra szorította.

Negyedik fejezet.

Mialatt a kőművesek Giolio olajprésében kockajátékkal üzték el a felhőszakadás kellemetlenségét, berohant közéjük egy suhanc, aki az ajtónál őrt állott és tele szájjal beléharapva egy darab kenyérbe, kiabált:

— A gazda!... Jön a gazda!

Mögötte megjelent Motta mester, bőrig átázva, maga után vonszolva az ösvért, amely a füleit rázta.

— Pompás!... Ez tetszik nekem!... Csak mulasztatok!... Hiszen azért ugyanazt a bért fizetem nektek! A mennydörgés mennyi!... Az ördög!

— Auguszti, a vigyázó, aki zavartan, hebegve az ajtóhoz támaszkodott, hogy feltekintsen a még felhős égre, végre megtalálta a választ:

— Mit csináltunk volna? Furdóttunk volna?... A zivatar éppen most mult el... Emberek vagyunk-e, vagy disznók?... Ha bajba esem, anyám még egy Augusztint nem hoz a világra, nem bizony!

— Igaz, igazad van!... Én vagyok a szamar! Nekem van kemény bünöm! Jól tettem,

hogy ideküldtem az öcsémet, hogy vigyázzon érdekeimre!... Ime, ő is játékkal veri el az időt, hála istennek!

Santo, aki a kő mellett nyitott szájjal ülve maradt a kockákkal, zavartan felugrott és a fejét vakarta.

Mialatt a többiek nagysokára feltápáskodtak, Motta megnézte az új falat, felmászott a falétra, megmérte a gipszes zsákokat, maga emelvény föl minden zsákot... Atkozott! A zsebemből kilopják a pénzt... Mindnyáján összebeszéltek, hogy tönkretesznek engem. Két napig dolgoznak hát ől falon? No ennél az üzletnél szép hasznom van... A gipszes zsákok félig üresek? Neli! Neli! Hol van ennek az atkozott asszonynak a fia, aki a gipszet hozta?... És a méz, amely porrá lett, mi?... Es szerencsétlenségemre még ez az eső is?... A kévék még nincsenek a szérűn! Hát nem emelhették volna föl a malomkövet, mikor esett az eső. Előrel Szaporán! A malomkövet! Majd segíték, amíg itt vagyok...

Santo jobb szeretett volna tüzet rakni, hogy a ruháit megszáritsa.

— Nem szükséges, — válaszolt Motta mester. — Elég sokszor megástam! Ha olyan lettem volna, mint te, még most is a gipszes zsákot cipelném a vállamon... emlékszel-e?... Es te nem ülhetsél itt és nem játszhatnál!

Morogva készítette el az emeltyüt, a baltát, a póznákat és egynehányzong megfordult, hogy a legények munkáját lássa.

— Vigye az ördög! — kiáltá Santo. — Mindig ugyanaz a história. — Es sötét árcalet kezei hátracsapva, az ajtóhoz ment és jobbra-balra nézegetett. A munkások egy rengetek követ akartak helyéből kimosztítani. A legöregebbik, Cola mester állat fogva, fejét rázta, morgott és úgy nézett rá a malomkőre, mintha ellensége volna. Végre azon a véleményen volt, hogy kevesen vannak ahhoz, hogy helyére emeljék.

— Ha az emeltyűről lecsuszik, isten legyen velünk!... Ki fog elője állni, hogy megigazítsa a gerendákat? Én, istenemre mondom, nem! Ha

dolni, hogy hová marad a leány meg az anyja a borral, hát lement utánuk az ember.

— Mit sirtok úgy, mit bögtök úgy?

— Jaj, ne is kérdezze apuk! Jaj, ha a kis Gyurka megvágja magát a baltával, kire marad akkor a kis ködmen?

Aztán elmondta neki mindent. Az embernek még a szája is tátva maradt, úgy elsodálkozott, mikor meghallotta, mit gondolt ki a lánya s mivel neki se volt köből a szíve, ő is keserves sírásra fakadt. Már az még se bolondság, hogy kire maradjon a kis ködmen.

Ott főtt a legény meg csak várta, várta őket és mikor semmiképpen se tudta elgondolni, hová maradhatnak olyan sokáig, utójára kapta magát, ő is utánuk ment a pincébe.

Ugy sirtak ott, úgy rittak ott, mintha késel metszették volna őket.

— Jaj istenem, mi a baj? mi a baj?

Hát neki is elbeszéltek, hogy kire jut a kis Gyurka ködmenkéje, ha megöli magát a baltával.

— No, azt mondja a legény, sok bolondot értem már, de ilyen hármát, mint ti vagytok egy rakáson, még sehohse. Már akkor csak inkább megyek vissza a Zsuzsimhoz.

Avval otthagyták őket és ment vissza a falujába. Ott mindjárt megtartotta a kézfogót a Zsuzsival és el is vette. Meg is volt a nagy lagzi és boldogan éltek. Azt már persze nem tudom, hogy a Zsuzsi okosabb lett-e azóta, vagy sem.

KÜLÖNFÉLÉK

Madárdal a siron.

Ott a falu széle mellett
Rácsos, néma temető.
Bent sok cifra márvány között
Mohbepte, szürke kő.

Nem ragyog rajt' aranyos név.
Rég mossa az esőviz,
Mégis megállt ott a sírnál,
Akit utja arra visz.

Pintyőkepar rakott fészket
A mohos kő tetelén.
Mintha a sirt oszkolgató
Aranyszínű, enyhe fény.

Ott csattogják nótájukat
Edes-búsán, szelíden.
Telán bizony meg is éri,
Ki a földben lent pihen.

Megemeli a kalapját
Kit útja ott evezet,
Imát mond a pihenőrt
És szemében könny rezeg.

az emeltyű enged!... Anyám nem hoz más Cola mestert a világra!... Hm, hm!... Ahhoz több karra van szükség... a tető gerendáin egy csigát kellene alkalmazni...

— Pompás, most még mérnökök is akartok lenni! Adjátok ide azt a rudat!... En nem félek!.. Mialatt fecsegünk, mulik az idő! Magától rohan az idő. Mintha ki akarnátok lopni zsebeimből a pénzt!... Szaporán! A másik oldalról!... Miatlant ne aggódjatok, nekem kemény bőröm van... Előre! Rajta!... Még egy keveset!... Vigyázz! Vigyázz!... Mario, három ördög nevében, te megölsz!... Előre!... Felre!... Előre!... Így! Most már megy!... Még!... A másik oldalról!... Ne féljetek, a világ nem megy tönkre... Előre! Előre!... Különbön enged az emeltyű!... ahogy az én kedves Santo öcsém szeretné... Az ördögbe! Vigyázzatok!... ha még nem is gipszelt, cipelném a vállamon!... A szükségem! Előre! Előre!... Az éhség a farkast is... Még! Rajta! kicsalja az erdőből... Nézzétek, hogy lustálkodik a Santo öcsém!... Ha én nem volnék, ő volna a malomkő alatt... az én helyemen... ahelyett, hogy a fejét vakarná... a malomkővet tolná... és a házat... Minden az én vállamon van! Ah, hál' Istennek!

Végre, amikor a malomkő a helyére ért, Motta mester leült egy kőre, reszkette még a szivdobogástól és zsebkendőjével letörölte arcáról a verejtéket!

— Lássátok, hogy szárad meg az ember! Betül is víz, kivül is víz!...

Santo ajánlotta, hogy járjon kézzel-kézre az üveg.

— No te ugyan kifáradtál?... Hogy te is letöröld az izzadságot... Menj a vályuhoz... ott künn az ajtó előtt.

Az idő kiderült. Egy napsugár lopózott be az ajtón, amely a földek felé nyitva állt, a háttérben a falu, amelynek ablakai megcsillantak.

— Szaporán, szaporán, gyermekek! Most az állványra! Hozzuk be a napot!... Képzeltétek el magatokat a gazdátok bérében, aki fizet benne-

Ki is az az ismeretlen
Ott a néma rög alatt,
Hogy épp neki énekelnek
Édes dalt a madarak?

A sír fölött szelő suhan,
Suttogják a levelek:
Kit úgy szeret a madárnép,
Az csak költő lehetett.

Feleki Sándor.

Divat hírek.

Mindig, mikor a divatnak ünnepe van, lázas készülődés folyik az előkelő divattermekben. Szezonváltozás, egy-egy bál vagy estély elegendő ok arra, hogy a hölgyközönségre ezer kényes kötelességet rójjon. A szép, előkelő nőnek kötelessége rangjához mértén megjelenni, hogy legosábosabb disze legyen a társaságnak. Mert hiszen társaság nők nélkül! — micsoda sivár látvány ez!

Sők, a szép asszonyok és leányok úgy szeretnek szépek lenni! Ragadja, csábítja őket az örökéletű asszonyi kiváltság: a mindenható hódítás. S mint annak eszköze előtt, meg kell hajolnunk. Divat ő Felsege előtt. Ezernyi alkotó elmét ez foglalkoztat, a munkások milliionai az ad kényeret s így egyik fontos szociális tényezője társadalmunknak.

Különösen most, amikor oly rövid, alig évtizednyi időközben oly művészi nivóra emelkedett. Szeretném azokat, akik féltő mosolylyal fogadják ezt az állításomat, körülvezetni egyik előkelő műteremben akkor, mikor valami nagy pillanat előkészületei folynak. Például *Monasztéri és Kuzmik udvarainak* szalonjában most, amikor a dunai ünnep mesés toaletteit készítik.

Az a szép ünnep, amely ragyogó fényárba fogja öltöztetni fővárosunkat, mintha maga is csak példát adna a szép asszonyoknak. S azok követik is, ők is ragyogó tündérruhába fognak öltözni, hogy méltóan illeszkedjenek az ezeregyészaka káprázataiba. Különösen az arisztokrata körök letjenek ki nagy tevékenységet, mert az udvar fényes kísérete ezt megköveteli.

A hölgyek azon az estlén kétszer fognak öltözni. Legalább azok, akik a Margitsziget estéjén mint szereplők résztvenni óhajtanak. A hajók elegáns közönsége, a Park Klub, Országos Kaszinó és egyéb előkelő társaságok hőgyei a tűzijáték tartama alatt angol ruhában jelennek meg. A vízen való hosszas tartózkodás és az esettel hűvös est veszélyei megkövetelik a meleg kabátot. A sziget ünnepére ellenben könnyű, világos ruhákba öltöznek. A misztikusan világitott sátrak alatt szállni fog a selyemsuhogás, libegni a csipke és a modern tündérek kacagásától lesz hangos a környék.

Erre az alkalomra a toaletteknek valóságos remekai készülnek. Sajátos izléssel és tapintattal kell

teket... A nyakamat töröm ennél az építkezésnél! Isten úgy segítjen, hogy veszték rajta!... Augusztin, még egyszer mondom neked, tartsd nyitva a szemedet!... Jó szó és nyitott szem!... Cola mester, maga az igazi pallér! Ki tanított meg raj benneteket úgy tartani a lineát?... Az ördögbe! Mario, add fel azt a lineát, ide az állványra!... Hát nincs szemed, az ördögbe! Majd kell nekem hallgatnom az építésről, vigyen el mindnyájatokat, az ördög!... Ha az a fickó visszajön a gipszszel, jól mosdátok meg a fejt!... Mondjátok meg neki, hogy én is értek valamit a mesterségre... hogy szombaton, a fizetésnél majd beszélünk róla!

Motta mindenre ügyelt, ide-oda járt, turkált a téglá- és kőrakásokban, vizsgálta az anyagot, fölemelte fejt, hogy lássa a kész munkát, miközben a tüzelő nap miatt kezét szemei elé tartotta...

— Santo! Santo! hozd ide az ösvért! Legalább ezt a munkát végezd el a bányád helyett!

Augusztin tartóztatni akarta, hogy valamit egyék, mert már dél felé járt az idő és a nap oly tüzesen sütött, hogy megbetegszik, ha ebben az órában kimegy a földekre.

— Nem, nem, Camenibe kell mennem, két órai ut... sok a dolgom! Akkor szárazon jutok el Camenibe. Siessetek, gyerekek! Jegyzétek meg magatoknak, hogy mindig jelen vagyok, mint az Uristen! Akkor fogok megint megjelenni, amikor legkevesébe vártok! Érték is a mesterséghez és mindjárt rájövök, vajjon dolgoztatok-e vagy sem!...

Mielőtt eltávozott, Santo utána szaladt, megsimogatta az ösvér nyakát és odatartotta neki a kengyelvasat. Végre, midőn látta, hogy bátyja felült az ösvérre és nem akar semmit sem észrevenni, megállt az ut közepén, füle tövét vakarva.

— Hát így hagysz el engemet! Még meg sem kérdezél, van-e valamire szükségem?

(Folytatása következik.)

őket megalkotni. Oly módon, hogy ne legyenek báliasan pazarak, sem pedig sablonosak, mint a nyári ruhák tuatjai. Ez a nehéz probléma legsikeresebben talán abban a ruhában van megoldva, mit Monasztériék egy arisztokrata hölgynek készítettek.

Fehér posztó adja az anyagot, de az szinte csak dísznek tűnik föl az applikációszerű alkalmazás folytán. Sima posztórész ugyanis alig két arasznyi szélességben van rajta, a csipón, hol egy ilyen csík fut körül egészen simán. Ettől a hosszú alj egy fodoraluku részben esik alá. A posztó ugyanis hosszszájak közé öltött rózsafüzérek alakjában van kivágva és átlátszó selyemtülle applikálva. Csak legalul, a szoknya szegélyén van egy feléle hegyesen ékeztet sima posztósáv. A derék, elől-hátul orozos, egészen az említett applikációból készült. Magas selyemöve fehérszalagból van ráncosan megvarrva. Az ujjak bő dudorral, az áttört szövetből szabottak. A széles, fehér selyemkélzők feléle kerekén szabottak, míg a dudorral hármas irányban végződnek. A betét fehér selyemalapra öltött, kettős fodor sárgás, valódi csipkéből, amelyből a gallér is készült. Az alsó alj fehér taffetásból készült, erre fodros crépe de ohine-szoknya borult és csak erre estek a felső alj testői redői. Csodálatosan szép volt ez a maga mérészségében oly végtelen bájos ruha. Nagyon sikerült gondolat, a nehéz posztót habkőnnnyű selyemtülle öltve tenni meg az ünnepi estélytoilettek anyagának.

A könnyebb szövetek közül különösen a csipke lesz tulsiyanban. Erre már az is predestinálja, hogy a mostani aljak, kevés kivétellel, csaknem mind fodrosak. Ezek közül különösen egy sárga csipkeruha tűnik ki, melynek színe az érett kalászéhoz hasonló. Anyaga svéd csipke az aljon három fodorra fűzve. Ezek mindegyike keskeny, sárga selyembodrokkal szegett. Sőt mindenik fodor fölött, az alsó selyemalja is ilyen bodrok vannak öltve kettős sorokban. A bodrok szűsmódra kerek ékebe vágva, míg a fodrok kerek ívekben borulnak a selyemre. Minden fodornak kalászos fűzér a mintája, ez adja a szegélyt. A derék boleóru alakú, dusan fehér irishospikével, valamint taffetásbodrokkal díszített. A gallér melletti rész egészen ebből a durva csipkéből öltött és két hosszú betétje a vállon is lelut, csaknem az ujjak egész hosszában. Az ujjak fodorhoz vagy gallérhoz hasonlóak alig könyökig érők. Ettől fogva dus dudor adja a folytatást, fehér selyemmusszlinből szabva, alul pedig betétetlen irishospiké adják a szűk, keskeny közelőket. A nyakgallér is így készült.

A leglenebbek közül való egy fehér, himzett batizsruha. Ennek legnagyobb értékét az adja, hogy csaknem teljesen el van borítva himzéssel és ez korántsem géppel készült, de mind kézzel van öltögetve. Az alj rózsaszín tafetából szabott és följé vékony selymmusszlint húztak. Bő vágott fodra lég-himzésű betéttel volt az alj felső részéhez öltve. A csipón egészen apró ráncokba tűzött a szövet, míg ezek között két betét adja a díszet. A derék boleóru, köröskörül kerékalakú kézi hálósipkével áttörve, míg alatta léghimzés van betétnék alkalmazva. A nyaknál kerek, rózsaszín plasztron selymmusszlinből s ezt nyolc keskeny selyemsáv díszíti, szabályos távolságban rózsaszín tafetából szabva. Közöttük apró bodrokba van fűzve a musszlin. Mindegyik selyempánt egy kicsi acélsattal csukódik. A derék dudorát elől két nagyon sajátosan, rózsaszínű, keskeny szalagból bogozott dísz képezi. A gallér léghimzésből van, szinte taffetás csíkokkal közbe. Az uja könyökig ér, felső része himzett batizsruha, léghimzés-betéttel és csipkeszegélyvel. Alatta bő musszlinudvar, három taffetás csíkkal levarrva és apró bodrokkal díszítve, itt is apró csattok zárják le a csíkokat.

Ime, néhány a legszenzációsabb toalettekből, amelyekben Budapest szép asszonyai a dunai ünnepélyen pompázni fognak.

a. b.

— Mark Twain első műve. Hogyan írta meg a jeles amerikai humorista első ebeszélését, arról eddig ő maga is bőlelen halgatott, most azonban Bunker tábornok kifejezte a titkot egy newyorki lap munkatársa előtt. Bunker tábornok Sámuel L. Clemenssel, aki ekkor még hajókalausz volt, kártáyzott. Clemens mindenét elvesztette, végül még a kabátját, nadrágját és csizmáját is. Az eredeti megjegyzésekből, melyeket a fiatalember játék közben tett, azt hitte a tábornok, hogy ez a Mr. Clemens sokkal föltötte áll a közönséges hajókalauszoknak és amikor pár nappal rá Aurorába küldték, felszólította Clemenset, hogy menjen vele, ez pedig a meghívást elfogadta. Visszatérésük után azt kérdezte Clemens a tábornoktól, hogy nem akarja-e meghalgatni a kirándulás leírását, melynek ő a szerzője.

— Nos, — így folytatta Bunker tábornok, — meghallgattam a történetet és mondhatom, olyan pompás volt, hogy örömben majd a bőrből is kibujtam.

Szellemeinek villámai már előbb is megleptek, de ez a teljes, sugárzó déli napfény volt. Beszélünk a cikkről.

— Sam, mit csinál ön ezzel a vázlattal?

— Mit csináljak vele?

— Sam, ön az agyában nagy vagyonnal rendelkezik, csak ki kell használnia. Küldje be vázlatát a San Francisco Uniónak és száz dollárt kap érte.

— Ugyan ne tréfáljon! Ki fog ilyen ostobaságot kinyomtatni?

Nagyszerűen a tábornok végre rávette Samot hogy cikkét beküldje a sanfranciscoi lapnak, hanem arra sehogyan se lehetett rábírni, hogy a cikk alá saját nevét írja. A derék Sam ugyanis szent borzalommal gondolt arra, hogy bárki is, de különösen az édesanyja megtudja, hogy ő ilyen értelmetlen dolgokat írál össze. Így hát a Mark Twain álnevet választotta és ezt írta a vázlat alá mely megjelent a sanfranciscoi lapban és pár nappal rá a szerző nevére 100 dolláros cheek érkezett. A cheek természetesen Mark Twain névre volt kiállítva, mely névnek a gazda ára mindenki nagyon kíváncsi volt. Amde a levélhordó nem tált ilyen nevű embert az egész városban és a cheek egy levéllel, melyben a lap kiadója újabb cikkeket kér, visszerült a postára. Idővel azonban a titok mégis napnyire került, Sam megkapta a pénzét és új életpálya nyílt meg előtte.

† A német császár utazásai. A párisi *Rappel* érdekes statisztikát közöl a német császár utazásairól. II. Vilmos e francia lap szerint 1902. május elejéig, tehát egy év alatt, ötven utazás közben negyvenegy kilométernyi utat tett meg. A zseniális uralkodó így nemcsak a szónoklásban, hanem az utazásban is rekordot ért el.

† Rendjel-borralaló. Lembergben, mint egy ottani lap közli, meghalt egy dr. *Jasinski* nevű orvos, aki mindig mint különö volt ismeretes, s erről a végrendeletében is bizonyoságot tett. „Határozom”, így szól végrendeletében „hogy minden éle szertartás nélkül, különösen pedig pap nélkül, harangozás nélkül, temetőkeosi nélkül, egyáltalában a szokások oktalanság nélkül temessenek el. A holttestemet tegyék egyszerű koporsóba és temessék el, ahol akarják. Erre tük koronát szának. Azt az összeget, amelyet a szokások ódon egy temetésre elköttenek, a szegények között osztassák ki val áskülönbség nélkül. Egész vagyonomat, 262.000 koronát a galiciai orvosok egyesületének ajánlom fel.” Dr. *Jasinski* különöségéről egyebként még egy apróságot mondanak el. Sok rendjele volt, de nem sokra becsülte őket. Annnyira, hogy mikor újévkor a levélhordók és a kéményseprők jöttek, akkor azt mondta nekik:

— Pénzt nem adok. Hanem itt vannak bádogdarabok, amelyeknek semmi értékük nincs rám nézve. Aztán oda nyújtot nekik néhány ordót. Azt írja a lengyel lap, hogy nem is találták meg hagyatékában a rendjeleket.

KÖZGAZDASÁG

Glosszák.

— A tőzsde hete. —

(—űs.) A sport divatossá vált mindenfelé. Mindenütt annak a jegyében élnek, de igazi hazájul mégis csak Angliát lehet tekinteni. Rugója az angol nemzetnél a sport iránt való szenvedély, célja a testi és lelki edzés. Nálunk legjobban szembeötlök, hogy mennyire képes egy népfaj természetének és az egyének hajlamainak bélyegét az egyes intézményekre is reásütni. Egyik ilyen példája, midőn e napokban a börze tétlensége a stock exchange tagjait arra a gondolatra hozta, hogy a sport szolgálatába állanak. Londonban a börze tagjai közül 107-en egy tízórás, nyolcvanöt kilométernyi távvalagolásban mérkőztek a lakosság óriási érdeklődése mellett. És kísérletük annyira sikerült, hogy ezt további sportprogramm fogja követni. Amíg a cityben a tőzsde intézménye a sport terére készül lépni, nálunk éppen megfordítva, a sport-intézmények mindinkább üzleti, börzei jelleggel kezdenek öltöni. Nálunk is távvalagolnak egész a — totalizátoig, melynek forgalma immár jóval túlhaladja a tőzsdét. Nálunk a sport azért lesz népszerű, mert tág teret nyit és alkalmat nyújt a játékra, nyereségekre. Ha nem lenne fogadássokkal, totalizátorral egybekötve, akkor csak a sportszereplők nyilvánulna meg. Ez pedig nem vonzaná a játékra oly nagyon hajló elemeket.

De nem akarunk a sportok erkölcsi hatásairól elmélkedni. Inkább visszazpillantunk harminc év előttre, a börzére. Mert nevezetes nap volt akkor, éppen a mostani héten. Kitért a monarchia első nagy tőzsdévalósága, a 73-iki tőzsdékra, pusztított és rombolt vagyonban és emberekben egyaránt. Volt azóta is sok kisebb-nagyobb tőzsdévalóság, de a legerősebben rázkódhatta meg közgazdasági életünket a 73-iki bécsi krach. És abban különbözött ez a többiekétől, hogy áldozatait nemcsak a spekuláció köréből szedte, hanem a nagyközönség sorából és a leg több pénzintézet és iparvállalat is ekkor dült össze. Természetes következménye volt, hogy a részvénytársasági formák iránt erősen megingatták a közbizalmat. Ekkor kezdődött legelőször a tőzsdellenes áramlat és azóta szaporodott meg annyira a tőzsde ellenségeinek száma. Azok tették legfőképpen népszerűtlenné a tőzsdét, akik közvetlenül anyagi károsodásban voltak részesek. És abból látható is, mily széles rétegek voltak a tőzsde legközelebbi érdekelve. De akármily vehemensek voltak a tőzsdéintézmény ellen intézett támadások, a lefolyt harminc év közgazdasági fejlődéséből azt az egyet meg lehet állapítani, hogy az ország mai kereskedelmi, közlekedési és ipari fejlettsége csakis a tőzsdéintézménynek köszönhető.

Mert a tőkecsoporthozulások szükségesek voltak és ezek csakis a tőzsde közbenjárásával voltak keresztülvihetőek. A magántevékenységek sohasem fejlődhettek volna bázánknak annyira, akár tőkehiany, akár a kezdeményezés nehézségeinek okaiból az egyeseknél, hogy oly gazdasági

és ipari alkotásokat hoztak volna létre, mint aminőkkel most rendelkezünk. És ha voltak is a börzének kinövésai és elfajulásai, mint minden más intézménynek is, úgy mégis fontos gazdasági missziót teljesített. Most persze nem kedveznek a viszonyok az alkotások folytatódó munkálatainak, de ha ismét eljő az idő, midőn a börze gazdasági szükségleteiből fakadó szerepre lesz hivatva, akkor a börze ellenségeinél változott véleménynyel fogunk találkozni.

Egyelőre gazdasági és kereskedelmi életünk tétlensége van kárhozatva, minek hatásait mindenfelé megsínylik. Tőzsdéi forgalom nincs, az üzleti élet pang. Legfeljebb az építő-iparban lehet némi lendületet észlelni. Már legutóbbi cikkünkben kiemeltük, hogy ezen fontos iparágban nagyobb emelkedés várható. Azóta a főváros felül sok építési engedélyre adott engedélyt, mi már régóta nem volt. A börzén pedig a legkeresettebb cikk a téglárészvény lett. E hét folyamán 30—50 koronával drágábbak egyes téglárészvénykategoriók. Ugy látszik, a vállalkozási kedv ébredeni kezd és ha sikerrel fog járni, lassanként mégis megkezdődik az üzleti élet.

Ipar és kereskedelem.

A F. M. K. E. és a felvidéki háziipar. A F. M. K. E. elnöksége, *Thuróczy* Vilmos cs. és kir. kamarás elnökelete alatt megtartott elnökségi ülésén dr. *Gyürky* Géza ügyvezető-alelnök indítványára elhatározta, hogy a felvidéki háziipar felkarolása és támogatása érdekében a Felvidék összes vármegyéihez és a F. M. K. E. összes vármegyei választmányaihoz megkeresését intéz. Az elnökség a felhívás megsejtesztésével és a szükséges adatok összegyűjtésével, *Clair* Vilmos főtitkár bizta meg.

A os. kir. szab. A riai biztosító társasulat 1902. évi üzleti jelentése és zárszámadásai, melyek a folyó évi április hó 30-án megtartott közgyűlésen terjesztették elő, a következő fontosabb adatokat tartalmazták:

Az életbiztosítási osztálynál 47,035,478 K. biztosított tőkéből szóló ajánlatok nyújtattak be, melyek ellenében 41,269,204 K. biztosított összegről állítottak ki kötvényt. A biztosítási átlag az év végéig teljes 255 millió K. tőke és 870,060 K. járadék biztosításokra rugott, minél fogva a tőkebiztosításoknál 17,292,404 K. tiszta szaporodás mutatkozott. Életbiztosítási díjakban 10,967,477 K. vételeztették be, míg halálesetek, valamint a biztosítottak életbenlétekor esedékes összegek és az esedékes járadékok 5,966,070 K. kifizetését tették szükségessé. A kamatláb leszállítására szolgáló pótdíjtartalék az ezidei 400 0 K-t tevő átutalás folytán 1,500,000 K-ra emelkedett. Az életbiztosítási osztály díjtartalékai és díjtartélei 1902. december 31-én összesen 69,639,167 K.-t tettek ki. Az elemi (tíz- és szállítvány)-biztosítási ágazatokban a betéréses lopás elleni biztosításokkal együtt 20,907,000 K. díj vételeztették be, míg a visszabiztosítások címén 9,393,695 K. és karokért a visszabiztosítási rész levonásával 7,078,901 K.-t fizetett ki. Ezen osztály díjtartalékai 12,265,978 K.-t és tisztán, azaz a visszabiztosítási rész levonásával 6,64,368 K.-t tesznek ki. A társulat tulajdonát képező értékpapírok a beállott árfolyam-emelkedés következtében 2,072,042 K. többletérték képviselnek, mely összeg az árfolyam-ingadozások miatt számájára utaltatott át. Az igazgató-

Hogy kapott a feleségem férjet?

Mely hivatalbeli ember nem tette azt a megfigyelést, hogy mily pontosan találkozik az ember ugyanazon időben ugyanazon személyekkel? Mint ahogy a védőrk szabályszerűen szállnak fel és le, úgy mennek némelyek keletre nyugatra, míg mások nyugatra keletre vonulnak. Önkénytelenül is pillantást kell vetnünk a velünk szemben jövőkre, mintha kártevők volnának, őket régi ismerősökként fűzőzlni. Mindenkin mást találunk, ami figyelmünket magára vonja; egyiknél a leszes testtartás, a másiknál örökös mosoly; itt a táncoló járás, ott a robogó futólépés; egyszer egy folyton siető kisasszony örökös bíborpirossága, másszor a kővér agszűz, ki mindig szegyenkeve sűti le közvetlen előttünk szemét. Néha éppen a legkedvesebb ruhás az, mely érdeklődésünket ölkelti. Mások meg csak egy tárgy, például egy kabát, kalap, cipő, amely valami különös látványt veszünk észre. S ha e cipő kedves női lábasok van akkor meg már éppen kedves nyugvópontja szemünknek.

Egy ily cipő — hogy mindjárt eláruljam — játsszik hősm sorsában szerepet. Rögön elmondom történetét.

B... barátom, ki szomszédom is s naponként ugyanazt az utat teszi meg, mint én, egy ily együttes utunkon beszélte el ezen saját életéből vett igaz történetét.

Halgatag mentünk egymás mellett s főntemlített megfigyeléseinkbe voltunk elmerülve, amint — szeme egyszerre egy ponton mintegy megmerevedik s kélbőlől egy enyomatú sóhaj tör elő. Kérdő pillantást vetek rá, boldogító mosoly veszi körül erős bájusztól környezett ajkát s egy szelid oldalbalökés adja tudtomra, hogy titkánál leplem meg.

— Most hát elmondom, — így kezdé — hogy jutottam feleségemhez, s ebből kitalálhatod, mi igazat az imént írt anyyira.

Ez uton, melyet naponként együtt teszünk meg, mint tudod, már évek óta járok. Minden utakat ismerem rajta, hisz olyan voltam, hogy ezeket jobban

megfigyeltem, mint minden egyebet. Azok közé tartoztam, kik öltözköz magukban, hogy sohasem műsülnek, s büszkeségüket lelik abban, ha nyugtatóknak tartják őket. Hogy éppen ezeket ostromolják a házasolándó lányok hozzátartozói legjobban, az régi dolog s velem is így történt. Szilárd elhatározásomon azonban minden kísérlet, engem papucs alá hozni, megötr. Tüntetőleg keríttem a hőgytársaságokat s még az utcán sem kaptam magam rajta, hogy egy szép járókelőnek sokáig néztem volna a szemébe. Így aztán az utaközvetlen ismerősebb lettem, mint a szembejövőkkel.

Egy napon megyek így s semmi egyébre nem gondoltam, csak hogy cipőm a sártól megóvjam. Egyszer minden tagom megvillan, szinte odavoltam. Mint Faust, Mephistótol megbüvölve, Margitban látja a női szépség eszményét, így leltem én meg — mintegy villámoltó sujtva — váratlanul ideálom egy szép női cipőben. Barátoskám! Ez aztán volt is cipő oly ragyogó tiszta, mint a tenger vize derült nap sugaraként. E ragyogástól megbüvölve, el is feledtem ölkénti, ki e gyönyörű női cipő tulajdonosa. Abrándozva haladtam tovább és naphosszat csak szép női cipők lebegtek szemem előtt. S mikor este ágyba kerültem, ezernyi ragyogó és táncoló női cipő varázs-játéka közben szunyavadtam el.

Alig csukhattam be szememet úgy lúnt, mintha az égről egy felhő ereszkednék le rám, és ezen felhő közepette egy lényes pontot vettem észre, amely a fátlyon keresztülhatolni s mindinkább közeledni látszott, ekközben pedig egyre határozottabb alakot öltött és íme, — egy női cipő volt. Ugyanaz a női cipő, amit reggel láttam. Vonalai egy lábra vallottak, a legszebbre, amely valaha a földön járt. És az egyik cipő mellé a másik, az ikertervezést szerződtűt, és a cipőköz pompás a többi, — barátom! — hirtelen ágyam előtt állott egy női alak, oly kecses, oly szép, hogy baszonlót még nem láttam. Ki akartam ugrani az ágyból, utánakapni és — éjjeli szekrényembe vettem a fejemet, hogy valóságos daganatot szerzem.

Most már kétfős ökom volt arra, hogy éberem is erről a női cipőről álmodoztam és ez a női cipő nem is ment ki föbbé a fejből.

Vége volt minden jó elhatározásomnak, oda volt nyugtalom, de odavolt az én mondvacsinnált nyugtáloletem is.

„Ez, vagy egy sem!” — esküdtem meg magamban.

Igy végeztem másnap lehajtott fővel rendes sétám. Elmélyedtem ismét a nékem oly kedvesse vált közevet szemlélésébe, sár volt, egyszerre éles kitalás üti meg tületem. Eszreveszem megrettenve, hogy valamire léptem. Visszajeltem, ölketteket és csak néhány dadogó szót vagy képes hebegni, mert — ki írja le elragadtatásomat! — az alomkép megtestesülve áll előttem. Tulajdonosa a tükörkényes cipőnek, amelyre ráléptem. Mily méltalan szentségűrés! Nem tudtam, hova tekintsek inkább, le vagy fel? Mert midtag, amit láttam, a legtekélyesebb szépség volt. Ismeretlenem lehajolt, hogy cipőjét lehetőleg megtisztítsa a sártól, én bocsánatot kértem és segítségére akartam sietni. Szerényen utasította vissza segítségemet, én megemettem ka apomat és ellentétes irányban távoztam. De nem volt nyugtom, vissza kellett utána nézmem és ugyanabban a pillanatban ő is visszatekintett. Mindketten elpi-rultunk.

És miután mindkettőnk utja naponként keresztezte egymást, naponként találkoznunk kellett. És tudod-e, hogy ki volt az a szép nő? Az én kedves, jó feleségem! És tudod-e, mely kobold közvetítette házasságunkat? „Fredin!” Mi az a „Fredin”? Azt nem tudod, pedig már minden gyermek ismeri. „Fredin” az a legjobb fényesítő mindennemű cipő számára, amelytől nőm cipői feltűnő fényüket kaptak, amely azután nékem felűnt. Csak később vallotta meg feleségem, hogy naponként megfigyeltt amin le-hajtott fővel jártam-keletem és mivel megtestettem neki, bosszantotta, hogy egyetlen-ezzer sem vettem őt észre. Ha „Fredin” nem létezett volna, talán soha nem is vettem volna őt észre. Így „Fredin” révén ő egy férjhez jutott, én elvesztettem nyugtáloletemet, de a daganat az én fejemben és a tippás az ő lábán megmarad emlékezetünkben.

Vay Ar.

és előterjesztésére még a következő átutalások lettek elhatározva és pedig: az életbiztosítási osztály (főzárószám) A rendelkezésre álló tartalékokan felmérésére 180.000 K. és az elemi biztosítási ágazatok (főzárószám) B rendelkezésre álló tartalékokan felmérésére 200.000 K. minőségűre az előbbi 900.000 K.-ra és az utóbbi 1.200.000 K.-ra emelkedett. Az ez év első felének részvényenként 180 K.-ban lett megállapítva. A társulati tartalékok a múlt évi állaghoz viszonyítva, tekintettel a fentemlítt átutalásokra 6.697.067 K.-val emelkedtek és 1902. december 31-én 82 millió koronát meghaladó összeget tettek ki és pedig díjtartalékok (saját számára, azaz a visszabiztosítási rész levonásával) 69.755.760 K., a kamatból leosztottakból 7.133.895 K. és arfolyamigadozási tartalékok 3.700.580 K.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közli, hogy Budapest-Vesprém és Dömös között május 16-ától kezdve péntek kivételével — naponként még egy második gőzöst fog járni. Az említt naplól kezdve tehát a gőzösek a következő menetrend szerint fogják az említt vonalon közlekedni:

Felfel: Indulás Budapestről délelőtt 8 óra 30 perccor és délután 2 óra 20 perccor. Érkezés Dömösre délután 12 óra 40 perccor és este 6 óra 20 perccor.

Lefelé: Indulás Dömösről reggel 4 óra 45 perccor és délután 5 óra 30 perccor. Érkezés Budapestre reggel 7 óra 45 perccor és este 8 óra 30 perccor.

A Budapestre délelőtt 8 óra 30 perccor felé és Dömösre délután 5 óra 30 perccor felé induló gőzös *pénteken* nem közlekedik, *vasár- és ünnepnapokon* pedig ezen gőzös a kirándulóakra való tekintettel csak Nagymarosig közlekedik, honnan 6 óra 45 perccor este indul lefelé és 9 óra 35 perccor érkezik Budapestre.

A Nemzeti Balesetbiztosító Részvénytársaság folyó év április havában 794 darab balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálra 7,041.532 korona, rokkantság esetére 8.432.532 korona és mulokony keresékiptelenség esetén 3566 korona napikéltalanításra biztosított összegről szólnak. Nevezett társaság a folyó év január hó 1-ától április hó végeig terjedő időszakban 3608 aianlatot kötvényesített és pedig 29.262.608 korona halálra, 41.428.654 korona rokkantság esetére és 18.743 korona mulokony munkaképtelenség esetére biztosított összegekkel. Főnömlása óta a társaság káreseteket 4,707.213 korona 48 fillér kártérítést fizetett ki.

Szárazrak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 36.50 korona pénzben, 37.50 korona áruban. — **Bécsben** a kontingentált készárú 39.80 korona pénzben, 40.20 korona áruban.

Sertéskonsumvásár. (A székesfővárosi sertés-vásár és közvágóhid intézégése.) Május 9-ikén. Főlhajtás: Zsirsértés, ugymint Öreg L rendű 350 kilogramm felül — darab, II rendű 250—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Husértés ugymint: nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főlhajtás összege 28 darab. Előző napi maradvány 41 darab, — darab süldő, összesen 69 darab, — darab süldő. Eladatott 69 db. Maradvány — db, — darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak hanyatlóban. — **Következő árak** jegyzetelték: Zsirsértés: Öreg L r. 350 kg-on felül 98 — fillérig, II rendű 280—350 kilogramm 98 — fillérig, selejtetett 91 — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 91—96 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 88—92 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Husértés: Nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élsúlyban.

Bécsi vágómarhavásár. Május 9. (Saját tudóstónk telefonjelentése.) A st.-mári központi vásárocskóban ma megtörtént vesztérgári vágómarhavására felhajtott 638 darab magyar, — darab galiciai, — darab bukovinai, — darab németországi, összesen 688 darab szarvasmarhát.

Jegyzések: 100 kilogrammonként élsúlyban. magyar hizóökr I. minőségű 43.—70.— fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű — K., III. minőségű — fillér, galiciai hizóökr I. minőségű — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű — fillér, III. minőségű — fillér; német hizóökr I. minőségű 77.—81.— K., kiv 86.— K., II. minőségű 66.—72.— K., III. minőségű — fillér. Legelő ökr — fillér, paraszt ökr — fillér, levágot ökr — fillér. Bika 65.—70.— K., tehén — korona. Kivételesen — korona, bivaly — korona. Az árak métermánszánkint, élsúlyban értendők, fogyasztási adó nélkül.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, május 9.

Nyugodt hangulat mellett 17.000 métermássa buza került a forgalomba tartott árakon. Rossban és tengeriben változatlan árak maradtak.

Eladatott:
Buza, **Tiszavidéki:** 200 mm. 81 k. 8 K. 22 1/2 l, 200 mm. 81 k. 8 K. 22 1/2 l, 200 mm. 81 k. 8 K. 22 1/2 l, 200 mm. 81 k. 8 K. 22 1/2 l.

22 1/2 l, 150 mm. 81 k. 8 K. 15 l. 100 mm. 80 k. 8 K. 15 l., kevert, 100 mm. 80 k. 8 K. 15 l., kevert, 200 mm. 81 k. 8 K. 10 l., hibás, 300 mm. 80 k. 8 K. 15 l., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 l., hibás, 200 mm. 80 k. 8 K. 15 l., 300 mm. 80 k. 8 K. 17 1/2 l., 100 mm. 80 k. 8 K. 12 1/2 l., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 9 1/2 l., kevert, 100 mm. 79 k. 8 K. 10 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 05 f.

Szarvasi: 400 mm. 80 k. 8 K. 20 f.
Makói: 1500 mm. 80 k. 8 K. 15 l., 3800 mm. 79 k. 8 K. 12 1/2 l.

Fejérmezei: 300 mm. 79 k. 8 K. 07 1/2 f., 500 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 75 f.

Hartai: 1400 mm. 78 k. 8 K. 02 1/2 f.

Pestmegyei déli: 120 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 81 k. 8 K. — f., sárga, 100 mm. 80 k. 7 K. 95 f., 800 mm. 80 k. 7 K. 92 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 80 f., sárga, kevert, 150 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 97 1/2 f.

Mind három hónapra.
Rozs: 200 mm. 6 K. 82 1/2 f., 100 mm. 6 K. 80 f., 100 mm. 6 K. 77 1/2 f., paritásra, 500 mm. (új ár) 6 K. 57 1/2 f., 300 mm. (új ár) 6 K. 57 1/2 f., paritásra, aug. szállítva.

Zab: 100 mm. 6 K. 40 f., 100 mm. 6 K. 27 1/2 f.
Tengeri: 600 mm. 6 K. 50 f., ab hajó, 100 mm. 6 K. 45 l., paritásra.

Készpenzfelettsé mellett.
A készárú hivatalos-jegyzése a budapesti árú-és értéktözsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonként. — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonként.

Típus	Mennyiség	Kilogramm		Kilogramm	
		K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki új	16	7.70	7.89	7.90	8.—
	77	7.66	7.90	7.96	8.10
Fehérmegyei	78	7.90	7.96	8.02	8.15
	77	7.66	7.70	7.85	7.96
Pestmegyei déli	78	7.65	7.70	7.80	7.96
	75	7.75	7.65	8.1	8.08
Fehérmegyei	78	7.65	7.65	7.8	7.85
	77	7.00	7.70	7.90	8.—
Bánági	78	7.65	7.70	7.75	7.75
	77	7.62	7.70	7.9	7.9
Bácskai	78	7.65	7.86	8.1	8.—
	77	7.65	7.86	8.1	8.—

Típus	Mennyiség	Kilogramm	
		K.-tól	K.-ig
Buza új elsőrendű	70-72	6.89	6.90
	70-72	6.70	6.80
Arpa	60-67	6.92	6.10
	60-67	6.70	6.80
Zab	40-46	6.32	6.40
	30-36	6.15	6.25
Tengeri	6	6.26	6.42
	6	7.80	7.80
Repece	10	10.76	11.10
	10	10.76	11.10
Köles	6	5.76	6.—
	6	5.76	6.—

A határközvetítő folyamán a következő költségek történtek:
Májusi buza 1903. 7.67—7.70—7.68
Októberi buza 1903. 7.43—7.45—7.44
Októberi rozs 1903. 6.54—6.56—6.55
Októberi zab 1903. 5.63
Májusi tengeri 1903. 6.41—6.43—6.40—6.39—6.37
Juliusi tengeri 1903. 6.44—6.45—6.42—6.40
Augusztusi repece 1903. —

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Májusi buza 1903.	7.67—7.68
Októberi buza 1903.	7.43—7.44
Októberi rozs 1903.	6.53—6.54
Októberi zab 1903.	5.62—5.63
Májusi tengeri 1903.	6.39—6.40
Juliusi tengeri 1903.	6.40—6.41
Augusztusi repece 1903.	—

Délután fél 5 órákor zárni:
Májusi buza 1903. 7.65—7.66
Októberi buza 1903. 7.44—7.45
Októberi rozs 1903. 6.53—6.54
Októberi zab 1903. 5.62—5.63
Májusi tengeri 1903. 6.35—6.36
Juliusi tengeri 1903. 6.38—6.40
Repece augusztusi 1903. —

A budapesti értéktözsde.

A mai tőzsde alacsony árfolyamokkal nyílt meg, az üzlet folyamán azonban magasabb külföldi jegyzésekre és bécsi vételekre a nemzetközi értékek javultak és csekély ingadozások után tartott áron zártak. A forgalom mérsékelt maradt.

Valuta és ércárú változatlan.
Előteszde. Osztrák Hitelrészvény 668.50—669.75. Magyar Hitelrészvény 723.—725.50.— Osztrák-magyar államv. 653.—693.75. Rimaurányi vasmű 476.—476.50. Jelzálogbank 520.50—521.— Közüti vaspálva-részvény 599.—599.50 korona.
A déli tőzsde a következő értékekben volt forgalomban: Osztrák Hitelrészvény 669.25—670.25—669.50. Magyar Hitelbank részvény 725.25—726.—726.50. Államvasut részvény 653.25—684.—683.25. Déli vasut 49.—Rimaurányi Vasmű részvény 476.—Magyar leosztottbank 451.—451.50. Jelzálogbank részvény 521.—Közüti Vaspálva részvény 599.50—604.—603.—Városi Villamos Vasut részvény 305.—korona.

4 órákor zárni: Osztrák Hitelrészvény 669.50. Magyar hitelrészvény 725.50. Leszámított bank részvény 451.— Osztrák-magyar államvasuti részvény 663.50. Közüti vasut részvény 603.—Városi villamos vasut részvény 305.—korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegybizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 43.—55.—korona, vörös aprószemű 52.—56.—korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánági — korona, középszemű 60.—63.—korona, nagysemű 63.—65.—korona. Disznószőr: budapesti 76.—76.50 korona, vidéki — korona. Táblasalonna: légenszártított vidéki — korona, városi 4 darabos 63.50—64.—korona, 3 darabos 65.—65.80 korona, üstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.50—13.—korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 14.50—15.—korona, 85 darabos 16.—16.50 korona. azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.75—13.25 korona, 100 darabos 13.25—13.50 korona, 85 darabos 15.25—15.75 korona. Szilvaiz: slavóniai 16.—16.80 korona, szerbiai 14.25—14.75 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

A mai előteszden arra a hirre, hogy Oroszország Mandzsuriait megszállotta és a Balkánról érkezett hírekről nyugodt hangulat mutatkozott, nagyobb ártévesztéses azonban egyetlen téren sem fejlődött, mert a reakció már a forgalom csekély terjedelménél nagyobb szűk határok közé szorította. Járédból visszavásárlásokra az árfolyamok javultak. Járédközből és valutákban nem volt üzlet.

A déli tőzsde megnyugtatóbb konstantinápolyi hírekre kedvezőbb hangulatban nyílt meg és a vezető kulisszaárterek árfolyama általánosan csendes forgalom mellett később sem változott.

Zárlat tartott.

Bécs, május 9. (Magyar értékek zárólata.) 4 1/2-ös aranyjárdék 121.30. Izsai és szegedi kölcsön-sorsjegy 158.—Magyar vasuti kölcsön értesítés —, Magyar keleti vasuti állami kötvény —, Magyar leosztott- és pénzügytőzsde 451.—Rimaurányi vasut részvény 476.—Magyar koronajárdék 99.50, 4 1/2-ös Magyar földterem. kötvény 920.—Magyar hitelbank részvény 726.—Magyar nyereség részesítés sorsjegy 203.—Kassa-oderbergi vasuti részvény 390.40. Magyar keresk. bank —, Magyar kukoricaj. 1500.
Bécs, május 9. (Osztrák értékek zárólata.) 4 1/2-ös papírrészek 100.75. 4 1/2-ös osztr. aranyjárdék 125.20, 1850-ös sorsjegy 153.90. Osztrák hitelrészvény 438.—Angol-osztrák bank —, Bécsi bankjegyek 488.—Osztrák-magyar bank 1623. Déli vasut 47.75. Dunagőzbiztosítási részvény 855.—Dohányrészvény 342.—Cázsári és királyi arany 11.32. Német bankváltók 117.05. 4 1/2-ös erl. j.árdék 100.75. Osztrák koronajárdék 101.—, 1864-iki sorsjegy 249.—Osztrák hitelintézet részvény 669.—, Unionbank 831.—Osztrák Landerbank 409.25. Osztrák-magyar államvasut 682.50. Elbányozó vasut 434.50. Alpesi bányarészvény 386.—20 irank. arany 19.07. Londoni váltóár 239.82. Bécsi Iramway Lít. B. —, Bécsi Iramway Lít. A. —, Lápót kohó —. Az irányzat nyugodt.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, május 9. (Létszei tudósítás.) A tőzsde kezdetben kissé gyengébb árfolyamok mellett aránylag ártartó volt. Oroszország eljárása Mandzsuriaiban elkedvetlenítőleg hatott. Bankok kevésbé változtak. Orosz bank Pétervárai gyege. Allampapírok kissé mérsékelt árfolyamok mellett csendesek. Vasutak impulzus nélkül. Német allampapírok gyengébbek, bányarészek ingadozóak, egyéb változatlan. Magánleosztottak kamatból 3 1/2-ös.
Berlin, május 9. (Zárlati.) 4 1/2-ös papírrészek 101.10. 4 1/2-ös osztr. aranyjárdék 103.75. Elbányozó vasut —, Magyar koronajárdék 100.40. Osztrák-magyar államvasut 147.25. Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 85.50. Magyar vasuti beruházási kölcsön —, Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 189.—, Allamv. részvény Edison 183.10. Gelsenkirchen 181.50. Lauri-kohó 218.75. 4 1/2-ös erl. j.árdék —, 4 1/2-ös magyar aranyjárdék 102.30. Osztrák hitelrészvény 210.75. Déli vasut 14.75. Károly-Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 318.25. 4 1/2-ös új orosz kölcsön —, Török dohányrészvény —, Olasz j.árdék —, Magyar hitelbank —, Dynamit Traut 155.25. Harseni 183.40. Az irányzat csendes.
Paris, május 9. (Zárlati.) Osztrák-magyar államvasut —, Új török konzol 29.45. Egyiptomi j.árdék 108.80. Osztrák Landerbank —, Parisi bankrészvény —, 3 1/2-ös francia j.árdék 97.87. 4 1/2-ös spanyol j.árdék 87.62. 3 1/2-ös törleszthető j.árdék —, Crédit foncier de France 686.—, Alpesi bányarészvény —, 4 1/2-ös 1890. román kölcsön —, Váltó Görög kölcsön 219.—, Váltó Olaszországra 9 1/2-ös pari. Váltó Amsterdam 205.68. Váltó Brüsszelre 3 1/2-ös pari. De Beers 552.50. Chartered 79.—, 5 1/2-ös bolgár kölcsönre 125.—, Magyar aranyjárdék 104.80. Déli vasut —, Váló Londonra 251.75. Osztrák aranyjárdék 103.50. Török sorsjegy 125.—, Meridional vasut —, 4 1/2-ös olasz j.árdék 103.55. Utomani bank 595 —, 3 1/2-ös francia j.árdék —, Osztrák földterem. részvény 13.18. Déli vasut elsőbbségi kötvény 329.50. 4 1/2-ös 1896. román kölcsön —, Dohányrészvény 372.—, Váló Bécsre 102.87. Váló német piacokra 121.68. Rio 12.57. East Rand 201.—, Randfontein 76.75. Magyar Jelzálogbank 556.—. Az irányzat csendes.
Frankfurt, május 9. (Zárlati.) 4 1/2-ös papírrészek —, 4 1/2-ös osztr. aranyjárdék 102.50. 4 1/2-ös magyar aranyjárdék 102.25. Osztrák hitelrészvény 210.80. Osztrák-magyar államvasut 147.—, Rászanyitói vasut —, Rustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.72. Bécsi bankjegyek 122.—, Villamos részvény 119.—, 3 1/2-ös magyar aranykölcsön —, 4 1/2-ös erl. j.árdék 101.—, Osztrák koronajárdék 101.65. Magyar koronajárdék 100.45. Osztrák-magyar bank 118.—, Déli vasut részvény 14.70. Elbányozó vasut —, Bécsi váltóár 858.38. Parisi váltóár 813.—, Unio bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Az irányzat tartott.

Egyetlen egy és pedig a legutóbbi II. sorsjátékban egy és egy fél millió korona nyeresémet fizettünk ki nagyra-becsült vevőinknek, a többek között a

nagy jutalmat a főnyereménnyel együtt 605.000 korona összegben.

továbbá 30.000, 20.000, 15.000, 10.000, 5.000 koronás és egyéb nyereseményeket. Miután nem csak vevőinkkel szemben tanusított kiváló előzékenységünk folytán lettünk a legnagyobb osztályosorsjáték-üzletlajdonosok, hanem azért is, mert rendkívül nagy nyereseménytökét fizettünk ki nagyra-becsült vevőinknek, már ezen tények maguk is ajánlják, hogy nálunk vásárolja sorsjegyeit.

Az I. osztályú sorsjegyek árai:

1/4 sorsjegy	12 korona.
1/2 "	6 "
3/4 "	3 "
1/6 "	1.50 "

Török A. és Társa

bankháza Budapest.

Legnagyobb és legerősebb osztályosorsjegy-üzlet.

Központ: Teréz-körút 46c. Fiókok: Váci-körút 4. Múzeum-körút 11. Erzsébet-körút 54.

Sorsjegyek: Törökbank

UJ gyógymód Katapho ese gyógymód

IDEG ÉS NEMI

BETEGSÉGEK radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

D. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézetét Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán a honorarium teljes gyógyulás után fizethető.

KÖLTÖZKÖDÉSEKET vasúton és hajón, az átutazók és csomagolás megkötésével, val, elfogad az elártható Szabadalmazott Butorkocsival

Caro és Jelinek szállító, Budapest, V., Arany János-u. 34.

Szabott árak! Szabott árak!

Ca. és kir. udv. szállítók.

UJONNAN MEGJELENT

díszes sorsjegyeket kívánatra ingyen és bérmentve küld:

Az „ANGOLSZABÓ“-hoz

KOHN HEILMANN és FIAI

legnagyobb férfi- és gyermekruha-áruház, BUDAPEST, IV., Karoly-körút 12. Fiókhely: Károly-körút 30. szám.

A 1926. számú

„Alvász vasúti kocsik számára“ című, 1900. május 29-ről kelt magyar szabadalomra vevők vagy engedélyesek kerestetnek.

Szíves ajánlatok „W. D. 2834“ alatt Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intézendők.

Kérjen csak!

Butor

csak jó minőségű

Hálószoba, kredenc, szőnyeg, divány, asztal, szék, íróasztal, könyvtárakróm, ural fotólok, ottoman, szalamberegetés, tűk, rök, ugy ezeken kívül is, nagyon olcsón, eladás nagyban és kicsinyben. Vidékre gondosan csomagolva, biztossá: Csak VI. Teréz-körút 40. számú Steinhilber Manó Butoriparaszál.

BECHER FELE KARLSBADI ANGOL KESERŰ LEGJOBB CIGMOR LIKOR Joh Becher Liqueur-fabrik Karlsbad ALAPÍTOTT 1807

Tessék megkóstolni azután itélkezni!

Raktár Budapestben: Lohmeyer J. F. Károly-körút. Nagyszobán: Winkler József.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

Által a legújabb árak mellett ajánlítanék:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhera-csapók, tisztító-rosták, konkolyok, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, aszokavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, darálók, örlő-malmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Egyedül valódi angol Balsam Thierry A. gyógyszerész től

Közegésségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva. Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyeit tartalmazó alatt áll.

Ezen balsam belsőleg és külsőleg használható. — 1. A tüdőnek és melinek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválatást, a fájdalmas köhögésnek oliját veszi, sőt meg régió betegségeket is gyógyít. 2. Kiváló hatással van torokgyulladásnál, rekedtségénél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Megelőző gyorsan gyógyít gyomorgöröcsét, köllikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hasaható és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti hypochondriát és melanohéliát és előmozdítja az élvágyat és emésztést. 6. Kiváló hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájonpészt, továbbá minden fog- és szájbetegségénél és megszünteti a febfőgést, valamint a száj- és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, nyomt hipórsónás, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrés: ruh, kozs és kiütések, megszünteti továbbá a főfájást, zugrást, szakgatást, köszvényt, fülfájást stb. Tessek mindig vigyázzni a zöld apaca-vedjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óvást egyenesen a gyárból eredeti karonkossá bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postafiólmására 12 kicai vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hoztatni. Bosznia és Hercegovinába 4 k.r. 60 fillér. Kevesebb nem küldetnek. Szétküldés csak az összeg létező utóvizsgálása vagy löntésze mellett.

Miért szenved? mikor önként a biztos gyógyulásra a legelőbbi sebeknél is keltetésre van és majdnem mindig elkerülheti a fájdalmas operációt vagy amputációt, ha

Thierry A. gyógyszer. egyedül valódi centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmas anyúlásban pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcsét használják a gyermekgyógyászok mellbimbójánál, a tejválasztás akadályátalan, mellkeményedéseinél, vérbőrszél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, égéseknél, dagadt lábknál, sőt csontszé-nyél is: fűrés, szart, lőtt, vágott és ronszolt sebeknél; az idegenseket kiválasztásánál, mint úveg: az fasciák, homok, drasztikus seb; ezüstenítés dagadt, kintörés, kerunkulán, új kegyelmények, valamint ráknál, kőművesegénél, kőművesda-nyánál, hólyagnál, menőstől kiesésesedett lábknál. Egész sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegnek fokozott erőt sebei, a nyakon támasztó dagadt, vérdagadt, fülbajt és a gyermekok sebesedését stb. Szétküldés csak az összeg előzetes befizetésére történik. E két gyógyszerrel való felülmutatásán szer, sohasem romlik el, ellenben minál régió is, annál érté-keőbb és használható, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában használható. Mindenütt mindig van hatékony, legalább az orvos megkezdéséig, ter-vezetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosra ajánlt hasonló, de hatáslan szoré-keket használni, melyekért csak legelőbb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak a mellet a két régi ellenért, jó, olcsó, megbízható, amellyel teljesen ártatlan, világhírű szerrel, melyeknek minden családnál látniuk kellene lenni. A hol a fent ismertett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) Limited Órangyal-gyógyszertára, Pragera Rohitseh-Sauerbrunn mellett.

A XX. század feltűnő ujitása.

Az általam föltalált és elismert

AGI sarokvédő,

mely minden cipősarkot megóv az elkopástól, illetve mindig megtartja azt eredeti formában.

Minden nálam vásárolt egy ilyen sarokvédőhöz ingyen jut melyet kívánatra a sarokra erősítünk, szintegy egy doboz „AGI kenőcs“, mely a bőrt a repedéstől megóvja, rendszeres használat mellett 1 évi iras-beli jótállást vállalok. Mindenki tegyen egy próbarendelést, ne mulassza el a kínálkozó alkalmat, a ki szép, formás és kitiűnő cipőhöz olcsón akar jutni. Gyár saját házámban.

Cipőárgyék, a legújabb divatú ábrákkal kívánatra ingyen és bérmentve. Divatszíneg egy árban, legkeresettebb színre szarvasbőrök. Méretkének a láb körvonalára papírralra elegendő.

Fércsípők:	Női-csípők:
Borjúbőr csipő v. fűző, erős kivált 2. — — — — — 2.50	Érős zergő vagy csikóbból — — — — — 2.50
Lakk szalon v. sevrő, csipő v. fűző 4.50	Boxbőr, sevrő vagy dongola, csipő v. fűző — — — — — 3.50
Darby-fazon, box, sevrő v. lakk — — — — — 4.50	Lasting regatta 2. — — — — — 2.50
Dongola vagy szarvasbőr, könnyű, fűző — — — — — 4. — — — — — 3.10	Fényes zergő gomboscipő — — — — — 3.10
105 lábra — — — — — 4. — — — — — 4. — — — — — 3.10	Szarvasbőr, sevrő vagy lakk spangul 1.50
Katonabekeres 2.50, tiszti cipő, sima 4. — — — — — 4. — — — — — 3.10	Komótecipő 1.25, vitoriafazonon hár-cipő — — — — — 1. — — — — — 1.50
Pincércipő, fekete v. sárga, elől cuc 1.00	Lakk kivágott vagy sárga kivágott — — — — — 1.50
1000 pár barna lakkbőrű gyermek-cipő, 5-12 évig — — — — — 1.50	

Nemetsző árú kiserelőket vagy a pénzt visszaadom.

Agulár Dávid

Budapest, VII., Erzsébet-körút 6/7. sz.

Épít. raktár Budapestben: Török J. Tgyőzserész és dr. Egger Leo és József, Váci-körút 17. Zágráb-ban: Mitibach J. gyógyszerész és Bécsben Brady C. gyógyszerész.

Cs. kir. szab. Adria-i biztosító társulat.

Fő-számadósnál (A) (Életbiztosítási ágazat) az 1902. január 1-től december 31-ig eszközölt műveletekről. — (Nyereség- és veszteségszámla).

Main financial statement table for the Life Insurance Department (A) for 1902. Columns include Bevételek (Income) and Kiadások (Expenses) with sub-categories like Árhözött tartások, Életbiztosítások, and various insurance types. It includes a summary row at the bottom.

Fő-számadósnál (B) (Él. m. biztosítási ágazat) az 1902. január 1-től december 31-ig eszközölt műveletekről. — (Nyereség- és veszteségszámla).

Main financial statement table for the Life Insurance Department (B) for 1902. Columns include Bevételek (Income) and Kiadások (Expenses) with sub-categories like Árhözött tartások, Életbiztosítások, and various insurance types. It includes a summary row at the bottom.

Mérlegszámlák 1902. december 31-én. — Életozlaty (A).

Mérlegszámlák 1902. december 31-én. — Főmérleg (B).

Balance sheet table (A) for December 31, 1902. Columns: Vagyoni (Assets) and Teher (Liabilities). Assets include Ingatlanok, Értékpapírok, and others. Liabilities include Kétségnyelvények, Rendelkezésre álló tartások, etc.

Balance sheet table (B) for December 31, 1902. Columns: Vagyoni (Assets) and Teher (Liabilities). Assets include Részvényesek valói, Kétségnyelvények, Rendelkezésre álló tartások, etc. Liabilities include Alapítók, Nyereségdíjak, etc.

Administrative information including the company name 'Adria-i biztosító társulat', its registered office in Budapest, and the names of the board members and management.

Vegyén osztályosjegyet Mercurbanknál

Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.

Fürdő- és üdülőhelyek a déli vasut mentén.

Vonatösszekötések és menetek Budapestről (déli vasuti pályaudvar).

Abbazia (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 reggel, 8:00 este. Aabbzia-Mattuglie vonatokra: I. oszt. 109:10 K., II. oszt. 77:90 K., III. 49:50 K.	Budapestről (déli vasuti pályaudvar). K. II. oszt. 10:00 K. III. 7:00 K.
Arco (Pragerhof—Marburg—Morin át) Budapest d. v. ind. 8:00 reggel 8:00 este. Arco gyorsvonatokra: I. oszt. 140:20 K., II. oszt. 101:— K. III. oszt. 64:70 K.	Meran (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este. Érk. 7:54 regg., 3:19 d. u. Bozen—Gries állomásig 30 napig érvényes*) menettérít jegyek: Gyorsvonat: I. oszt. 132 K., II. oszt. 94:30 K., III. oszt. 60:70 K.
Auenhof (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 reggel, 8:00 este, 10:00 este. Velden érk. 7:42 este, 6:46 reggel, 2:04 d. u. 30 napig érvényes menettérít jegyek	Pörschach a/S. (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este, 10:00 este. Érk. 7:31 este, 6:35 regg., 1:50 d. u. 30 napig érvényes*) menettérít jegyek: Gyorsvonat: I. oszt. 83:10 K., II. oszt. 58:10 K., III. oszt. 36:80 K.
Balaton-Földvár Budapest d. v. ind. 5:50 reggel, 6:40 reggel, 8:00 d. e. 2:00 d. u. 5:25 d. u., 8:00 este, 10:00 este. Balaton-Földvár érk. 8:52 d. e., 11:04 d. e., 10:30 d. e., 6:10 d. u. 8:16 este, 10:32 este, 1:42 éjjel. Gyorsvonati menettérít jegyek: I. o. 21:60 K., II. oszt. 14:40 K., III. oszt. 8:70 K. Személyvonati menettérít jegyek: I. oszt. 15:40 K., II. oszt. 10:30 K., III. oszt. 6:50 K. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fűrdővág végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.	Rohitsch (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 6:50 regg., 8:00 este, 10:00 este. Érk. 3:09 d. u., 8:33 este, 3:34 regg., 9:01 d. e. 30 napig érvényes menettérít jegyek Pölschach állomásig: Gyorsvonat: I. oszt. 61:90 K., II. oszt. 42:50 K., III. oszt. 26:40 K.
Balaton-Füred Budapest d. v. ind. 5:50 regg., 6:50 regg., 8:00 d. e., 2:00 d. u. 5:25 d. u., 8:00 este, 10:00 este. Siófok érk. 8:27 d. e., 10:37 d. e., 10:10 d. e., 5:37 d. u. 7:48 este, 10:11 este, 1:17 éjjel. Gyorsvonati menettérít jegyek: I. oszt. 19:00 K., II. oszt. 12:70 K., III. oszt. 7:60 K. Személyvonati menettérít jegyek: I. oszt. 13:50 K., II. oszt. 9:00 K., III. oszt. 5:60 K. Siófokig és vissza. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fűrdővág végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.	Römerbad (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 6:50 regg., 8:00 este, 10:00 este. Römerbad, érk. 4:11 d. u., 10:02 este, 4:33 regg., 10:31 d. e. 30 napig érvényes menettérít jegyek: Gyorsvonat: I. oszt. 70.— K., II. oszt. 48:60 K., III. oszt. 30:40 K.
Brennerbad Pragerhof-Franzenfesten át Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este. Brennerbad érk. 5:26 regg., 3:01 d. u. 30 napig érvényes menettérít jegyek: Gyorsvonati menettérít jegyek: I. oszt. 132.— K., II. oszt. 94:80 K., III. oszt. 60:70 K.	Savanyukút (Kanizsán át) Budapest d. v. ind. 6:50 regg., 8:00 regg., 8:00 este, 10:00 este. Savanyukút. Érk. 7:24 este, 3:57 d. u., 6:48 regg., 8:03 d. e. Személyvonati jegyek: I. oszt. 28:80 K., II. oszt. 19:20 K., III. oszt. 12.— K.
Daruvár N-Kanizsa-Barcsón át, Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 10:00 este, érk. 8:53 este, 12:09 d. u. Személyvonati menettérít jegyek Barcsig: I. oszt. 25:20 K., II. o. 16:80 K., III. oszt. 10:80 K. Barcsról 30 napig érvényes menettérít jegyek: I. oszt. 13.— K., II. oszt. 9.— K., III. oszt. 6.— K.	Semmering (Kanizsa-Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 6:50 regg., 8:00 este, 10:00 este. Semmering, érk. 6:47 este, 2:40 éjjel, 7:07 regg., 4:38 d. u. Gyorsvonati menettérít jegyek 30 napig érvényesek: I. oszt. 79:80 K., II. oszt. 55:80 K., III. oszt. 35:20 K.
Fonyód-fürdőtelep Budapest, d. v. ind. 5:50 regg., 6:50 regg., 8:00 reggel, 2:00 d. u. 5:25 d. u., 8:00 este, 10:00 este. Fonyód-fürdőtelep érk. 9:37 d. e. 11:53 d. e., 10:58 d. e., 7:03 este, 7:03 este, 11:00 éjjel, 2:25 éjjel. Gyorsvonati menettérít jegyek: I. oszt. 27:20 K., II. oszt. 18.— K., III. oszt. 10:80 K. Személyvonati menettérít jegyek: I. oszt. 19:20 K., II. oszt. 12:90 K., III. oszt. 8:10 K. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fűrdővág végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.	Siófok Budapest d. v. ind. 5:50 regg., 6:50 regg., 8:00 regg., 2:00 d. u., 5:25 d. u., 7:48 este, 10:11 este, 1:17 éjjel. Gyorsvonati menettérít jegyek: I. oszt. 19:00 K., II. oszt. 12:70 K., III. oszt. 7:60 K. Személyvonati menettérít jegyek: I. oszt. 13:50 K., II. oszt. 9:00 K., III. oszt. 5:60 K. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fűrdővág végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.
Gleichenberg Pragerhofon át Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este, 10:00 este. Purkla érk. 8:00 este, 8:18 d. e., 3:00 d. u. 30 napig érvényes menettérít jegyek Spießfeld állomásig: Gyorsvonatokra: I. oszt. 60:20 K., II. oszt. 41:20 K., III. oszt. 25:60 K.	Tobelbad (Pragerhof-Grazon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este, 10:00 este. Premestätten-Tobelbad, érk. 6:10 este, 8:04 regg., 1:44 d. u. Graz állomásig 30 napig érvényes menettérít jegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 60:20 K., II. oszt. 41:20 K., III. oszt. 25:60 K.
Gossensass Pragerhof-Franzenfesten át Budapest d. v. ind. 8:00 reggel, 8:00 este. Gossensass érk. 4:49 regg., 2:33 d. u. 30 napig érvényes menettérít jegyek: Gyorsvonat: I. oszt. 123:80 K., II. oszt. 83:70 K., III. oszt. 56:80 K.	Toblach (Pragerhofon át) Budapest, d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este, 10:00 este. Toblach, érk. 1:02 éjjel, 10:46 d. e., 7:15 este. 30 napig érvényes*) menettérít jegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 111:70 K., II. oszt. 79:50 K., III. oszt. 50:80 K.
Görz (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este, 10:00 este. Görz érk. 10:00 este, 10:07 d. e., 6:51 este. 30 napig érvényes menettérít jegyek. Gyorsvonat: I. oszt. 109:10 K., II. oszt. 77:90 K., III. oszt. 49:50 K.	Tüffer (Pragerhofon át) Budapest, d. v. ind. 8:00 regg., 6:50 regg., 8:00 este, 10:00 este. Markt-Tüffer, érk. 4:02 d. u., 9:52 este, 4:26 regg., 10:21 d. e. 30 napig érvényes menettérít jegyek Markt-Tüffer állomásig: Gyorsvonat: I. oszt. 70.— K., II. oszt. 48:60 K., III. oszt. 30:40 K.
Hévíz Budapest d. v. ind. 6:50 reggel, 8:00 regg., 2:00 d. u., 8:00 este, 10:00 este. Keszthely érk. 1:00 d. u., 11:45 d. e., 8:10 este, 12:00 éjjel, 3:40 reggel. Menettérít jegyek Keszthelyig: Gyorsvonat: I. oszt. 34:80 K., II. oszt. 23.— K., III. oszt. 14.— K. Személyvonati: I. oszt. 25:50 K., II. oszt. 16:80 K., III. oszt. 10:60 K. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fűrdővág végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.	Velden a/W. (Pragerhofon át) Budapest, d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este, 10:00 este. Velden, érk. 7:42 este, 6:46 d. u., 2:04 regg., 30 napig érvényes*) menettérít jegyek, gyorsvonat: I. oszt. 83:10 K., II. oszt. 58:10 K., III. oszt. 36:80 K.
Lipik (Nagy-Kanizsa—Barcsón át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 10:00 este. Lipik érk. 10:18 este, 3:34 d. u. Személyvonati menettérít jegyek Barcsig: I. oszt. 25:20 K., II.	Varasd-Teplitz (Csáktornya át) Budapest d. v. ind. 6:50 regg., 8:00 este, 10:00 este. Csáktornya állomásig: Gyorsvonat: I. oszt. 21:60 K., II. oszt. 14:40 K., III. oszt. 9:60 K.

*) Május hó 1-től augusztus hó végéig eső időszakban váltott jegyek I. évi október hó végéig érvényesek.

† Junius hó 20-tól szeptember hó 10-ig közlekedik.

‡ Julius hó 1-től augusztus hó 31-ig csak vasár- és ünnepnap közlekedik.

Magyar Általános Takarékpénztár Részvény-Társaság.

Hirdetmény.

A Magyar Általános Takarékpénztár Részvény-Társaság 1903. április 28-án megtartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy a társaság részvénykéjét 4 millió koronával felemeli olykép, hogy a társaság jelenleg 3 millió koronát, vagyis 6000 db. 500 kor. névértékű részvényt — amelyre a társaság jóvedelmében 1904. január 1-től fogva részesednek — bocsát ki és miután a társaság 2000 db. részvényt már fix számlára eladott, a fennmaradó 4000 db-ra a társaság részvényeseinek átvételi előjogot ajánl fel.

A közgyűlés ezen határozata folytán közöljük a társaság részvényeseivel, hogy a részükre biztosított átvételi előjogot a következő feltételek mellett gyakorolhatják:

1. Két-két régi részvény egy új 500 kor. névértékű — 1904. évre szóló részvényvel ellátott — részvénynek megvételére jogosít, ha a részvények birtokosai erre vonatkozó szándékukat 1903. május 1-től—15-ig az alább közölt helyeken bejelentik, az ott rendelkezésre álló jegyzékeken azon neveket, amelyekre az új részvényeket kiállítani óhajtják, kitüntetik és ha egyuttal a régi részvényeket megfelelő lebélyegzés végett bemutatják. Egyes részvények birtokosai számára az átvételi előjog gyakorolhatása végett 250 kor. névértékű fél részvényekre szóló ideiglenes részvényeket bocsátunk ki.

2. Az átvételi előjog érvényesítése bejelenthető a társaság pénztáránál, Budapest, V., József-tér 14. vagy a cs. kir. szab. Trieszti Általános Biztosító Társulat (Assicurazione Generali) pénztáránál Triesztben. Ugyanott fizetendő le a bejelentéskor és pedig készpénzben az új részvényekért, illetve ideiglenes részvényekért járó összeg. A kiállított részvények, illetve ideiglenes részvények a bejelentési helyeken már 1903. június 2-ától fogva átvehetők.

3. Az új egész részvények átvételi árfolyama 550 kor., a fel ideiglenes részvényeké 275 korona. Ezen részvények után — és pedig az 500, illetve 250 kor. névérték után — a társaság a befizetés napjától 1903. december 31-ig 5 százalékos kamatot megteríti.

4. A fél részvényekre szóló ideiglenes részvényeket legkésőbb 1903. december 31-ig egész részvényekre kell cserélni és pedig olykép, hogy ezen ideiglenes részvények jegyzék mellett — amelyen azon nevek is ki legyenek tüntetve, amely nevekre az új részvények szóljanak — a fent közzétett bejelentési helyeken nyugta mellett átadandók. Az átadástól számított 14 nap mulva ugyanott vehetők át — a nyugta visszaadása ellenében — az új egész részvények.

5. A még forgalomban levő 1000 drb. alapítói részjegy birtokosainak az átvételi előjogot — az alapszámból 9. §-a értelmében az újonnan kibocsájtott részvények 1/20-ára, vagyis 300 db. 500 kor.-ás részvényre ajánljuk fel és pedig olykép, hogy 10—10 db. alapítói részjegy 3—3 új részvénynek névértékben való átvételére jogosít. Az átvételi előjog gyakorlása végett az alapítói részjegyek 1903. május 1-től—15-ig a társaság pénztáránál (Budapest, V., József-tér 14.) az ugyanott rendelkezésre álló jegyzékek kíséretében lebélyegzés végett bemutatandók. Ugyanakkor és ugyanott részvényenként 500 koronát és 1 kor. 88 fill. bélyegköltiséget kell ideiglenes nyugta ellenében lefizetni. A kiállított részvényeket 1903. június 2-től fogva az ideiglenes nyugta visszaadása mellett ugyanott át lehet venni.

Budapesten, 1903. április hó 29-én.

Az igazgatóság.

Szolid árak.

Maurer Henrik

büforszállítási és berak-
tározási vállalat
BUDAPEST,
VII., József-körút 21.
Szárak raktárak.

Gummi

és

halhólyag

valódi francia gyár-
mány legbiztosabb
és nem ártalmas
összesen tucatja 1.20,
2/3, 4, 5, 6 írt Meg-
rendeléseket titok-
tartás mellett esz-
közől

Radványi L.

keztgy- és kötszer-gyáros
Budapest, VI. Andrássy-út 15.
Árjegyzék ingyen.

Huzás már 1903. május 22. és 23-án.

VÁSÁROLJUNK OSZTÁLY-SORSJEGYET

OSZTÁLY-SORSJEGYET CSAK LUKÁCS VILMOS BANKHÁZÁBAN BUDAPEST V. FÜRDŐ-UTCA 10.

1 nyolcad á kor. 150, 1 negyed á kor. 3.—, 1 fél á kor. 6.— vagy 1 egész 12 koronáért az összeg előleges beküldés vagy utánvétel mellett is
Pontos és discret kiszolgálás. Nyeremények bármely összegben azonnal kifizettetnek. Postatakarékpénztári számla 990.

Angol királyfesték.

Egyetlen megbízható festőszer a háztartásban, amely-
lyel mindenki fáradság nélkül 15 perc alatt ruhát, blúz-
cipkét, szallagot, függönyt és általában mindentel-
szívet állíthat.

Gyászszettek alkalmazásával különösen ajánlatos,
mert néhány pillanat alatt egy pár filléret egész ruhát
lehet állítani. — Az ITSEM teljesen meggyógyítja.
Ara tubusonként, amelyvel egy nagyobb ruhadaratot át
lehet festeni, 70 fill. fekete és sötétké 10 fillérel több.

THE ITSEM HOUSEHOLD DYE Co. LONDON és BRADFORD.
Vezérlőpénztáros Ausztria, Magyarország, Kelet, továbbá
Németország, Oroszország és Olaszország részére:

KRAUS & COMP. Wien, VI., Millergasse 52.
Kapható Budapesten: Krayer E. és Társa, V. Váci-út 6.
VII., Akácia-u. 64., Kerepesi-út 50., IV., Vámház-körút
10., Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca 7., Straub U.
IV., Városház-utca 4., Lux Mihály, Museum-körút 7.
Irgang Kálmán, IV., Egyetem-utca 11., Detsanyi Károly,
Fürdő-utca 10., Kun Sándor, IV., Ferenc József-utca
part 16., Hartl L. és Társa, II., Fő-utca 21., Csuka Bela
Andrássy-út 84., Parfümerie Ideal, VI., Terep-körút 6.
Lechner K. és Fia utóda, Csizsar Erzsébet, VI., Király-
utca 70., Schuster Gyula, Andrássy-út 61., Takács Béla,
Andrássy-út 57., Rosenberg Testvérek, V., Lipót-körút
20., Weisz és Társa, II., Fő-ut. 33. Rainer J. és Társa, II.,
Corvin-tér 6., Baborszky Lajos, Csömör-út 30., Kertész
Tódr, Kristó-tér és minden elsőkelő szakmabeli üzletben.

Mindenki az

ITSEM

festőszerrel fest.

Minden sorsjegynek nyerne kell.

Jószív-sorsjegy.

Főnyeremény 20000 kor. | Játéktartam 1948-ig.

Huzás május hó 15-én.

Kapható 24 havi részletfizetésre.

Havibónussz 2 korona 25 fillér.
10 " 5 " 70 "

Más az első részlet és 35 fillér portó beküldése ellenében kiadom a sorsjegyek sorozat és számtal tartalmában mindenki általános részlettel, melynek bir-
tokában a való az egyedüli játékjogot élvezi. 2 rész egyezszo való beküldésénél 3 részlet nyugtáztatik.

Fleissig Sándor bankház BUDAPEST, Erzsébet-körút 2.

SPECIALISTA sérvkötőkben.

A Keleti-féle leg-
újabb cs. és k. szab.
sérvkötő pneumatikus
előltávolító a legköltele-
sebb a maga nemében! Nem csuszlik,
nem okoz kellemetlen nyomást és
rendkívül kitűnő fekvése által fö-
lülmul minden más gyártmányt.

Árak: Egyoldalu Kétoldalu
12 korona, 24 korona
Keleti-féle cs. és kir. szab. gummi-
sérvkötő, rugó nélkül, gyenge, a
nyomás iránt érzékeny betegeknek
a legmegelőbb ajánlható!

Árak: Egyoldalu | Kétoldalu
10 korona | 20 korona
Testgyógyászati gyárait-
ban teljes jóállás mellett
készülnek továbbá: járó-
és támgépek, műfüzek fer-
denútek részére, millábak
és kezek, haskötők, górcsér-
harisnyák stb. stb.

Valódi francia gummi-küőnlegességék eredeti
párisi csomagolásban.
Árak koronaártekben: Tuacoként: 2, 4, 6, 8, 10, 12.
Legújabb képes árjegyzéket titoktartás mellett ingyen!

KELETI J. orvos-sebészeti mű- és köt- szar-gyára (alap, 1878.)

Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17.

Itt a tavasz.

Tavaszi divatos és izlées ruhákat
mesés olcsó áron
csakis az

Angol Királynál

Budapest, IV., Károly-körút 16.
Klein és Schwarz férfiszabóknál

vásároljunk

Tavaszi felöltő . . . 9 frittól feljebb
Tavaszi csikos öltöny 10 " "
Gyermekruhák . . . 4 " "
Nagy képes árjegyzék ingyen és
bérmentre.

Külön mértékosztály.
Telefon 42.

A szenvedő emberiség öröme!

Dr. Garai Antal a bér- és nemibetegségek or-
szágos híró szakorvos, 13 már
29 éve működik a téren, elhatározta, hogy a
Népszerű Utmutató
a nemibetegségek és ezek ászászorú gyógykezeléséhez című
készel 200 oldalra terjedő munkája 30-ik kiadásának
mellő meginttanítására a még készletben levő példányokat
teljesen ingyen

bocsátja a szenvedő emberiség rendelkezésére. A könyv
tartalmazza az összes tilkos betegségek (infertuzó, éjjeli
mágnómé, húgyveségfolyás, húgyveségkötés, elgyengült
fésérők, bujakóty (syphilis), fehérvérzés stb.) alapszo-
loirásai és legújabb ászászorú gyógykezelését. Tanát írjon
árta mindenki minél előbb, hogy ezen becses munkát
vevő ára 2 ftt 20 kr.) ártalanul megkaphassa. Portó
fejében 20 fillér bétég küldendő. Segítségös árti bor-
tékban, Olm!

Dr. Garai Antal

Budapest, VI. ker., Andrássy-út 24. sz.,
hol egyezszened a felsorolt betegségek ellen a munka
szézője naponta rendel d. e. 10-4-ig és 7-8-ig este.
Levelekre szonnal válaszol a gyógyszerrekről gondoskodik.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

egmakacsabb hevony és idült folyásoknál befoeskenedezés
nélküli a legbiztosabb gyógyszernek a

„Sanid labdacsook“

bizonyultak. Egy doboz 100 labdacso tartalommal és pontos
használati utasítással 6 korona. Vidékre utánvétel mellett is
kérően küld a

„Magyar Király“gyógyszertár
Budapest, V., Marokkó-utca 3/a sz. (Erzsébet ter sarok).

Faeladási hirdetmény.

Méltóságos gróf Mailáth József ur perbenyiki
uradalmához tartozó az ungmegyei MOCSAR község ha-
tárában a Laborca jobb partján elterülő erdőterületből 6139 drb
tölgy és 1909 drb szilfa, melyben felbecsülés szerint 1250 m³ müfa,
3534 m³ test, és 3788 m³ galyfa van, melynek becésára 41.345 K.
80 fill., ezenkívül 1150 db tölgy magfa, melynek becésértéke 6325 K.
Fent jelzett famennyiség zárt írásbeli ajánlat után 1903. évi ju-
nius hó 10-én a legtöbb ígérőknek el fog adatni. Venni szán-
dezőkös felhivatnak, hogy ajánlataikat 5000 korona bántapénzzel,
vagy annak megfelelő értékpapírral 1903. évi június hó 7-éig a
perbenyiki uradalom tisztartói hivatalához Pta.-Óhegyre annál
inkább benyújták, mert a később érkező ajánlatok figyelembe
nem vétetnek.

Vevő a teljes vételárat folyó évi június hó 27-éig tartozik
egy összegben és készpénzben lefizetni.
Az erdő kihazsnálására vonatkozó feltételek az uradalmi
tisztartói hivatalnál megtekinthetők, vagy írásbeli megkeresésekre
felvilágosítást nyujt

Diószeghy Pál,
az uradalmi tisztartó.